DOVERIE
UNITED HOLDING AD

Доверие – Обединен холдинг АД

Годишен консолидиран финансов отчет

за периода, приключващ

към 31 декември 2019 година

ДОВЕРИЕ - ОБЕДИНЕН ХОЛДИНГ АД

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА **31 декември 2019г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБИТЕ И ЗАГУБИТЕ И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД 1
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ 3
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ 5
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ 7

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИКОНОМИЧЕСКАТА ГРУПА 8
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ИКОНОМИЧЕСКАТА ГРУПА 16
3. ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ 66
4. РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ 66
5. ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОННИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ 66
6. РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОННИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ 67
7. ДРУГИ НЕТНИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ 67
8. ВАЛУТНИ КУРСОВИ РАЗЛИКИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ 67
9. НАЧИСЛЕНИ / ВЪЗСТАНОВЕНИ ОБЕЗЦЕНКИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ 67
10. РАЗХОДИ ПО ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ОПЕРАЦИИ 68
11. ПРИХОДИ ОТ ДРУГИ БИЗНЕС СЕКТОРИ 69
12. РАЗХОДИ ЗА ДРУГИ БИЗНЕС СЕКТОРИ 72
13. ОПЕРАТИВНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ 73
14. ДРУГИ ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ/РАЗХОДИ, НЕТНО 75
15. ДРУГИ ДОХОДИ /(ЗАГУБИ) ОТ ДЕЙНОСТТА 75
16.ПЕЧАЛБА/ЗАГУБА ОТ ПРИДОБИВАНЕ / ОСВОБОЖДАВАНЕ НА И ОТ ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА 76
17.ПЕЧАЛБА/ЗАГУБА ОТ ПРЕУСТАНОВЕНИ ДЕЙНОСТИ 77
18. НЕКОНТРОЛИРАЩИ УЧАСТИЯ – ПЕЧАЛБИ/ЗАГУБИ 78
19. НЕТНА ПЕЧАЛБА НА АКЦИЯ 78
20.ИМОТИ, МАШИНИ, СЪОРЪЖЕНИЯ И ОБОРУДВАНЕ 79
21.АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ 80
22. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ 81
23. РЕПУТАЦИЯ 83
24. ДРУГИ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ 84
25. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА 85
25.1. НЕКОТИРАНИ КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ 85
25.2. КОТИРАНИ КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ 86
26. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ 87
27. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД 87
28. КРЕДИТИ НА БАНКОВИ КЛИЕНТИ 88
29.ДРУГИ БАНКОВИ АКТИВИ 89
30. АКТИВИ ЗА ПРОДАЖБА 89
31.АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ 90
32. ИНВЕСТИЦИИ, ОТЧИТАНИ ПО МЕТОДА НА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ В АСОЦИРАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ 93
33. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ 93
34. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ 94
35. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ 95
36. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ 96
37. ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ РЕЗЕРВИ 97
38. НЕКОНТРОЛИРАЩИ УЧАСТИЯ 98
39. ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКОВИ КЛИЕНТИ 99
40. ПРИВЛЕЧЕН ОТ БАНКА РЕСУРС ОТ ДР.ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ 99
41. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА 100
101

42. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ТЪРГОВСКИ ДРУЖЕСТВА КЪМ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ	**103**
43. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ПОКУПКА НА АКЦИИ	**109**
44. ЛИЗИНГ	**109**
45. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	**109**
46. КОРЕСПОНДЕНТСКИ СМЕТКИ (ЛОРО)	**111**
47. ДРУГИ СПЕЦИФИЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА БАНКИ	**112**
48. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	**113**
48.1.Валутен риск	**114**
48.2.Ценови риск	**116**
48.3. Кредитен риск	**116**
48.4.Ликвиден риск	**132**
49. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ	**141**
50. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД (ДАТАТА НА БАЛАНСА)	**145**

Използвани съкращения

DPD	Просрочие в дни
EAD	Експозиция при неизпълнение
ECL	Очаквана кредитна загуба
EIR	Ефективен лихвен процент
FVOCI	Справедлива стойност през друг всеобхватен доход
FVTPL	Справедлива стойност през печалба или загуба
HTC	Държани за събиране
LGD	Загуба при неизпълнение
PD	Вероятност от неизпълнение
SPPI	Единствено плащания по главница и лихва

Доверие Обединен холдинг АД
Годишен консолидиран финансов отчет за годината, приключваща към 31 декември 2019
Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход
към 31 декември 2019 година

(в хиляди лева)	бел.	**2019 г.**	**2018 г.**
Приходи от лихви от банкови операции	3	7,069	-
Разходи за лихви от банкови операции	4	(2,788)	-
Нетен лихвен доход		*4,281*	-
Приходи от такси и комисионни от банкови операции	5	4,762	-
Разходи за такси и комисионни от банкови операции	6	(1,653)	-
Нетен доход от такси и комисионни		3,109	-
Други нетни оперативни приходи	7	(150)	-
Валутни курсови разлики от банкови операции	8	1,312	-
Начислена/ възстановена обезценка от банкови операции	9	11,914	-
Общ нетен доход от банкови операции		**20,466**	-
Приходи от застрахователни операции		17,867	13,336
Разходи за застрахователни операции	10	(13,927)	(9,696)
Нетен доход от застрахователни операции		**3,940**	**3,640**
Приходи от други бизнес сектори	11	131,222	125,362
Разходи за други бизнес сектори	12	(86,338)	(80,241)
Нетен доход от други бизнес сектори		**44,884**	**45,121**
Оперативни и административни разходи	13	(48,764)	(45,968)
Други финансови приходи/разходи, нетно	14	(2,468)	(1,392)
Амортизация		(11,468)	(5,324)
Други доходи/загуби от дейността	15	2,595	8,695
Оперативна печалба		**9,185**	**4,772**
Печалба от придобиване и освобождаване на и от дъщерни дружества	16	175,935	18
Печалба преди облагане с данъци		**185,120**	**4,790**
Данъци върху печалбата		(5,258)	(720)
Печалба от продължаващи дейности		**179,862**	**4,070**
Печалба/загуба от преустановени дейности	17	4	18
Нетна печалба за годината		**179,866**	**4,088**
Печалба/загуба от асоциирани дружества		(52)	-
Нетна печалба за годината		**179,814**	**4,088**

* Групата прилага първоначално МСФО 16 на 1 януари 2019 г., сравнителната информция не е преизчислена.

Отчетът за всеобхватния доход следва да се разглежда заедно с пояснителните сведения към него от стр.8 до стр.148, представляващи неразделна част от годишния консолидиран финансов отчет

Годишният консолидиран финансов отчет е одобрен на 15 април 2020 година от:

Анна Павлова
Главен счетоводител и
Председател на УС

Александър Христов
Изпълнителен директор

Мина Николова-Ангелова
Член на УС

Одиторско дружество:
ЕЙЧ ЕЛ БИ БЪЛГАРИЯ ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 017 Ейч Ел Би България ООД

ДОВЕРИЕ ОБЕДИНЕН ХОЛДИНГ АД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 23. 04. 2020 „Ейч Ел Би България" ООД HLB Bulgaria Ltd.
Управител: Регистриран одитор:

Доверие Обединен холдинг АД
Годишен консолидиран финансов отчет за годината, приключваща към 31 декември 2019
Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (продължение)
към 31 декември 2019 година

(в хиляди лева)	бел.	**2019 г.**	**2018 г.**
Друг всеобхватен доход			
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Преоценка на имоти, машини и съоръжения		(882)	(115)
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи (капиталови инструменти)		39	-
Преоценка на задълженията по планове с дефинирани доходи		(46)	21
		(889)	**(94)**
Общо всеобхватен доход		**178,925**	**3,994**
Нетна печалба принадлежаща на:			
Притежателите на собствен капитал на предприятието майка		177,358	1,917
Неконтролиращи участия	18	2,456	2,171
		179,814	**4,088**
Общ всеобхватен доход, принадлежащ на:			
Притежателите на собствен капитал на предприятието майка		176,792	1,863
Неконтролиращи участия		2,133	2,131
		178,925	**3,994**
Нетна печалба на акция	19	**9.466161401**	**0.102316396**
на притежателите на собствен капитал на предприятието майка			

* Групата прилага първоначално МСФО 16 на 1 януари 2019 г., сравнителната информция не е преизчислена.

Отчетът за всеобхватния доход следва да се разглежда заедно с пояснителните сведения към него от стр.8 до стр.148, представляващи неразделна част от годишния консолидиран финансов отчет

Годишният консолидиран финансов отчет е одобрен на 15 април 2020 година от:

Анна Павлова
Главен счетоводител и
Председател на УС

Александър Христов
Изпълнителен директор

Мина Николова-Ангелова
Член на УС

Одиторско дружество:
ЕЙЧ ЕЛ БИ БЪЛГАРИЯ ООД

ДОВЕРИЕ ОБЕДИНЕН ХОЛДИНГ АД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 017 Ейч Ел Би България ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 23. 04. 2020
„Ейч Ел Би България" ООД
HLB Bulgaria Ltd.
Управител: ..... Регистриран одитор: .....

Доверие Обединен холдинг АД
Годишен консолидиран финансов отчет за годината, приключваща към 31 декември 2019
Консолидиран отчет за финансовото състояние
към 31 декември 2019 година

(в хиляди лева)	бел.	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
АКТИВИ			
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	20	108,034	84,936
Активи с право на ползване	21	27,121	-
Инвестиционни имоти	22	13,910	13,637
Репутация	23	6,293	6,293
Други нематериални активи	24	15,535	1,149
Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	25	13,298	17,385
Финансови активи по амортизирана стойност	26	292,040	4,816
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	27	2,234	-
Кредити на банкови клиенти	28	894,198	-
Други банкови активи	29	13,521	-
Активи за продажба	30	25,496	-
Активи по отсрочени данъци	31	3,514	3,005
Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал в асоциирани предприятия	32	693	-
Търговски вземания	33	8,944	7,142
Материални запаси	34	35,757	38,951
Вземания по застрахователни договори		5,487	5,176
Парични средства и парични еквиваленти	35	638,295	14,813
Общо активи		**2,104,370**	**197,303**

* Групата прилага първоначално МСФО 16 на 1 януари 2019 г., сравнителната информция не е преизчислена.

Отчетът за финансовото състояние следва да се разглежда заедно с пояснителните сведения към него от стр.8 до стр.148, представляващи неразделна част от годишния консолидиран финансов отчет

Годишният консолидиран финансов отчет е одобрен на 15 април 2020 година от:

Анна Павлова
Главен счетоводител и
Председател на УС

Александър Христов
Изпълнителен директор

Мина Николова-Ангелова
Член на УС

Одиторско дружество:
ЕЙЧ ЕЛ БИ БЪЛГАРИЯ ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата:
23. 04. 2020
„Ейч Ел Би България" ООД
HLB Bulgaria Ltd.
Управител: ... / Регистриран одитор: ...

Доверие Обединен холдинг АД
Годишен консолидиран финансов отчет за годината, приключваща към 31 декември 2019
Консолидиран отчет за финансовото състояние (продължение)
към 31 декември 2019 година

(в хиляди лева)	бел.	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
Капитал, отнасящ се до притежателите на собствен капитал на предприятието майка	36		
Акционерен капитал		18,736	18,736
Резерви		36,802	41,450
Натрупана печалба/(загуба)		197,680	7,648
		253,218	**67,834**
Неконтролиращи участия	38	94,220	23,399
Общо собствен капитал		**347,438**	**91,233**
Застрахователни резерви	37	7,327	7,091
Депозити от банкови клиенти	39	1,430,536	-
Привлечен от банка ресурс от други финансови институции	40	31,310	-
Задължения към свързани лица	41	109,655	30,040
Задължения на търговски дружества към финансови институции	42	23,554	28,135
Задължения за покупка на акции	43	4,304	5,928
Лизинг	44	27,350	823
Провизии за доходи на наети лица		852	671
Отсрочени данъци	31	7,608	2,560
Търговски и други задължения	45	44,176	30,354
Задължения по преки застрахователни операции		557	468
Кореспондентски сметки (лоро)	46	337	-
Други специфични задължения за банки	47	69,366	-
Общо пасиви		**1,749,605**	**98,979**
Общо капитал и пасиви		**2,104,370**	**197,303**

* Групата прилага първоначално МСФО 16 на 1 януари 2019 г., сравнителната информция не е преизчислена.

Отчетът за финансовото състояние следва да се разглежда заедно с пояснителните сведения към него от стр.8 до стр.148, представляващи неразделна част от годишния консолидиран финансов отчет

Годишният консолидиран финансов отчет е одобрен на 15 април 2020 година от:

Анна Павлова
Главен счетоводител и
Председател на УС

Александър Христов
Изпълнителен директор

Мина Николова-Ангелова
Член на УС

Одиторско дружество:
ЕЙЧ ЕЛ БИ БЪЛГАРИЯ ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 017 Ейч Ел Би България ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 23. 04. 2020 „Ейч Ел Би България" ООД HLB Bulgaria Ltd. Управител: Регистриран одитор

Доверие Обединен холдинг АД

Годишен консолидиран финансов отчет за годината, приключваща към 31 декември 2019

Консолидиран отчет за паричните потоци

към 31 декември 2019 година

(в хиляди лева)	**2019 г.**	**2018 г.**
Парични потоци от основните дейности:		
Постъпления от лихви	101,288	-
Плащания по лихви	(31,145)	-
Нетни постъпления от такси и комисионни	36,026	-
Увеличение/намаление в текущи активи :		
Разплащателни сметки и депозити в Национална Банка Молдова	37,859	-
Разплащателни сметки и депозити в други банки	(181,385)	-
Ценни книжа над 90 дни	(17,243)	-
Нетни заеми	(21,514)	-
Други активи	3,286	-
Увеличение/намаление в текущи задължения :		
Дължими към банки	(584)	-
Дължими към клиенти	35,712	-
Други задължения	(72,563)	-
Нетен паричен поток от основна дейност от банкови операции	*(110,263)*	-
Постъпления от клиенти	170,625	167,016
Плащания на доставчици	(110,025)	(120,170)
Получени дивиденти	473	490
Нетен паричен поток от основна дейност от други бизнес сектори	*61,073*	*47,336*
Плащания за разходи по основните дейности	(87,530)	(41,979)
Плащания за данъци	(3,138)	(7,755)
Нетен паричен поток от основна дейност	***(139,858)***	***(2,398)***
Парични потоци от инвестиционните дейности:		
Закупуване на дълготрайни материални и нематериални активи	(6,486)	-
Закупуване на инвестиции	(31)	-
Постъпления от продажба на нетекущи материални и нематериални активи	24	-
Нетен паричен поток от инвестиционните дейности от банкови операции	*(6,493)*	-
Закупуване на дълготрайни материални и нематериални активи	(3,817)	(1,990)
Постъпления от продажба на нетекущи материални и нематериални активи	3,023	4,736
Закупуване на инвестиции	741,549	(9,169)
Постъпления от продажба на инвестиции	4,136	14,534
Други/плащания постъпления от инвестиционна дейност	(490)	159
Нетен паричен поток от инвестиционните дейности от други бизнес сектори	*744,401*	*8,270*
Нетни паричен поток от инвестиционните дейности	***737,908***	***8,270***

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с пояснителните сведения към него от стр.8 до стр.148, представляващи неразделна част от годишния консолидиран финансов отчет

Годишният консолидиран финансов отчет е одобрен на 15 април 2020 година от:

Анна Павлова
Главен счетоводител и
Председател на УС

Александър Христов
Изпълнителен директор

Мина Николова-Ангелова
Член на УС

Одиторско дружество:
ЕЙЧ ЕЛ БИ БЪЛГАРИЯ ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 017 Ейч Ел Би България ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 23. 04. 2020 „Ейч Ел Би България" ООД HLB Bulgaria Ltd. Управител: ..... Регистриран одитор: .....

Доверие Обединен холдинг АД
Годишен консолидиран финансов отчет за годината, приключваща към 31 декември 2019
Консолидиран отчет за паричните потоци (продължение)
към 31 декември 2019 година

(в хиляди лева)	**2019 г.**	**2018 г.**
Парични потоци от финансовите дейности:		
Парични потоци от финансовите дейности:		
Постъпления от заеми и кредити	2,473	-
Печалба / (загуба) от нетен обмен на чуждестранна валута	70	-
Плащания на заеми и кредити	(3,196)	-
Нетен паричен поток , използвани във финансовите дейности от банкови операции	*(654)*	-
Постъпления от заеми и кредити	8,335	36,760
Плащания на заеми и кредити	(12,949)	(41,723)
Получени заеми от свързани лица	98,680	25,579
Възстановени заеми на свързани лица	(17,185)	(18,322)
Изплащане на лихви на свързани предприятия	-	(537)
Изплатени дивиденти	(1,284)	-
Плащания по лизингови договори	(5,640)	(285)
Други постъпления/плащания за финансова дейност	12,430	(1,011)
Нетен паричен поток , използвани във финансовите дейности от други	*82,387*	*461*
Нетен паричен поток от финансовите дейности	***81,733***	***461***
Нетно увеличение на паричните наличности и паричните еквиваленти	**679,783**	**6,333**
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	14,813	8,480
Парични средства и парични еквиваленти към 31 декември	**694,596**	**14,813**

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с пояснителните сведения към него от стр.8 до стр.148, представляващи неразделна част от годишния консолидиран финансов отчет

Годишният консолидиран финансов отчет е одобрен на 15 април 2020 година от:

Анна Павлова
Главен счетоводител и
Председател на УС

Александър Христов
Изпълнителен директор

Мина Николова-Ангелова
Член на УС

Одиторско дружество:
ЕЙЧ ЕЛ БИ БЪЛГАРИЯ ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 017 Ейч Ел Би България ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 23. 04. 2020 „Ейч Ел би България" ООД HLB Bulgaria Ltd. Управител: Регистриран одитор:

Отнасящ се към притежателите на собствен капитал на предприятието майка

(в хиляди лева)

	Основен капитал	Премиен резерв	Преоценъчен резерв	Целеви резерви	Резерв от валутно преизчисление	Натрупана печалба/ загуба	Общо	Неконтролиращи участия	Общо собствен капитал
Баланс към 31 декември 2017	**18,736**	**6,068**	**24,716**	**13,393**		**3,191**	**66,104**	**34,860**	**100,964**
Корекции от първоначалното прилагане на МСФО 9 и МСФО 15, нетно от данъци (бележка 2.1 от Годишен консолидиран финансов отчет за 2018г.)	-	-	-	-	-	(655)	**(655)**	(13)	**(668)**
Салдо на 1 януари 2018 г. (преизчислено)	**18,736**	**6,068**	**24,716**	**13,393**		**2,536**	**65,449**	**34,847**	**100,296**
Промени в собствения капитал за 2018 година									
Печалба/Загуба за периода	-	-	-	-	-	1,917	**1,917**	2,171	**4,088**
Покриване на загуби		(3,226)	-	-	-	3,226	-	-	-
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци	-	-	(70)	-	-	16	**(54)**	(40)	**(94)**
Увеличение/ намаление на участията в дъщерни дружества	-	-	-	-	-	642	**642**	(13,568)	**(12,926)**
Други изменения в собствения капитал	-	-	569	-	-	(689)	**(120)**	(11)	(131)
Баланс към 31 декември 2018	**18,736**	**2,842**	**25,215**	**13,393**		**7,648**	**67,834**	**23,399**	**91,233**
Печалба/Загуба за периода	-		-	-	-	177,358	**177,358**	2,456	**179,814**
Покриване на загуби	-	(2,261)	-	-	-	2,261	-	-	-
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци	-	-	(563)	-	-	(3)	**(566)**	(323)	**(889)**
Увеличение/ намаление на участията в дъщерни дружества	-	-	-	-	(1,102)	10,072	**8,970**	70,471	**79,441**
Други изменения в собствения капитал	-	-	(722)	-	-	344	**(378)**	(1,783)	**(2,161)**
Баланс към 31 декември 2019	**18,736**	**581**	**23,930**	**13,393**	**(1,102)**	**197,680**	**253,218**	**94,220**	**347,438**

Отчетът за промените в собствения капитал следва да се разглежда заедно с поясненителните сведения към него от стр.8 до стр.148, представляващи неразделна част от годишния консолидиран финансов отчет

Годишният консолидиран финансов отчет е одобрен на 15 април 2020 година от:

Анна Павлова
Главен счетоводител и
Председател на УС

Александър Христов
Изпълнителен директор

Мина Николова-Ангелова
Член на УС

Одиторско дружество:
ЕЙЧ ЕЛ БИ БЪЛГАРИЯ ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 017 Ейч Ел Би България ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 23. 04. 2020 „Ейч Ел Би България" ООД HLB Bulgaria Ltd. Управител ..... Регистриран одитор .....

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИКОНОМИЧЕСКАТА ГРУПА

Доверие - Обединен Холдинг АД (компания майка) е регистрирано в Софийски градски съд по фирмено дело № 13056 от 1996 г. и е със седалище, адрес на управление и адрес за кореспонденция 1756 София, ул.”Лъчезар Станчев”№5, сграда “А”, ет.7.

Доверие - Обединен Холдинг АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа. Съгласно Наредба 26 на БНБ е направен отказ от регистрация на дружеството като финансова институция по Закона за кредитните институции.

Съгласно Закона за счетоводството дружеството е „предприятие от обществен интерес” /§ 1 т.22 б.в /

1.1.Собственост и управление

Към 31.12.2019г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

Акционерен капитал	***31.12.2019 BGN '000***	***31.12.2018 BGN '000***
(BGN'000)	18,736	18,736
Брой акции (номинал 1.00 лев)	18,736,099	18,736,099
Общ брой на регистрираните акционери	146,952	147,303
в т.ч. юридически лица	48	53
физически лица	146,904	147,250
Брой акции, притежавани от юридически лица	10,256,133	10,853,291
% на участие на юридически лица	*54,74%*	*57,93%*
Брой акции, притежавани от физическите лица*	8,479,966	7,882,808
% на участие на физически лица	*45,26%*	*42,07%*

*В брой акции, притежавани от физически лица, са включени 240 броя акции с неуточнена собственост от 1996г., които Централният депозитар АД води по емисионна сметка на Доверие - Обединен холдинг АД.

Акционери, притежаващи акции над 5%	**Брой акции**	**% от капитала**
Софарма АД	4,679,790	24,98
Телекомплект АД	1,671,294	8,92

Акции от - до	**Брой акционери**	**% от всички акционери**	**Брой притежавани акции**	**% от всички акции**
1 - 100	144,993	98.6669	6,504,022	34.71
101 - 1000	1,782	1.2126	341,051	1.82
1001 - 10000	130	0.0885	447,583	2.39
10001 - 100000	33	0.0225	819,102	4.37
100001 - 500000	9	0.0061	1,829,231	9.76
500001 - 1000000	3	0.0020	2,444,026	13.04
1000001 - 5000000	2	0.0014	6,351,084	33.90
Над 5000000	0	0.0000	0	0.00
Общо	**146,952**	**100.0000**	**18,736,099**	**100.00**

Дружеството е с двустепенна система на управление.

Надзорен съвет

Членове на Надзорния съвет към 31.12.2019г. са :

Радосвет Крумов Радев - председател на НС

Иван Огнянов Донев - член

Венцислав Симеонов Стоев - член

Управителен съвет

Членове на Управителния съвет към 31.12.2019г. са:

Александър Георгиев Христов - изпълнителен директор

Анна Иванова Павлова - председател на УС

Мина Николова - Ангелова - член

Дружеството се представлява от Александър Георгиев Христов.

Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица, натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над вътрешната контролна система, управлението на риска и системата на финансово отчитане на дружеството.

Одитният комитет има следния състав:

Иван Димов - председател (независим член)

Елена Големанова - независим член

Анна Павлова - член

Към 31.12.2019г. списъчният брой на персонала в икономическата група е 2,664 (31.12.2018 г. е 1,273).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на Доверие-Обединен Холдинг АД е придобиване, управление, оценка и продажба на дялове и/или акционерни участия в български и чуждестранни дружества – юридически лица, участия под каквато и да е форма в други местни и/или чуждестранни търговски дружества, и/или в тяхното управление; придобиване, управление и продажба на облигации; придобиване, оценка и продажба на патенти, отстъпване на лицензии за използване на патенти на дружества, в които холдинговото дружество участва; извършване на всякаква друга търговска дейност, за която няма забрана със закон.

1.3. Структура на икономическата група

Доверие-Обединен Холдинг е холдингово акционерно дружество. Дружеството няма регистрирани клонове и/или представителства в страната или чужбина.

Към 31 декември 2019 г. дружеството притежава над 50% от акциите по линия на пряко участие и косвено участие чрез други дружества в капиталите на следните дъщерни дружества (групирани по икономически отрасъл):

Портфейл

Дружество	Контролирано от:	Брой акции/дялове	% на участие
ОЗОФ Доверие ЗАД АД			**98,15%**
	ДОХ АД	58,887	98,15%
Служба по ТМ Доверие ЕООД	ДОХ АД	500	**100.00%**
ЗФ Здраве ЕАД в ликвидация	ДОХ АД	260,000	**100.00%**
ЗК "Медико 21" АД	ДОХ АД	43,792	**95,20%**
Индустриален Холдинг-Доверие АД			**100%**
	ДОХ АД	1,364,711	78,58%
	ОЗОФ Доверие АД ЗАД	150,000	8,64%
	ЗК Медико 21 АД	150,000	8,64%
	Хомоген АД	71,899	4,14%
Доверие - Капитал АД			**100,00%**
	ДОХ АД	6,170	77,12%
	ИХД АД	1,830	22,88%
Доверие - Брико АД			**71,93%**
	Доверие - Капитал АД	11,868	71.93%
МБАЛ Доверие АД			**100%**
	ДОХ АД	112,805	7.45%
	ИХД АД	1,400,699	92,55%
МЦ Доверие АД			**100%**
	ДОХ АД	419,000	99,76%
	ИХД АД	1,000	0,24
Марицатекс АД			**54,36%**
публично	ИХД АД	254,884	54,36%
Борсов код 4MJ			
Вратица АД в несъстоятелност			**69.60%**
публично	ИХД АД	262,121	69.60%

Биляна Трико АД	Доверие Капитал АД	2,833,809	**98,88%**
Българско вино ООД			**100%**
	ИХД АД	91,038	96,16%
	ДОХ АД	3,639	3,84%
Дунав АД			**81.82%**
	Доверие Капитал АД	81,733	81,82%
Хидроизомат АД			**93,34%**
	ИХД АД	2,789,536	93,31%
	Хомоген АД	820	0,03%
Новоселска гъмза АД			**85,72%**
	Доверие Капитал АД	3,131,562	75,64%
	Хидроизомат АД	417,296	10,08%
Хомоген АД			**100.00%**
	ДОХ АД	43,040	89.67%
	ИХД АД	4,960	10.33%
Доверие Грижа ЕАД	ДОХ АД	5,000	**100.00%**
Доверие Инвест ЕАД	ДОХ АД	5,000,000	100,00%
„Moldindconbank" S.A.	Доверие Инвест ЕАД	3,856,722	77,63%

Основният предмет на дейност на дружествата от групата е:

ДЕЙНОСТ НА ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ

„Moldindconbank" S.A. - Банката може да извършва, в рамките на лиценза, издаден от Националната банка на Молдова, следните дейности: привличане на депозити и други възстановими средства; предоставяне на кредити, сред които: потребителски кредити, ипотечни кредити, факторинг с или без обжалване, финансиране на търговски сделки (включително фиксирани суми); финансов лизинг; предоставянето на платежни услуги, в съответствие със Закон № 114 от 18.05.2012 г. за платежните услуги и електронните пари (РМолдова); издаване и администриране на пътнически чекове, сметки и други платежни инструменти; издаване на гаранции и приемане на задължения; транзакции за своя сметка или за сметка на клиенти с някой от следните средства: инструменти на паричния пазар (чекове, сметки, депозитни сертификати и др.); чуждестранна валута; фючърсни и опционални договори; инструменти, базирани на валутни курсове и лихвени проценти; ценни книжа и други финансови инструменти; участие в емитирането на ценни книжа и други финансови инструменти и предоставянето на услуги, свързани с тази емисия; съвети на юридически лица относно структурата на уставния капитал, бизнес стратегията и други аспекти, свързани с търговската дейност, както и съвети и услуги относно сливания и придобивания на юридически лица; парично посредничество

(посредничество на междубанковите пазари); управление на портфейл и консултации във връзка с тях; съхранение и управление на финансови инструменти; информационни услуги за заеми; услуги за съхранение в банкови сейфове; издаване на електронни пари, в съответствие със Закон № 114 от 18.05.2012 г. за платежните услуги и електронните пари; всяка друга финансова дейност или услуги, разрешени от Националната банка на Молдова, при спазване на специални закони, които уреждат съответните дейности.

Банката може да извършва инвестиционни услуги и дейности, както и други допълнителни услуги съгласно лицензи, издаден от Националната комисия за финансов пазар.

Банката няма право да извършва следните операции: да залага свои собствени акции от името на Банката; да предоставя кредити, обезпечени с акции, други видове ценни книжа или облигации, емитирани от Банката и / или друго свързано лице, принадлежащо към групата, към която Банката принадлежи.

ХОЛДИНГОВИ ДРУЖЕСТВА

“Индустриален холдинг Доверие” АД - холдингово дружество, придобиване, управление, оценка и продажба на патенти, отстъпване на лицензи за използване на патенти на дружества, в които холдинговото дружество участва, производство и търговия в страната и чужбина със стоки и услуги, включително със суровини, прежди, платове и изделия от тях, извършване на посредническа и инженерингова дейност, проектиране и строителство, управление на недвижима собственост, научно-техническа, технологична и патентна информация, инвеститорски и независим строителен контрол.

“Доверие-Капитал” АД – холдингово дружество, занимаващо се с вътрешно и външно търговска дейност, търговско представителство, посредничество и агентство, организиране и експлоатация на търговски предприятия и всякаква друга дейност.

ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ ОТ ВИДА "НАПРАВИ СИ САМ“

“Доверие-Брико” АД – изграждане, експлоатация и управление на верига магазини за търговия на дребно със стоки за бита и ремонтна дейност. Дейността на дружеството е основана на Споразумение за съдружие с Mr.Bricolage SA (Франция), сключено през 1999 година. Според това споразумение “Доверие-Брико” АД притежава изключителното право да ползва търговската марка на Mr.Bricolage на територията на България.

Дружеството развива своята дейност в следните магазини на територията на страната: София 1, Пловдив - два, София 2, Варна, Благоевград, Бургас, Плевен , Русе и Добрич.

ЗАСТРАХОВАНЕ

“ОЗОФ Доверие” ЗАД - застраховане за заболяване и/или злополука.

ЗК “Медико – 21” АД - застраховане за заболяване и/или злополука

МЕДИЦИНСКИ УСЛУГИ

Медицински център Доверие АД - осъществяване на специализирана извънболнична помощ в съответствие с действащото в страната законодателство, включително извършване на диагностика, лечение, рехабилитация и наблюдение на болни; консултации; профилактика; предписване лабораторни и други видове изследвания; извършване на медицински дейности и манипулации; обема вида домашни грижи и помощ за болни; лекарства, превързочни материали и медицински пособия, извършване експертиза на временна неработоспособност; наблюдение и оказване на медицинска помощ при бременност и майчинство; извършване на дейности по здравна промоция и профилактика, в т.ч. профилактични прегледи и имунизации, издаване на документи, свързани с оказваната медицинска помощ; насочване на пациенти за консултативна и болнична помощ.

МБАЛ Доверие АД - Осъществяване на болнична помощ: диагностика и лечение на заболявания, когато лечебната цел не може да се постигне в условията на извънболнична помощ, родилна помощ, рехабилитация, диагностика и консултации, поискани от лекар или стоматолог от други лечебни заведения, трансплантация на органи, тъкани и клетки, вземане, съхраняване, снабдяване с кръв и кръвни съставки, трансфузионен надзор, медико-козметични услуги, клинични изпитвания на лекарства и медицинска апаратура, съгласно действащото в страната законодателство, учебна и научна дейност.

СТМ Доверие ЕООД – служба по трудова медицина

ЗФ Здраве ЕАД- служба по трудова медицина в ликвидация

ПРОМИШЛЕНОСТ ЗА СТРОИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ И ЖИЛИЩНО СТРОИТЕЛСТВО

“Дунав” АД - проектиране, строителство, специализирани строителни услуги, производство на строителни материали и изделия, предприемачество, комплексно обслужване със строителна механизация и автотранспорт, авторемонтни услуги, вътрешни и международни превози, спедиторска дейност, подготовка на кадри за строителството, търговия в страната и чужбина, отдаване под наем и аренда на недвижимо имущество, покупка, строеж и обзавеждане на недвижими имоти с цел продажба, изпитвания и измервания на строителни материали и дефектоскопия на заварени изделия.

“Хидроизомат” АД - производство на хидроизолационни, топлоизолационни и други материали, строителство, ремонт и услуги, покупка, строеж или обзавеждане на недвижими имоти с цел продажба, научно-производствена и развойна дейност, ноу-хау, производство и търговия на интелектуални продукти, търговска дейност в страната и чужбина.

ШИВАШКА ПРОМИШЛЕНОСТ

“Вратица” АД в несъстоятелност - производство на прежди, сурови тъкани, готови тъкани, шевни изделия, търговия в страната и чужбина.

ПРОИЗВОДСТВО НА ГРОЗДЕ И ВИНА

Новоселска Гъмза АД - Изкупуване на грозде и плодове, производство на вина, ракии и др.

Българско вино ООД - Изкупуване на грозде и плодове, производство на вина

ПЕРИЛНИ ПРЕПАРАТИ И БИТОВА ХИМИЯ

Доверие Грижа ЕАД – вписано преобразуване на 19.01.2018г. – производство на перилни и други препарати за битова химия.

ОТДАВАНЕ ПОД НАЕМ НА ДВИЖИМИ И НЕДВИЖИМИ АКТИВИ

“Марицатекс” АД - Дружеството е създадено и до 31.08.2010 г. функционира като предприятие за производство на текстил и изделия от текстил. На проведено Общо събрание на акционерите на 20.07.2010 г. е взето решение за спиране на текстилното и всички свързани с него производства. В изпълнение на горецитираното решение са прекратени трудовите договори на всички работници и служители, с изключение на тези чиито трудови функции не са пряко свързани с производствения процес и са необходими за стопанисване на активите на дружеството.

На основание същото решение на Общото събрание, дейността на дружеството се ограничава и осъществява в областта на „*Отдаване под наем и експлоатация на собствени недвижими имоти*”.

“Биляна Трико” АД – отдаване под наем на собствени недвижими имоти.

ДРУГИ ОТРАСЛИ

Хомоген АД - търговия със стоки и услуги и извършване на посредническа дейност;

Доверие инвест ЕАД - Придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества, вътрешна и външно-търговска дейност, търговско представителство, посредничество и агентство, организиране и експлоатация на търговски предприятия, управленски и маркетингови услуги, консултантска дейност, както и всяка друга дейност, незабранена от закона

1.4. Констатации от проведените независими финансови одити 2019 година

Индивидуалните отчети на следните дружества са заверени с модификации: квалифицирано мнение: „Новоселска гъмза“ АД, отрицателно мнение: „ЗФ „Здраве” ЕАД.

Индивидуалните годишни финансови отчети на следните дружества са заверени с параграф за обръщане на внимание: „Марицатекс” АД, МЦ Довери АД, МБАЛ Доверие АД, „Дунав“ АД,.

С параграф за съществена несигурност за действащо предприятие: „Новоселска гъмза“ АД, и „Доверие Грижа“ ЕАД.

Подробно описание на изразените от одитора мнения по индивидуалните финансови отчети са представени в консолидирания доклад за дейността.

Асоциирани дружества

Към 31.12.2019 г. Доверие Обединен холдинг АД има значително влияние чрез пряко и/или косвено участие чрез дъщерни дружества в капиталите на следните дружества:

Асоциирано дружество	*Притежание в групата*	*% на участие*
Доверие Стил ООД	Индустриален холдинг Доверие АД	48,00%
Андема АД	Доверие-Обединен Холдинг АД	25.00%
ДКЦ Медико АД		**30,23%**
в т.ч.	Доверие Обединен Холдинг АД	27,49%
	Индустриален холдинг Доверие АД	2,74%

Инвестицията в Доверие Стил ООД и Андема АД е обезценена напълно, като за първата позиция това е с актуална дата 31.12.2010г., а за втората 31.12.2004г.

1.5. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда в РБългария, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2019-2017г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	**2019**	**2018**	**2017**
БВП в млн. лева*	85,527	107,027	98,631
Реален растеж на БВП	3.7%	3.2%	3.5%
Инфлация в края на годината	3.2%	2.8%	3.0%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.74703	1.65727	1.73544
Валутен курс на щатския долар в края на периода	1.74099	1.70815	1.63081
Основен лихвен процент в края на периода	0.00%	0.00%	0.00%
Безработица (в края на периода)	3.7%	4.7%	5.8%

- НСИ – последни публикации 31 декември 2019; БНБ – 31 декември 2019
- ** БВП – публикуваните данни са за I-во и II-ро тримесечие и предварителни данни за III-то тримесечие на 2019 година.*

Основните показатели на стопанската среда в РМолдова, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за 2019г. са представени в таблицата по-долу:

Република Молдова

Показател	**2019**
Безработица (в края на периода)	4%
БВП в млн. долари	12.037
Реален растеж на БВП	6.6%
Инфлация в края на годината	7.5%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	17.5751
Валутен курс на щатския долар в края на периода	17.2093
Основен лихвен процент в края на периода	5.5%

- Национална банка Молдова, Статистически институт Молдова и МВФ

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ИКОНОМИЧЕСКАТА ГРУПА

2.1. База за съставяне на финансовия отчет

Годишният консолидиран финансовият отчет на Групата е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2019 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти" (МСС).

Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2019г.

За текущата финансова година групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От приемането на тези стандарти и тълкувания, приложими за годишни отчетни периоди, започващи най-рано на 1 януари 2019 г., са настъпили промени в счетоводната политика на Групата на правилата и критериите за отчитане на следните отчетни обекти, също така и на представянето и оповестяванията на финансова информация за тях: въвеждането на еднотипен модел на счетоводно третиране на лизингите при лизингополучателите за всички лизингови договори с продължителност повече от 12 месеца, като ще се признава актив „право на ползване", който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита задължението по тези договори.

Групата прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане за периода, започващ на 1 януари 2019г.:

МСФО 16 „Лизинг" – приет от ЕС на 31 октомври 2017 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.);

Този стандарт е с изцяло променена концепция и въвежда значителни промени в отчитането на лизинги особено от страна на лизингополучателите. Въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинги с цел по-достоверно представяне на тези сделки. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт МСС 17 „Лизинг", КРМСФО 4 „Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг", ПКР-15 „Оперативен лизинг – стимули" и ПКР-27 „Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг". Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно третиране на лизингите при лизингополучателите за всички лизингови договори с продължителност повече от 12 месеца, като ще се признава актив „право на ползване", който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита задължението по тези договори. Съгласно МСФО 16 за договор, който е или съдържа лизинг, се счита договор, който предоставя правото за контрол върху ползването на актива за определен период от време срещу възнаграждение. СМСС е включил право на избор за някои краткосрочни лизинги и лизинги на малоценни активи, като това изключение може да бъде приложено само от лизингополучателите.

В допълнение, МСФО 16 изисква от лизингополучателите и лизингодателите да правят по-подробни оповестявания спрямо тези по МСС 17.

Групата прилага първоначално МСФО 16 Лизинг на 1 януари 2019 г. Групата е избрала да приложи модифициран ретроспективен подход първи вариант, при който активът с право на ползване се

признава към датата на първоначално прилагане (1 януари 2019 г.) в размер, равен на сумата на лизинговия пасив, като се използва текущият допълнителен инкрементен лихвен процент по кредита на предприятието. Сравнителните цифри не се преизчисляват. Този метод изисква да се определи какъв е размерът на лизинговия пасив. Изчислението се основава на оставащите до падежа плащания и след това се определя сума за размерът на актива за право на ползване като сума, равна на сумата на изчисления пасив (коригирана за всички натрупани или предплатени суми, признати съгласно МСС 17). Поради това няма ефект върху собствения капитал към датата на първоначалното прилагане. Сравнителната информация не се преизчислява. Групата прилага стандарта към договори, които преди това са били идентифицирани като лизинг при прилагане на МСС 17 и КРМСФО 4. Следователно Дружеството не прилага стандарта към договори, които преди не бяха идентифицирани като съдържащи лизинг при прилагане на МСС 17 и КРМСФО 4.

Групата е избрала да използва изключенията, предложени от стандарта, за лизингови договори, за които срокът на лизинга приключва в рамките на 12 месеца и договори за лизинг, за които базовият актив е с ниска стойност.

След приемането на МСФО 16, Групата признава задължения за лизинг във връзка с лизинги, които по-рано бяха класифицирани като „оперативен лизинг“ съгласно принципите на МСС 17 Лизинг. Тези задължения се оценяват по настоящата стойност на останалите лизингови плащания, дисконтирани с помощта на диференциран лихвен процент на заемане от 1 януари 2019 г. Среднопретегленият лихвен процент, приложен към лизинговите задължения на 1 януари 2019 г., е 3,5%.

- Измерване на задълженията по лизингови договори:

		01.01.2019 г. **хил. лв.**
1	Оповестени оперативни лизингови ангажименти към 31 декември 2018 г.	25 899

2	Дисконтиране (ред 1) с помощта на диференциран лихвен процент на лизингополучателя от датата на първоначално прилагане	**23 212**
3	Задължения за финансов лизинг, признати към 31 декември 2018 г.	823
	Лизингово задължение, признато към 1 януари 2019	**24 035**

Текуща част	5 580
Нетекуща част	18 455
	24 035

- Измерване на активи с право на ползване

Активите с право на ползване се оценяват в размер, равен на задължението за лизинг, коригирано със сумата на всички предплатени или начислени лизингови плащания, свързани с този лизинг, признати в баланса към 31 декември 2018 г. Корекцията, свързана с активи с право на ползване, признати в баланса на 1 януари 2019 г. е в размер на 23 212 хил.лв.

Изменение в МСФО 9 „Финансови инструменти” - Предплащания с негативна компенсация – (приет от ЕС на 22 март 2018 г., в сила за годишни периоди от 1 януари 2019 г.);

Променят се съществуващите изисквания на МСФО 9 по отношение на права за прекратяване, за да се позволи оценяване по амортизирана стойност (или, в зависимост от бизнес модела, по справедлива стойност през ДВД), дори в случай на плащане на негативна компенсация.

КРМСФО 23 „Несигурност, свързана с данъчни третирания на данъци върху дохода“ – (приет от ЕС на 23 октомври 2018 г., в сила за годишни периоди от 1 януари 2019 г.);

Дават се насоки за прилагане на изискванията за признаване и оценяване на МСС 12 „Данъци върху дохода“, когато съществува несигурност, свързана с данъчни третирания на данъци върху дохода (т.е. несигурност дали избраното от предприятието данъчно третиране ще бъде прието от данъчните власти съгласно данъчното законодателство). Когато съществува несигурност, предприятието признава и оценява текущи или отсрочени данъчни пасиви или активи съгласно МСС 12 като определя облагаеми печалби, данъчни загуби, данъчни основи и ставки;

Изменения на различни стандарти „Подобрения в МСФО (цикъл 2015-2017)“ –(в сила за годишни периоди от 01 януари 2019 г., не е приет от ЕК);

Изменения в МСС 19 „Доходи на наети лица” – Изменение, съкращаване или уреждане на плана – (в сила за годишни периоди от 1 януари 2019 г. не е приет от ЕК);

Изменението изисква от предприятията да използват актуализирани актюерски предположения за определяне на разходите за текущ стаж и нетната лихва за оставащия период от годишния отчетен период след извършването на промяна в плана, съкращение или уреждане.

Промени в Концептуалната рамка за финансово отчитане – (в сила за годишни периоди от 1 януари 2020 г.) СМСС е издал преработена концептуална рамка, която ще бъде използвана при решения за определяне на стандарти с незабавно действие. Ключовите промени включват:

- увеличаване на известността на управлението като цел на финансовото отчитане;
- възстановяване на предпазливостта като компонент на неутралитет;
- определяне на отчитащо се предприятие, което може да бъде юридическо лице или част от предприятие;
- ревизия на определенията на актив и задължение;
- премахване на прага на вероятността за признаване и добавяне на насоки за отписване;
- добавяне на насоки за различна основа за измерване и
- посочване, че печалбата или загубата е основният показател за ефективност и че по принцип приходите и разходите в друг всеобхватен доход трябва да бъдат преценени, когато това повишава уместността или вярното представяне на финансовите отчети.

Няма да се правят промени в нито един от действащите счетоводни стандарти. Предприятията обаче, които разчитат на Рамката при определяне на своите счетоводни политики за транзакции, събития или условия, които по друг начин не са разгледани съгласно счетоводните стандарти, ще трябва да прилагат преработената рамка от 1 януари 2020 г. Тези субекти ще трябва да разгледат дали тяхното счетоводство политиките все още са подходящи съгласно ревизираната рамка.

Стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са влезнали в сила

Към датата на съставяне на този финансов отчет следните стандарти и изменения към съществуващи стандарти и разяснения са издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС), но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2019 г., които не са били приети за по-ранно приложение от Дружеството.

От тях ръководството на Дружеството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети за следващи периоди, като по- долу е оповестено как може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Дружеството приеме тези стандарти за първи път.

МСФО 17 „Застрахователни договори” – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г. не е приет от ЕК);

През май 2017 г. СМСС публикува МСФО 17 Застрахователни договори (МСФО 17), изчерпателен нов счетоводен стандарт за застрахователни договори, обхващащ признаването и оценяването, представянето и оповестяването. След влизането му в сила, МСФО 17 ще замени МСФО 4 Застрахователни договори (МСФО 4), който беше публикуван през 2005 г. МСФО 17 се прилага към всички видове застрахователни договори (т.е. животозастраховане, общо застраховане, пряко застраховане и презастраховане), независимо от вида на предприятията, които ги издават, както и по отношение на определени гаранции и финансови инструменти с допълнителен, негарантиран доход (участие по преценка). Ще се прилагат малко на брой изключения от обхвата. Общата цел на МСФО 17 е да осигури счетоводен модел на застрахователните договори, който е по-полезен и последователен за застрахователите.

Изменение в МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и в съвместно контролирани предприятия” – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г. не е приет от ЕК);

Уточнява се, че предприятие прилага МСФО 9 при отчитане на дългосрочна инвестиция в асоциирано или в съвместно контролирано предприятие, която е част от нетната инвестиция в това асоциирано или съвместно контролирано предприятие и към която, обаче, не се прилага метода на собствения капитал.

Изменения в МСФО 3 “Бизнес комбинации“ – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. не е приет от ЕК) Изменената дефиниция на бизнес изисква придобиването да включва вход и съществен процес, които заедно допринасят значително за способността за създаване на резултати. Дефиницията на понятието „продукция“ се изменя, за да се съсредоточи върху стоките и услугите, предоставяни на клиентите, генерирайки инвестиционен доход и друг доход, и изключва възвръщаемостта под формата на по-ниски разходи и други икономически ползи.
Измененията вероятно ще доведат до повече придобивания, които се отчитат като придобивания на активи.

Изменения на МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ и МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“ - (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. не е приет от ЕК)
СМСС е направил промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните оценки и грешки, които използват последователно определение на съществеността в Международните стандарти за финансово отчитане и в Концептуалната рамка за

финансово отчитане, изясняващи кога информацията е съществена и включва някои от насоките в МСС 1 относно несъществената информация.

По-специално, измененията пояснят:

- че позоваването на скрита информация се отнася до ситуации, при които ефектът е подобен на пропускането или неправилното извеждане на тази информация и че предприятието оценява съществеността в контекста на финансовите отчети като цяло, и
- значението на „първичните потребители на финансови отчети с общо предназначение“, към които са насочени тези финансови отчети, като ги определят като „съществуващи и потенциални инвеститори, заемодатели и други кредитори“, които трябва да разчитат на финансовите отчети с обща цел за голяма част от финансовата информация, която им трябва.

Реформа на показателя за лихвен процент (изменения на МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7) (издадени на 26 септември 2019 г.), в сила от 1 януари 2020 г.

Съветът за международни счетоводни стандарти (СМСС) планира да направи промени в МСФО, за да отразява изискванията за оповестяване, въведени от реформата на показателя за лихвен процент - част I (Изменения на МСФО 9, Финансови инструменти, МСС 39, Финансови инструменти: признаване и оценяване и МСФО 7, Финансови инструменти: оповестявания).

Измененията в реформата на лихвения рейтинг пояснят, че предприятията ще продължат да прилагат определени изисквания за отчитане на хеджирането, като приемат, че показателят за лихвен процент, върху който са базирани хеджираните парични потоци и паричните потоци от хеджиращия инструмент няма да бъде променен въз основа на Реформата на лихвения процент.

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2019 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството. Не се очаква те да имат съществен ефект върху финансовите отчети на Дружеството. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила.

Промените са свързани със следните стандарти:

- Промени в Концептуалната рамка за финансово отчитане – (в сила за годишни периоди от 1 януари 2020 г.);
- МСФО 17 „Застрахователни договори” – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г.).
- Изменения в МСФО 3 „Бизнес комбинации“ (издадени на 22 октомври 2018г.), в сила от 1 януари 2020г.

- Изменения в МСС 1 и МСС 8: Определяне на същественост (издадени на 31 октомври 2018г.), в сила от 1 януари 2020г.
- Реформа на показателя за лихвен процент (изменения на МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7) (издадени на 26 септември 2019 г.), в сила от 1 януари 2020 г.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към края на отчетния период. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към края на отчетния период, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност на изчисления, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в Приложение № 2.25.

2.2. Консолидиран финансов отчет

Икономическата група изготвя своя годишен консолидиран финансов отчет за периода, приключващ на 31 декември 2019г. в който са включени годишните одитирани индивидуални финансови отчети на дъщерни и асоциирани дружества съгласно приложение 1.3.

Не са включени в консолидирания финансов отчет следните дъщерни дружества:

Вратица АД – откриване на производство по несъстоятелност, загуба на контрол;

Не са включени в консолидирания отчет следните асоциирани дружества, поради :
"Доверие– стил" ООД, гр.София - трайни ограничения;
"Андема" АД, гр.София - трайни ограничения;

2.2.1. Консолидационна политика

Във финансовия отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието майка и всички дъщерни предприятия към 31 декември 2019 г. Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на компанията майка. Налице е контрол, когато компанията майка е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от своето участие

в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Всички дъщерни предприятия изготвят финансовите си отчети за отчетен период, приключващ към 31 декември 2019г..

Печалба или загуба и друг всеобхватен доход на дъщерни предприятия, които са придобити или продадени през годината, се признават от датата на придобиването, или съответно до датата на продажбата им.

Неконтролиращото участие като част от собствения капитал представлява делът от печалбата или загубата и нетните активи на дъщерното предприятие, които не се притежават от Групата. Общият всеобхватен доход или загуба на дъщерното предприятие се отнася към собствениците на предприятието майка и неконтролиращите участия на базата на техния относителен дял в собствения капитал на дъщерното предприятие.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в това предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в балансовата стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в предприятието към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво неконтролиращо участие.

Групата прилага следните консолидационни процедури при изготвяне на консолидираните финансови отчети:

- Еднакво интерпретиране на съдържанието на всяка счетоводна сметка с цел еднозначно определяне на състава на елементите на отчетите на предприятията и на групата като цяло. За целта е приет индивидуален вътрешен сметкоплан и правила за съответствие при отнасяне на сметките в статиите на отчета за финансовото състояние , както и кореспонденцията на отделните шифрирани полета от разни отчети, които са задължителни за прилагане от всяко дружество в състава на икономическата група "Доверие";

- Елиминиране на реципрочните, противостоящите елементи при представяне на информацията за вътрешните, в рамките на групата взаимоотношения. Това представяне се реализира под формата на отделни справки – таблици, съгласно приложения. Справките - таблици се попълват паралелно от контрагентите по съответната сделка и се подписват от Главните счетоводители на дружествата, с което се удостоверява квитирането на разчетите и/или оборотите по съответните сметки;
- Начин на представяне на участието на неуправляващите съдружници – малцинственото участие, в чистата стойност на капитала и финансовия резултат за предходния и текущия период;
- Отчетите са съставени към една и съща дата;
- Приемане на годишните счетоводни отчети на дъщерните предприятия: · проверка на паричната единица, на чиято база е съставен отчетът и преизчисляване; · проверка по дата на съставяне и евентуално коригиране съобразно консолидационната политика; · проверка на счетоводната политика, при която е съставен отчетът и евентуално коригиране;· годишните отчети на дъщерните предприятия подлежат на независим финансов одит; сводиране – съставяне на елементарен сборен отчет, ред по ред.
- Елиминиране на противостоящите елементи: · капиталови; · финансови; · търговски; изчисляване на репутация към дата на придобиване.
- По отношение на дъщерните дружества се прилага методът на пълна консолидация. Отчетите се обединяват ред по ред, като позициите от рода на активите, пасивите, имуществата, приходите и разходите се сумират.
- Асоциираните предприятия се представят като нетни активи на един ред и съответния дял от тях за групата. Стойността на инвестициите в тези дружества са преизчислени по метода на собствения капитал за консолидирания отчет. Финансовият резултат е представен като дял за групата и за другите.

2.2.2. Бизнес комбинации

Всички бизнес комбинации се отчитат счетоводно по метода на покупката. Прехвърленото възнаграждение в бизнес комбинация се оценява по справедлива стойност, която се изчислява като сумата от справедливите стойности към датата на придобиване на активите, прехвърлени от придобиващия, поетите от придобиващия задължения към бившите собственици на придобиваното предприятие и капиталовите участия, емитирани от Групата. Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност на активи или пасиви, възникнали в резултат на възнаграждения под условие. Разходите по придобиването се отчитат в печалбата или загубата в периода на възникването им.

Методът на покупката включва признаване на разграничимите активи и пасиви на придобиваното предприятие, включително условните задължения, независимо дали те са били

признати във финансовите отчети на придобиваното предприятие преди бизнес комбинацията. При първоначалното признаване активите и пасивите на придобитото дъщерно предприятие са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност, която служи като база за последващо оценяване в съответствие със счетоводната политика на Групата.

За всяка бизнес комбинация Групата оценява всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие, което представлява дял от собствения му капитал и дава право на ликвидационен дял, или по справедлива стойност или по пропорционален дял на неконтролиращото участие в разграничимите нетни активи на придобиваното предприятие. Другите видове неконтролиращо участие се оценяват по справедлива стойност или, ако е приложимо, на база, определена в друг МСФО.

Репутацията се признава след определяне на всички разграничими нематериални активи. Тя представлява превишението на сумата от справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение към датата на придобиване и размера на всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие, и в бизнес комбинация, постигната на етапи, справедливата стойност към датата на придобиване на държаното преди капиталово участие на Групата в придобиваното предприятие, над справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество към датата на придобиване. Всяко превишение на справедливата стойност на разграничимите нетни активи над изчислената по-горе сума се признава в печалбата или загубата непосредствено след придобиването.

При бизнес комбинация, постигната на етапи, Групата преоценява държаното преди капиталово участие в придобиваното предприятие по справедлива стойност към датата на придобиване (т.е. към датата на придобиване на контрол) и признава произтичащата печалбата или загубата, ако има такива, в печалбата или загубата. Сумите, признати в другия всеобхватен доход от дялово участие в придобиваното предприятие преди датата на придобиване на контрол, се признават на същата база, както ако Групата се е освободила директно от държаното преди капиталово участие.

Ако първоначалното счетоводно отчитане на бизнес комбинацията не е приключено до края на отчетния период, в който се осъществява комбинацията, Групата отчита провизорни суми за статиите, за които отчитането не е приключило. През периода на оценяване, който не може да надвишава една година от датата на придобиване, Групата коригира със задна дата тези провизорни суми или признава допълнителни активи или пасиви, за да отрази новата получена информация за фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на придобиване и, ако са били известни, щяха да повлияят на оценката на сумите, признати към тази дата.

Всяко възнаграждение под условие, дължимо от придобиващия, се признава по справедлива стойност към датата на придобиване и се включва като част от прехвърленото възнаграждение в замяна на придобиваното предприятие. Последващи промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, което е класифицирано като актив или пасив, се признават или в печалбата или загубата

или като промяна в другия всеобхватен доход. Ако възнаграждението под условие е класифицирано като собствен капитал, то не се преоценява до окончателното му уреждане в собствения капитал.

При ангажимент с план за продажба, включващ загуба на контрол над дъщерно дружество, Групата класифицира всички консолидирани активи и пасиви на това дъщерно предприятие като държани за продажба, независимо дали ще задържи неконтролиращо участие в своето бивше дъщерно предприятие след продажбата. Активи (и групи за освобождаване), класифицирани като държани за продажба, се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние отделно и се оценяват по по-ниската от балансовата им стойност (първоначално, цена на придобиване) и справедливата им стойност, намалена с преките очаквани разходи по продажбата (нетна продажна цена). Всяка загуба от обезценка се разпределя между тези активи на дадена група за освобождаване.

2.3. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този финансов отчет за края на текущия период, съпоставимия предходен период и края на предходния период.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

Групата прилага първоначално МСФО 16 на 1 януари 2019 г. В съответствие с избраните методи за преминаване, сравнителната информация не е преизчислена.

2.4. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на групата е българският лев. От 01.07.1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1:DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1. Консолидираният финансов отчет е представен в български лева (валута на представяне), закръглени до хиляда.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември 2019г. те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Функционалната валута на „Moldindconbank" S.A. е молдовски леи (MDL).

За целите на представянето в консолидирания финансов отчет, активите, пасивите, приходите и разходите на дъщерното дружество са преизчислени във валутата на представяне, както е описано по-

долу. Курсовите разлики, произтичащи от тези преизчисления се признават като резерви от валутни преизчисления на отчети на дъщерни дружества в чужбина.

Приходите и разходите на „Moldindconbank" S.A. са преизчислени в лева по среден курс, близък до обменния курс в деня на извършване на транзакциите. Активите и пасивите са преизчислени в лева по обменния курс към края на отчетния период. Обменният курс на молдовската лея към български лев е определен чрез използване на обменния курс молдовската лея към български лев, определен от Националната банка на Молдова, както следва: за преизчислението на всички активи и пасиви на „Moldindconbank" S.A. от молдовски леи в български лев е използван ефективният валутен курс на 31 декември 2019г. – MDL 9,8482: BGN 1; за преизчислението на всички приходи и разходи от молдовски леи в български лев е използван средният обменен курс за периода 01 декември 2019 г. – 31 декември 2019г.- MDL 9,8437: BGN 1;

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход в момента на възникването им, като се третират като "финансови приходи/разходи".

2.5. Приходи

А Приходи по договори с клиенти.

Признаване и оценка на приходите от договори с клиенти

Приходите се признават, когато (или като) се удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като се прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Договорите с клиенти обичайно включват едно единствено задължение за изпълнение.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти дружеството извършва преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Като цяло Групата е достигнала до заключение, че действа като принципал в договореностите си за приходи, тъй като обикновено контролира стоките или услугите преди да ги прехвърли към клиента

Оповестявания за съществените счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения, свързани с приходите от договори с клиенти, са предоставени в Пояснителна бележка 2.25.

Оценяване

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на който всяко Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, всяко Дружество признава като приход стойността на цената на сделката (което изключва приблизителни оценки на променливото възнаграждение, съдържащо ограничения), която е отнесена към това задължение за изпълнение.

Дружеството разглежда дали в договора съществуват други обещания, които са отделни задължения за изпълнение, за които трябва да бъде разпределена част от цената на сделката.

При определяне на цената на сделката се взема предвид влиянието на променливо възнаграждение, наличието на значителни компоненти на финансирането, непаричното възнаграждение и възнаграждението, дължими на клиента (ако има такива).

Задължения за изпълнение и подход за признаване на основни видове приходи по договори с клиенти

Групата признава приходи, когато удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато клиентът получи контрол върху този актив.

Следващата таблица предоставя информация за характера и времето на изпълнение на задълженията за изпълнение в договорите с клиенти, включително значителни условия за плащане и свързаните с тях политики за признаване на приходите:

Приходите от договори с клиенти се признават, както е посочено в следващата таблица по дейности и сектори на икономическата група:

No	**Приходи**	**Подход за признаване на приходите**
1	Приходи от продажби на продукция и стоки и други	Приходите от продажби на продукция, стоки и други краткотрайни активи се признават в момента, в който е прехвърлен контрола върху продаваните

	краткотрайни активи	активи. Приходите от продажба се признават по метода отчитащ активите „в точно определен времеви момент" съгласно МСФО 15, когато контролът върху стоката се прехвърли към клиента. Това обичайно става с предаването и физическото владеене върху тях от клиента, когато купувачът е приел активите в съответствие с договора за продажба
2	Приходи от медицински услуги	Приходите от продажба на медицински услуги се признават по метода, отчитащ Задължения за изпълнение, удовлетворени в течение на времето, съгласно МСФО 15.
4	Приходи от услуги	Приходите от предоставяне на услуги се признават в счетоводния период, през който са предоставени услугите. Дружеството прехвърля контрола върху услугите с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Ако към края на отчетния период услугата по договора не е изцяло извършена приходите се признават въз основа на действителната услуга, предоставена до края на отчетния период, като пропорционална част от общите услуги, които трябва да бъдат предоставени, тъй като клиентът получава и потребява ползите едновременно. Това се определя въз основа на действително вложено време за извършена работа, спрямо общото очаквано време за извършване на услугата. Клиентът заплаща предоставените услуги въз основа на клаузите, заложени в конкретния договор. Ако услугите, предоставени от дружеството, надвишават плащането, се признава актив по договора. Ако плащанията надвишават предоставените услуги, се признава пасив по договор.
5	Приходи от строителство	При строителството на жилищни комплекси с множество апартаменти предприятието признава прихода по метода отчитащ продукцията „в точно определен времеви момент" съгласно МСФО 15, когато контролът върху стоката или продукцията се прехвърли към клиента. Това обичайно става с предаването на стоката или продукцията и физическото владеене върху тях от клиента (прехвърляне собствеността върху построената сграда/обект). За определени договори за строителните услуги, изграждане на съоръжения и други, при влизане в сила на договора, Дружеството признава прихода по метода „задължение за изпълнение, удовлетворявано с течение на времето".

Салда по договори

Търговски вземания и активи по договори

Вземането представлява правото на Групата да получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно (т.е., преди плащането на възнаграждението да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време).

Активът по договор е правото на Групата да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите Групата изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно.

Пасиви по договори

Като пасив по договор Групата представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Моля, вижте счетоводните политики за финансовите активи, изложени в Бележка 2.9.1 Финансови активи.

Б. Други приходи/доходи

Други доходи са приходи или доходи, които се признават по силата на други стандарти и са извън обхвата на МСФО 15.

Следващата таблица предоставя информация за съществени условия и свързаните с тях политики за признаване на приходи:

No		**Подход за признаване на приходите**
1	Приходи от продажба на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи	Печалбите или загубите, възникващи при отписването на имот, машина, съоръжение или нематериален актив, в резултат на продажба, се включват в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан. Активът се отписва в момента, в който е прехвърлен контрола върху продавания актив.
2	Премии по застрахователни договори	Приходът от записаните премии се признава в периода, в който е сключен застрахователния договор и се записва като брутен премиен приход в размер на премията за целия приложим застрахователен период. Застрахователният период представлява този период, за който е определен размера на застрахователната премия, който обикновено е не по-малко от една година.
3	Приходи от наеми	Наемният доход от договори за наем се признават, съгласно МСФО 16. Приходите, свързани с краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност се признава като доход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен в случаите, в които ръководството на дружеството прецени, че друга системна база отразява по-точно времевия модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.
4	Дивиденти	Приходите от дивиденти се признават, когато се установи правото на дружеството да получи плащането на база решение на общо събрание на акционерите на дружеството, в което е инвестирано.
5	Излишъци на активи	Приходите от излишъци на активи се признават в момента на установяване на излишъците.
6	Приходи от финансиране	Когато дарението (финансирането) е свързано с разходна позиция, то се признава като приход за периодите, необходими за съпоставянето му на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира. Когато дарението (финансирането) е свързано с актив, то се представя като приход за бъдещ период и се включва в доходите през периода на полезен живот на свързания с него актив.
7	Глоби и неустойки	Приходите от глоби и неустойки се признават след установяване на правото за тяхното получаване съгласно договор или чрез съдебен иск. Неустойката обезпечава изпълнението на задължението и служи като обезщетение за вредите от неизпълнението, без да е нужно те да се доказват при което признаването на прихода от неустойки настъпва се признава, когато е настъпило правно неизпълнение на дадени договорни условия.
8	Наказателна лихви	За да възникне законната лихва, освен, че длъжника трябва да е в забава законодателя изисква и насрещното задължение да бъде парично. Наказателната лихва е форма на договорната отговорност, специфична за паричните задължения.

		Приходите от наказателни лихви се признават, когато се установи правото на дружеството да получи плащането. За финансови активи с кредитна обезценка лихвеният доход се признава на база нетната обезценена сума на вземането.
9	Приходи от отписване на задължения	Приходите от отписване на задължения се признават при изтичане на давностния срок на задължението, обявяване на съответния контрагент в ликвидация или при други основания.
10	Лихви	Приходите от лихви се изчисляват, като се приложи ефективният лихвен процент към отчетната стойност на финансов актив, с изключение на финансовите активи, които впоследствие са обезценени. За обезценените финансови активи, ефективният лихвен процент се прилага към балансовата стойност на финансовия актив (след приспадане на натрупаната обезценка).
11	Приходи от такси и комисионни	Таксите и комисионните се признават на базата на текущо начисляване, когато услугата е предоставена. Таксите за поети задължения за кредити, които е вероятно да бъдат изтеглени, се разсрочват (заедно със съответните преки разходи) и се признават като корекция на ефективния лихвен процент по кредита. Комисионните и таксите, произтичащи от договарянето или участието в договарянето на сделка за трета страна - като например договорността за придобиване на акции или други ценни книжа, или покупката или продажбата на предприятия - се признават при завършване на основната сделка. Таксите за управление на портфейли и други управленски консултации и услуги се признават въз основа на приложимите договори за услуги, пропорционално на периода.

2.6. Разходи

Разходите в групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Финансовите разходи се състоят от лихвени разходи по заеми и финансов лизинг, такси по облигационни заеми, банкови такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции.

Начислените лихви по съкровищни бонове са изчислени за периода между датата на придобиване и датата на изготвяне на финансовия отчет при прилагане на различни лихвени проценти за всяка емисия. Разходите за лихви включват изчислени лихви, свързани с получени депозити, разплащателни сметки, Лоро сметки, кредити, както и лихви по други облигации.

Разходите за бъдещи периоди (предплатени разходи) се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Разходи по застрахователни договори обхващат всички плащания във връзка с осъществяване на застрахователната дейност. Те са специфични и зависят от обема, характера и обхвата на застрахователната дейност. За разлика от отраслите на материалното производство не се знае размера на необходимите средства за покриване на задълженията към застрахованите лица през конкретен отчетен период. Ето защо основните разходи на застрахователните дружества свързани с изплащане на обезщетения се определят след оценяване на настъпилите събития. По конкретно разходите са свързани с:

- изплащане на възникнали претенции на застрахованите лица и здравни заведения (признават се за периода в които възникват).
- аквизиционни разходи- тези разходи включват комисионни и начисления на агентски и брокерски комисионни , както и разходи за реклама.
- текущите административни разходи на застрахователното предприятие за организация и управление на дейността му.

За нуждите на застрахователната дейност на застрахователното предприятие разходите могат да се групират по различни признаци:

1. Според начина на определянето им към съответната застраховка

- преки – могат да се отнесат непосредствено в момента на извършването им към конкретната застраховка – изплащането на лечебните заведения и застрахованите лица за възникнали застрахователни събития, аквизиционните/комисионни на застрахователни посредници/ разходи и др.
- общи /непреки, косвени/ - не могат да се отнесат непосредствено в момента на извършването им към конкретната застраховка и затова се разпределят между пакетите здравни услуги на база процентно съотношение. Такива са разходите за организация и управление, разходите по икономически елементи.

2. Според характера на участие в застраховките:

- организационни – разходи свързани със създаването, организирането и разширяването на дейността, те са свързани с регистриране, преregистриране и разширяване, със създаването на нови клонове, на нови видове застраховки;
- административни разходи – всички разходи свързани с управлението на дейността .

2.7. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни дружества, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, вкл. преките разходи по придобиване на инвестицията, намалена с натрупаната обезценка.

Притежаваните от икономическата група инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху

стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/(загубата) от продажбата им се представя съответно към "финансови приходи" или "финансови разходи" в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

В този отчет инвестициите в дъщерните дружества са елиминирани, с изключение на посочените в приложение 2.2.

2.8. Инвестиции в асоциирани предприятия

Инвестициите в акции и дялове от капиталите на дружества, в които Доверие-Обединен Холдинг АД и/или дъщерните му дружества имат значително влияние се класифицират като инвестиции в асоциирани предприятия.

Значително влияние е правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на предприятието, в което е инвестирано, но не е контрол или съвместен контрол върху тази политика.

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции и дялове в асоциирани дружества, се представят във финансовия отчет по метода на собствения капитал.

Всички последващи промени в размера на участието на Групата в собствения капитал на асоциираното предприятие се признават в балансовата стойност на инвестицията. Промени, дължащи се на печалбата или загубата, реализирана от асоциираното предприятие, се отразяват в консолидирания отчет за печалбата или загубата на ред „Дял от печалбата в асоциирани и съвместно контролирани предприятия". Тези промени включват последваща амортизация или обезценка на определената при придобиването справедлива стойност на активи и пасиви на асоциираното предприятие.

Промените в другия всеобхватен доход на асоциираното предприятие, както и в позиции, признати директно в собствения капитал на асоциираното предприятие, се признават съответно в другия всеобхватен доход или в собствения капитал на Групата. В случаите, в които делът на Групата в реализираните загуби на асоциираното предприятие надвиши размера на участието й в асоциираното предприятие, включително и необезпечените вземания, Групата не признава своя дял в по-нататъшните загуби на асоциираното предприятие, освен ако Групата няма поети договорни или фактически задължения или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие. Ако впоследствие асоциираното предприятие реализира печалби, Групата признава своя дял дотолкова, доколкото делът на печалбата надвиши натрупания дял на загубите, които не са били признати по-рано.

Притежаваните от групата дългосрочни инвестиции в асоциирани предприятия подлежат на преглед за обезценка към всяка дата на отчета за финансовото състояние. При установяване на условия за обезценка и определяне на нейния размер, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход.

При покупка и продажба на инвестиции в асоциирани дружества се прилага "дата на търгуване" (дата на сключване на сделката). Инвестициите в асоциирани дружества се отписват, когато настъпят правните основания за това.

2.9. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив на едно предприятие и финансов пасив или инструмент на собствения капитал на друго предприятие.

2.9.1. Финансови активи

Първоначално признаване и оценяване

Групата първоначално признава финансов актив в момента, в който стане страна по договорно споразумение, и го класифицира съгласно бизнес модела за управление на финансови активи и характеристиките на договорените парични потоци.

Бизнес моделът на Групата за управление на финансови активи се отнася до начина, по който управлява финансовите си активи, за да генерира парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще бъдат резултат от събирането на договорните парични потоци, продажбата на финансовите активи или и двете.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им придобиване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив и бизнес модела на Групата за тяхното управление. С изключение на търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране, или за които Дружеството е приложило практически целесъобразна мярка, Дружеството първоначално оценява финансовия актив по справедлива стойност, плюс, в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката. Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране, и за които Дружеството е приложила практически целесъобразна мярка, се оценяват по цената на сделката, определена съгласно МСФО 15. Моля, вижте счетоводната политика в бележка 2.5 Приходи от договори с клиенти.

За да бъде класифициран и оценяват по амортизирана цена на придобиване или по справедлива стойност в ДВД, финансовият актив трябва да поражда парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата" (СПГЛ) по неиздължената сума на главницата. Тази оценка се нарича „СПГЛ тест" и се извършва на нивото на съответния инструмент.

Бизнес моделът на Групата за управление на финансовите активи се позовава на начина, по който всяко дружество управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Групата се е ангажирала да купи или продаде актива.

В случаите, когато не се генерират текущи входящи парични потоци и Групата е собственик на активи, продажбата на които са единствен източник за погасяване на заем, то експозицията се третира като част от инвестицията и са подлага на тест за обезценка по МСС 36.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи се класифицират в четири категории:

- Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)
- Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход с "рециклиране" на кумулативните печалби или загуби (дългови инструменти);
- Финансови активи, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход без "рециклиране" на кумулативните печалби и загуби при тяхното отписване (капиталови инструменти).

През текущия период Групата отчита финансови активи в три от тези категории – финансови активи по амортизирана стойност, финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата и финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (финансови активи на разположение за продажба)

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Ръководството на Групата е преценило, че финансовите активи представляващи парични средства в банки, търговски вземания, други нетекущи вземания (т.е. от свързани предприятия, вземания по търговски кредити и други) се държат с цел получаване на договорените парични потоци и се очаква да доведат до парични потоци, представляващи единствено плащания на главница и лихви (прилаган бизнес модел). Тези финансови активи се класифицират и оценяват последващо по амортизирана стойност.

Оценката на финансовите активи по амортизирана стойност е в случаите, когато са удовлетворени и двете условия, изложени по-долу:

- Финансовият актив се притежава в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него и
- Условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата

Финансовите активи по амортизирана стойност (заеми и други предоставени финансови ресурси) впоследствие се оценяват при прилагане на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП) и са предмет на обезценка. Амортизираната стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други доходи. Лихвеният доход от предоставени заеми се признава през периода на амортизация и се представя в отчета за печалбата или загубата в статия "финансови приходи". Разходите за обезценка и реинтегрираните обезценки, свързани с финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност, включително търговски вземания по МСФО 15 се признават в отчета за печалбата или загубата в "други доходи / (загуби) от дейността".

Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови активи, държани за търговия и финансови активи, определени при първоначалното им признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или финансови активи, които задължително се изисква да бъдат оценявани по справедлива стойност. Финансовите активи се класифицират като държани за търговия, ако са придобити с цел продажба или повторно придобиване в кратък срок. Финансови активи с парични потоци, които не представляват единствено плащания по главницата и лихвата, се класифицират и оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата, независимо от бизнес модела.

Независимо от критериите за дълговите инструменти, които следва да бъдат класифицирани по амортизирана цена на придобиване или по справедлива стойност в ДВД, както е описано по-горе, дълговите инструменти могат да бъдат определени като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното им признаване, ако така се елиминира или се намалява съществено счетоводното несъответствие.

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата се отнасят в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, като нетните промени в справедливата стойност се признават в отчета за печалбата или загубата.

Тази категория включва заеми към свързани лица и некотирани и котирани за търговия на фондови борси капиталови инструменти, които Дружествата от Групата не са избрали неотменимо да класифицират като такива по справедлива стойност в ДВД. Дивидентите по такива капиталови инструменти също се признават като други приходи в отчета за печалбата или загубата, когато бъде установено правото за получаване на плащане.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (финансови активи на разположение за продажба)

Инвестиции, държани до падеж са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани падежи, които ръководството има положително намерение и възможност да държи до падеж. При продажба на значителна част от активи, държани до падеж, цялата категория ще бъде прекласифицирана като налична за продажба.

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва (т.е. се премахва от отчета за финансовото състояние на Дружеството), главно когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли
или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Дружество от групата е поело задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което или (а) Дружество от групата е прехвърлило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или (б) Дружество от групата нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазило контрола върху него.

Когато Дружество от групата е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпило в споразумение за прехвърляне, то прави оценка на това дали и до каква степен е запазило рисковете и ползите от собствеността. Когато то нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлило контрола върху него, то продължава да признава прехвърления актив, до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Дружеството признава и свързаното задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Дружеството е запазило.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Дружество от групата да изплати.

Обезценка на финансови активи

Групата признава провизия за очаквани кредитни загуби (ОКЗ) за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата. ОКЗ се базират на разликата между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Дружество от групата очаква да получи, дисконтирани с доближение до първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

ОКЗ се признават на два етапа. За кредитни експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, ОКЗ се провизират за кредитни загуби, които възникват в резултат на събития по неизпълнение, които са възможни през следващите 12 месеца (12-месечни ОКЗ). За кредитни експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, провизия за загуба се изисква по отношение на кредитните загуби, очаквани през оставащия срок на експозицията, независимо от момента на възникване на неизпълнението (ОКЗ за целия срок на инструмента).

По отношение на търговските вземания Групата прилага опростен подход за изчисление на ОКЗ. Следователно дружествата не проследяват промените в кредитния риск, но вместо това признават провизия за загуба въз основа на ОКЗ за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата. Групата е създала матрица за провизиране, която се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирана с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда.

Към всяка отчетна дата , всяко от дружествата в групата определя дали дълговият инструмент се преценява като такъв с нисък кредитен риск, като използва цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия. При тази оценка Групата преразглежда вътрешния кредитен рейтинг на дълговия инструмент. В допълнение Групата преценява дали съществува значително увеличение на кредитния риск, когато плащанията по договора са в просрочие над 30 дни.

Групата счита даден финансов инструмент за такъв в неизпълнение, когато договорните плащания са в просрочие в продължение на 360 дни. В определени случаи, обаче, може да разглежда даден финансов актив като такъв в неизпълнение, когато вътрешна или външна информация предоставя индикация, че е малко вероятно Групата да получи пълния размер на неиздължените суми по договора, преди да се вземат под внимание каквито и да било кредитни подобрения, държани от

него. Финансови активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

Обезценка на банкови кредити

Ако са налице обективни доказателства, че банката няма да може да събере всички дължими суми (главница и лихва) по първоначалните договорни условия на кредита/вземанията по финансов лизинг, тези кредити се считат за обезценени.

Размерът на загубата от обезценка е разликата между балансовата стойност на кредита и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани по първоначалния ефективен лихвен процент по кредита, или разликата между балансовата стойност на кредита и справедливата стойност на обезпечението, ако кредитът / вземанията по финансовия лизинг са обезпечени и е вероятно да бъде наложена възбрана.

Обезценката и несъбираемостта се оценяват и признават индивидуално за кредити и вземания, които са индивидуално значими, а на портфейлна база - за група сходни кредити и вземания, които не се идентифицират индивидуално като обезценени. Ако банката прецени, че не съществуват обективни доказателства за обезценка за индивидуално оценен финансов актив, независимо дали той е значителен или не, тя включва актива в група от финансови активи със сходни характеристики на кредитните рискове и ги оценява колективно за обезценка. Активи, които се оценяват индивидуално за обезценка и за които се признава или продължава да се признава загуба от обезценка, не се включват в колективната оценка на обезценката.

Настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци се дисконтира по първоначалния ефективен лихвен процент на финансовите активи. Ако кредитът е с променлив лихвен процент, дисконтовият процент за оценка на загуба от обезценка е текущият ефективен лихвен процент.
Балансовата стойност на актива се намалява до очакваната възстановима стойност чрез сметка към дохода чрез използване на провизия за обезценка на кредита. Отписването се прави когато целият или част от кредита се счита за несъбираем, изцяло или частично. Отписванията се начисляват по предварително установени провизии за обезценка на кредити и същевременно намаляват балансовата стойност на кредита и свързаните с него плащания. Възстановяването на отписани кредити в предходни периоди се включва в приходите чрез прехвърляне в провизията за обезценка на размера на кредита.

Ако сумата на обезценката впоследствие се намали поради събитие, настъпило след неговото признаване (като подобрение на кредитния рейтинг на длъжника), признатата по-рано обезценка за загуба се възобновява чрез корекция на сметката за провизия за обезценка.

За целите на колективната оценка на обезценката, финансовите активи се групират на базата на вътрешния кредитен рейтинг на банката, който отчита характеристиките на кредитния риск като индустрия, вид на обезпечението, състояние на просрочие и други съотносими фактори. Бъдещите парични потоци от дадена група финансови активи, които се оценяват колективно за обезценка, се оценяват въз основа на опита в областта на загуби за активи с характеристики на кредитен риск, подобни на тези в групата. Методологията и предположенията, използвани за оценка на бъдещите парични потоци, се преглеждат редовно, за да се намалят разликите между прогнозните загуби и действителните загуби.

2.9.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Групата класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Първоначално признаване и оценяване

Групата признава в отчета за финансовото си състояние финансов пасив само когато стане страна по договорни клаузи на финансовия инструмент. Първоначалното признаване става на датата на уреждане и се извършва по справедлива стойност плюс, в случай на финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата разходи, директно относими към придобиването или издаването на финансовия пасив. Таксите за управление на получените заеми се разсрочват за периода на ползване на заемите, чрез използване на метода на ефективния лихвен процент и се включват в амортизираната стойност на заемите.

При първоначално признаване финансовите пасиви се класифицират като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства и задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Финансовите пасиви на Групата включват търговски и други задължения, заеми и привлечени средства, включително и банкови овърдрафти.

Последващо оценяване

Оценяването на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация както е описано по- долу:

Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите пасиви по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови пасиви, държани за търговия, и финансови пасиви, определени при първоначалното признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите пасиви се класифицират като държани за търговия, ако са придобити с цел повторна покупка в близко бъдеще. Печалбите или загубите по пасиви, държани за търговия, се признават в отчета за печалбата или загубата.

Финансови пасиви, определени при първоначално признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, се определят като такива към датата на първоначално признаване, само ако са изпълнени критериите на МСФО 9. Групата не е определила никакви финансови пасиви, като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност (заеми и привлечени средства)

Тази категория е от най-съществено значение за Групата. След първоначалното им признаване, Групата оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато пасивът се отписва, както и чрез процеса на амортизация на база ЕЛП.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ЕЛП. Амортизацията чрез ЕЛП се включва като финансов разход в отчета за печалбата или загубата.

Тази категория се отнася главно за лихвоносни заеми и привлечени средства.

Отписване

Групата отписва финансов пасив само когато уреди (изпълни) задължението, изтече срокът на задължението или кредиторът се откаже от правата си.

Когато съществуващ финансов пасив е заменен от друг от същия заемодател при съществено различни условия или условията на съществуващо задължение са съществено променени, такава размяна или промяна се третира като отписване на първоначалното задължение и признаване на нов пасив. Разликата в съответните балансови стойности се признава в отчета за печалбата или загубата.

Разликата между балансовата стойност на финансовия пасив, уреден или прехвърлен на друга страна, и заплатеното за уреждането, включително пари и прехвърляне на непарични активи, се признава в печалби и загуби за периода.

Компенсиране на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират, а нетната сума се отчита в отчета за финансовото състояние, ако има действащо законно право да се компенсират признатите суми и Групата има намерение да се уреди на нетна основа, да се реализират активите и уреждат пасивите едновременно.

2.10. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Групата е приела период от 3 години за отчитане на преоценките на дълготрайните материални активи.

Преоценената (до справедлива) стойност на имотите, машините и оборудването е определена първоначално чрез независими оценители към 31.12.2001 г. Последващи оценки са направени към 31.12.2004 г., 31.12.2007г., 31.12.2010г. и 31.12.2013г., като ефектите от тях са отразени във финансовите отчети за 2004 г. , 2007г., 2010г. , 2013г. и 2016г. Към 31 декември 2019 г. специалисти в дружествата са направили преглед с цел да се установи справедливата стойност на имоти, машини и оборедване и ръководството е одобрило, балансовата им стойност да се приеме за справедлива стойност.

Изключение има в Доверие Брико АД, където към 31 декември 2019 г. в резултат на извършена оценка е отчетена обезценка на земя и сгради.

Към 31 декември 2018 година е извършен преглед на имотите, машините, съоръженията и оборудването от специалисти в дружеството, с цел да се определи дали техните балансови стойности се отличават съществено спрямо справедливите им стойности. В резултат на прегледа и бъдещите намерения на ръководството за три парцела, които не се използват в дейността са направени оценки ва възстановимата им стойност със съдействие на лицензиран оценител в следствие, на което е начислена обезценка на съответните имоти.

Следваща оценка ще бъде приложена към 31 декември 2022 г.

Първоначално оценяване

При първоначалното им придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Придобит от групата материален актив се признава в групата на имоти, машини и оборудване, когато се очаква той да бъде използван в дейността (за отдаване под наем, за предоставянето на други услуги или за административни цели) за период по-дълъг от една година.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от съответното дружество кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Последващо оценяване

Избраният от групата подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е моделът на преоценената стойност по МСС 16, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Преоценка на имотите, машините и оборудването се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от 3 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може да се извършва на по-кратки периоди.

В случаите, когато новата справедлива стойност на дълготрайните материални активи, оценени чрез „метод на амортизирана възстановителна стойност", надвишава балансовата им стойност, отчетната стойност и натрупаната амортизация са увеличени пропорционално, с индекса на увеличението, а разликата между справедливата стойност и балансовата стойност на активите формира нов компонент на преоценъчния резерв, представен нетно от ефектите от отсрочени данъци.

За дълготрайни материални активи, за оценката на които е приложен „пазарен подход" чрез „метод на пазарните аналози", отчетната стойност се намалява срещу натрупаната амортизация, а с увеличението на справедливата стойност на съответния актив спрямо балансовата му стойност към датата на оценката, се увеличава последната (срещу преоценъчен резерв), която става и новата отчетна стойност на активите.

Когато балансовата стойност на активите надвишава новата справедлива стойност, разликата между двете стойности се отчита в отчета за всеобхватния доход, освен ако за дадения актив не е формиран в предходни периоди преоценъчен резерв. Тогава разликата се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер, в който случай надвишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване и е както следва:

- сгр
  ади – 100 г.;
- ма
  шини, съоръжения и оборудване – от 3 до 20 г.;
- ком
  пютри – 2 г.;

- тра
  нспортни средства – 5 – 15 г.;
- сто
  пански инвентар – 2 – 15г.
-

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата им стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите, бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход, освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер, и надвишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

Печалби и загуби от продажба

Материалните дълготрайни активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване”

се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи/(загуби) от дейността, нетно" в отчета за всеобхватния доход. Частта от "преоценъчния резерв", отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към "неразпределена печалба".

2.11. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от икономическата група за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в отчета за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност. Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в отчета за всеобхватния доход към статия "други доходи/(загуби) от дейността, нетно" за периода, през който са възникнали. Реализираните приходи от инвестиционни имоти се представят в същата статия от отчета.

Инвестиционните имоти се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "инвестиционните имоти" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи/(загуби) от дейността, нетно" в отчета за всеобхватния доход.

Трансфери от и към групата "инвестиционните имоти" се прави, когато има промяна в употребата на даден имот. В случай на прехвърляне от "инвестиционни имоти" към "имоти за използване в собствената дейност" активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от "имоти за използване в собствената дейност" има прехвърляне към "инвестиционни имоти", активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се третира и представя като компонент "преоценъчен резерв" на собствения капитал.

2.12. Биологични активи

Биологичните активи (трайни насаждения) се оценяват по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба.

Справедливата стойност на биологичните активи се определя въз основа на тяхното настоящо местонахождение и състояние на база цена, котирана на активен пазар или други алтернативни източници за текущи цени. Печалбата или загубата, възникнала при първоначалното признаване на биологичен актив по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба и от промени в справедливата му стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който са възникнали и се представят към "други доходи/(загуби) от дейността, нетно". Когато справедливата стойност на определен биологичен актив не може да бъде надеждно

оценена, той се оценява по неговата себестойност, намалена с натрупаната амортизация или загуби от обезценка. В последствие, когато вече стане възможно справедливата стойност на този биологичен актив да може надеждно да бъде оценявана, Групата променя подхода си и започва да оценява актива по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба.

2.13. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени права върху собственост и лицензи за ползване на програмни продукти.

В групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 2-3 г.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

2.14. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност) и нетната им реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини и материали в готов вид – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите в готов за тяхното използване вид;
- готова продукция и незавършено производство – преките разходи на материали и труд и приспадащата се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на произвежданата продукция и полуфабрикати се извършва на базата на нормален капацитет.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.15. Нетекущи активи, държани за продажба

Непосредствено преди първоначалната класификация на актива (или групата за извеждане от употреба) като държан за продажба, балансовите суми на актива (или на всички активи и пасиви на групата) следва да бъдат оценени в съответствие с приложимите МСФО. При първоначалната класификация като държан за продажба, нетекущите активи или групи за извеждане от употреба се признават по по-ниската от балансовата стойност и справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата.

Загубите от обезценка при първоначалното признаване като държани за продажба се отчитат в отчета за всеобхватния доход, дори и за активи, оценени по справедлива стойност, каквито са печалбите и загубите при последваща преоценка.

От датата на класифицирането на даден актив/група материални дълготрайни активи в тази група се спира неговата (тяхната) амортизация.

От датата, на която критериите за класификация на актива/групата нетни активи като държани за продажба вече не се удовлетворяват, се преустановява класифицирането му (им) като актив (и) държан(и) за продажба и същият (те) се оценява(т) по по-ниската от неговата (тяхната) балансова стойност преди активът(ите) да е (са) бил (били) класифициран(и) като държан(и) за продажба, коригирана с амортизации и/или преоценки, които биха били признати, ако активът(ите) не е (са) бил (били) признат(и) като държан(и) за продажба, и неговата (тяхната) възстановима стойност.

2.16. Пари и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е по-малък от 3 месеца.
За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- пос
тъпленията от лихви и такси по предоставени заеми се включват в паричните потоци от опера-
тивна дейност;
- па-
ричните потоци, свързани с предоставени кредити (главници), се включват като парични пото-
ци използвани за инвестиционна дейност;
- пос
тъпленията от дивиденти от дъщерни дружества се включват в паричните потоци от оперативна
дейност;
- па-
ричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно,
с включен ДДС (20%);

- пла

теният ДДС по покупки на дълготрайни активи се посочва като "други постъпления (плащания)", нетно към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружествата от групата за съответния период (месец).

Последваща оценка

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби

2.17.Капитализиране на разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията /квалифициран/ актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се определя чрез коефициент /норма/ на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на икономическата група, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.18. Задължения към доставчици и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (себестойност), която се приема за справедливата стойност на сделката, която ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

Когато задълженията към доставчици са разсрочени извън нормалните кредитни срокове, те се отчитат по сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружествата от групата кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение, а разликата между сегашната стойност и общата сума на плащанията се отчита като финансов разход (лихва).

2.19. Лизинг

Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2019 г.

Групата като лизингополучател

За всички нови договори, сключени на или след 1 януари 2019 г., Групата преценява дали договорът е или съдържа лизинг. Лизингът се дефинира като „договор или част от договор, който носи правото да се използва актив (основният актив) за период от време в замяна на заплащане“. За да приложи това определение, Групата оценява дали договорът отговаря на три ключови оценки, които са дали:

· договорът съдържа определен актив, който или е изрично идентифициран в договора, или неявно е посочен, като бъде идентифициран в момента, в който активът е предоставен на Групата;

· Групата има право да получи по същество всички икономически ползи от използването на определеният актив през целия период на използване, като се вземат предвид неговите права в определения обхват на договора;

· Групата има право да насочва използването на определения актив през целия период на използване. Групата оценява дали има право да насочва „как и с каква цел“ активът да се използва през целия период на използване.

Оценяване и признаване на лизинг като лизингополучател

На датата на започване на лизинга Групата признава актив за право на ползване и задължение за лизинг в баланса. Активът с право на ползване се оценява по себестойност, която се състои от първоначалната оценка на пасива по лизинга, всички първоначални преки разходи, направени от Групата, оценка на всички разходи за демонтаж и отстраняване на актива в края на лизинг и всякакви лизингови плащания, направени преди датата на започване на лизинга (без всякакви получени стимули).

Групата амортизира активите с право на ползване на линейна база от датата на започване на лизинга до по-ранния от края на полезния живот на актива с право на ползване или края на срока на лизинга. Групата, също така извършва преглед за обезценка на актива с право на ползване, когато има такива показатели.

Към датата на започване, Групата оценява лизинговото задължение по настоящата стойност на неизплатените към тази дата лизингови плащания, дисконтирани, като използва лихвения процент, който е включен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен диференциалния лихвен процент по заеми на Групата.

Лизинговите плащания, включени в оценяването на лизинговото задължение, се състоят от фиксирани плащания, променливи плащания въз основа на индекс или процент, суми, които се очаква

да бъдат платими съгласно гаранция за остатъчна стойност и плащания, произтичащи от опции, разумно сигурни за да се упражняват.

След началната дата Групата оценява пасива по лизинга като увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по пасива по лизинга и намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизинговите плащания, и преоценява балансовата стойност на пасива, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Групата е изложено на потенциални бъдещи увеличения в променливите лизингови плащания въз основа на индекс или лихвен процент, които не са включени в лизинговия пасив до влизането им в сила. Когато влязат в сила корекциите в лизинговите плащания, въз основа на индекс или лихва, лизинговото задължение се преоценява и коригира спрямо актива с право на ползване.

Когато лизинговият пасив се преоценява, съответната корекция се отразява в актива с право на ползване или в печалбата и загубата, ако активът с право на ползване вече е намален до нула.

Групата е избрала да отчита краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност, като използва освобождавания от изискванията за признаване. Вместо признаване на актив с право на ползване и задължение за лизинг, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата на линейна линия през срока на лизинга.

В отчета за финансовото състояние, активите с право на ползване са включени в имоти, машини и съоръжения, а задълженията за лизинг са включени в търговски и други задължения.

Дружеството като лизингодател

Счетоводната политика на Групата, по МСФО 16 не се е променила от сравнителния период.

Като лизингодател Групата класифицира лизинговите си договори като оперативен или финансов лизинг.

Лизингът се класифицира като финансов лизинг, ако прехвърля по същество всички рискове и ползи, свързани със собствеността върху основния актив, и се класифицира като оперативен лизинг, ако не го прави.

Счетоводна политика, приложима преди 1 януари 2019 г.

Финансов лизинг

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по настоящата

стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за всеобхватния доход.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Оперативен лизинг.

Всеки договор, който е или съдържа лизинг, се счита договор, който предоставя правото за контрол върху ползването на актива за определен период от време срещу възнаграждение.

2.20. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в отделните дружества се основават на разпоредбите на Кодекса на труда (КТ) и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в РБългария.

При обичайната си дейност „Moldindconbank" S.A. извършва плащания към държавните фондове на Молдова от името на своите служители за пенсия, здравни грижи и обезщетения за безработица. Всички служители на банката са членове на държавния пенсионен план.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет икономическата група прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск.

Тантиеми и бонусни схеми

Съгласно Устава на всяко дружество и при взето решение на Общото събрание на акционерите изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на до 1 % от нетната печалба на икономическата група както и да бъде оправомощен да определи кръга на служителите, между които да бъде разпределена като бонус парична сума в размер на до 2 % от стойността на печалба на икономическата група за всяка финансова година. Когато определена част се изисква да бъде разсрочена за по-дълъг от 12-месечен период, тази част се оценява по нейната сегашна стойност към датата на финансовия отчет и се посочва към нетекущите пасиви в отчета за финансовото състояние, статия „задължения към персонала".

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ) и здравно осигуряване.

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от икономическата група в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено в чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО). Общият размер на вноската за фонд "Пенсии", ДЗПО, фонд "ОЗМ", фонд "Безработица" и здравно осигуряване през 2019 г., е както следва:

- *за периода 01.01.2019 г.- 31.12.2019 г.*

32,30% (разпределено в съотношение работодател : осигурено лице 18,52:13,78) за работещите при условията на трета категория труд.

В допълнение, изцяло за своя сметка работодателят прави осигурителна вноска за фонд "ТЗПБ", която е диференцирана за различните предприятия от 0.4% до 1.1% в зависимост от икономическата дейност на предприятието.

Към групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от икономическата група вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Дружествата осигуряват всяко наето лице, на основата на сключен договор с дружество за доброволно здравно осигуряване, за доболнични и болнични медицински услуги.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда икономическата група в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към края на отчетния период, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби – в отчета за всеобхватния доход. Взимайки предвид размера и съществеността на задълженията, сравнен с цената на актюерския труд, изчисленията могат да бъдат направени и от икономическата група.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор следните обезщетения:

- нес
  пазено предизвестие - за периода на неспазеното предизвестие;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – от една брутна месечна работна заплата;
- при
  прекратяване на трудовия договор поради болест – в размер на брутното възнаграждение на работника за два месеца при условие, че има най-малко пет години трудов стаж и не е получавал обезщетение на същото основание;
- за
  неизползван платен годишен отпуск - за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

След изплащането на посочените обезщетения за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

Икономическата група признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за преструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.21. Провизии

Провизии се признават, когато дружество от групата има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на отчета за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, дружествата от групата признават вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване, стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в отчета за всеобхватния доход, където е представена и самата провизия.

2.22. Акционерен капитал и резерви

Доверие- Обединен Холдинг АД е създадено като акционерно дружество. Като такова е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на ***акционерен капитал***, който да служи като обезпечение на кредиторите на икономическата група за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на икономическата група до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Икономическата група отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава икономическата група е длъжно да формира и законов резерв **"*фонд Резервен*"**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, по решение на общото събрание;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);

- сум
  ата на допълнителните плащания, които правят акционерите срещу предоставените им предимства за акциите;
- дру
  ги източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Преоценъчният резерв е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датите на извършване на преоценките. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв. Преоценъчният резерв се прехвърля към "натрупани печалби", когато активите са напълно амортизирани или напуснат патримониума на икономическата група.

Допълнителните резерви са формирани от разпределение на печалбата в съответствие с решенията на Общите събрания на акционерите.

Резерв от валутно преизчисление - отрицателен резерв от валутно преизчисление, формиран от признаване на курсовите разлики, произтичащи от валутно преизчисляване на финансови отчети на чуждестранна дейност;

Застрахователни резерви (Технически резерви)

Техническите резерви се формират по реда на специалното законодателство за застрахователни дружества и се представят отделно в отчета за финансовото състояние. Създаването на техническите резерви е регламентирано в чл. 118 от Кодекса на застраховането/в сила от 01.01.2016 г./ и са за сметка на разходите, като са представени отделно в отчета за всеобхватния доход. Тези резерви не са елемент на собствения капитал и не се третират като собственост на акционерите.

Техническите резерви се изчисляват по всеки вид застраховка по която се извършва дейност.

Пренос-премиен резерв

Пренос-премиен резерв - се ползва като източник за покриване на претенции и административни разходи, които се очаква да възникнат между края на отчетния период и датата на следващия падеж на премията или края на застрахователния договор.

Пренос-премийният резерв включва частта от премийния приход по договорите, действащи към края на отчетния период, намален с реалните аквизиционни разходи, таксите и отчисленията, отнасящи се за времето между края на отчетния период и датата, на която изтича срокът на застрахователния договор. Пренос-премийният резерв се изчислява по видове застраховки по метода на точната дата, като се отчита срока на застрахователните договори и вида на застрахователните премии (еднократни или разсрочени).

Резерв за предстоящи плащания

Резервът за предстоящи плащания се създава за покриване на обезщетения и други плащания по силата на застрахователни договори както и на свързаните с тях разходи, по претенции възникнали преди края на отчетния период, независимо дали са предявени или не, и които не са платени към същата дата. Резервът за предстоящи плащания включва резерви, които са формирани в резултат на оценката на Дружеството за крайният разход за уреждане на възникналите щети, които са неплатени към отчетната дата, независимо дали са обявени или не, и свързаните вътрешни и външни разходи по обработка на щети. Висящите плащания се оценяват като се преглеждат индивидуалните щети и се начислява резерв за възникнали щети, но необявени щети, както и ефектът от вътрешни и външни предвидими събития, като промяна в политиката за обработка на щети, инфлация, правни промени, минал опит и тенденции.

Ръководството счита, че брутният резерв за висящи плащания е представен справедливо на база на наличната информация към момента на изготвяне на финансовия отчет. Корекциите в резерва за висящи плащания, установени в предходни години се отразяват във финансовия отчет за периода, в който са направени корекциите, и се оповестяват отделно, ако са съществени. Методите и оценките, които се използват за изчисляване на резерва се преглеждат редовно.

Резервът включва:

1. Предявени, но неизплатени претенции.
2. Възникнали, но непредявени претенции.
3. Разходите за уреждане на претенциите.

Резерв за неизтекли рискове

Резерва за неизтекли рискове се образува за покриване на рискове за времето между края на отчетния период и датата, на която изтича срокът на застрахователния договор, за да се покрият плащанията и разходите, свързани с тези рискове, които се очаква да превишават образувания пренос - премиен резерв.

Резултатът по вида застраховка от извършваната от дружеството дейност е положителен през последните три години, което показва липса на необходимост от образуване на резерв за неизтекли рискове.

Резерв за бонуси и отстъпки

Резерв за бонуси и отстъпки – включва суми, предназначени за застрахованите и ползващите се лица по застрахователни договори под формата на бонуси, отстъпки и участия в положителния резултат до размера до който те не са включени в друг образуван резерв или не са отчетени като разход

за отчетния период. Той се образува за посрещане на задълженията за плащане на суми, предназначени за застраховащи, застраховани, осигурени и за трети ползващи се лица, под формата на бонуси и отстъпки, произтичащи от развитието на риска.

Разходите за заделения резерв за бонуси и отстъпки се признават текущо в Отчета за печалбата или загубата в годината на отчитането на приходите по пряко застраховане, а освобождаването на заделените резерви се отчитат като приход през следващия отчетен период при изплащане на съответните суми.

Запасен фонд

Запасен фонд се използва като източник за покриване на очаквани неблагоприятни отклонения в плащанията по предлаганите от дружеството застраховки.

Застрахователните резерви се изчисляват от актюер, съгласно изискванията на Кодекса за застраховането.

2.23. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2019г.е 10% (2018г. : 10%) и 12 % (2018: 12 %) в РМолдова.

Отсрочените данъци върху печалбата се определят като се използва балансовият пасивен метод по отношение на всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики.

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики.

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на отчета за финансовото състояние и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба, от която те да могат да бъдат приспаднати.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга балансова позиция, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или балансова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или в голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Към 31.12.2019 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10% (2018 г.: 10%) в РБългария и 12 % (2018: 12 %) в РМолдова.

2.24. Нетна печалба на акция

Нетната печалба на акция се изчислява като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претеглия брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

Нетна печалба на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.25. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на групата. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

2.25.1. Обезценка на инвестиции в акции и дялове в дъщерни и асоциирани предприятия

Дългосрочните инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия се оценяват по себестойност, защото не съществуват достатъчно надеждни източници за определянето на техните справедливи стойности.

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции.

Ръководството е приело като индикатори за обезценка на инвестициите в дъщерни и асоциирани дружества:

- решение за обявяване на процедура по ликвидация на съответното дружество, чиито нетни активи, не са достатъчни за покриване на задълженията им. Размерът на обезценката в този случай да е до 100% от балансовата стойност на инвестициите, след приспадане на сумата, за която има безусловно доказателство за обратно възстановяване;
- цени на Българска фондова борса за продажба на акции;
- превишение на балансовата стойност на инвестицията над дела в нетните активи на дъщерното или асоциирано дружество. В случаите, когато съответното дружество прилага метод "цена на придобиване" за последващо отчитане на дълготрайните материални активи, нетните активи се преизчисляват като се отчита ефектът от преоценка на дълготрайните материални активи по справедлива стойност, която се определя от лицензиран оценител. (Приложения № 2.7 и 2.8)
- приходен метод на дисконтирани парични потоци.

2.25.2. Обезценка на финансови активи

Признаване и оценка за очаквани кредитни загуби на дългови инструменти, оценявани по амор-

тизирана стойност

Подход за обезценка за очаквани кредитни загуби за търговски вземания

Дружеството използва матрица за провизиране за изчисление на ОКЗ за търговските вземания. Процентите на провизиране се базират на дните на просрочие.

Матрицата за провизиране първоначално се основава на процентите на просрочие, наблюдавани от Дружеството в исторически план. Дружеството прецизира матрицата, за да коригира историческия опит с кредитните загуби чрез включване на прогнозна информация. Например, ако прогнозите за икономически условия (например, брутен вътрешен продукт) се очаква да се влошат през следващата година, което може да доведе до по-голям брой просрочия в производствения сектор, историческите проценти на просрочия се коригират. Историческите проценти на просрочия се актуализират към всяка отчетна дата и промените в прогнозните приблизителни оценки се анализират.

Подход за обезценка на предоставени кредити, търговски вземания и вземания от свързани лица с елемент на финансиране

Дружеството прилага индивидуален подход за обезценка на вземания с елемент на финансиране и предоставени кредити. Моделът за обезценка се базира на договорените в условията на финансовия инструмент парични потоци, както и допусканията и преценките за очаквани парични потоци и реализируемостта на финансовия актив, възприети от ръководствата при изготвянето на финансовите отчети.

Очакваните кредитни загуби представляват вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби (т.е. сегашната стойност на всеки недостиг на пари) за очаквания срок на финансовия инструмент. Паричен дефицит е разликата между паричните потоци, дължими на Дружеството в съответствие с договора, и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи. Тъй като очакваните кредитни загуби отчитат размера и сроковете на плащанията, очаквана кредитна загуба се признава дори ако Дружеството очаква активът да бъде изплатен изцяло, но по-късно от срока, в който се дължи плащането.

Оценката за корелацията между историческите проценти на просрочие, прогнозите за икономическите условия и ОКЗ представлява съществена приблизителна оценка. Размерът на ОКЗ е чувствителен спрямо промени в обстоятелствата и прогнозираните икономически условия. Историческия опит на Дружеството по отношение на кредитните загуби и прогнозите за икономическите условия може също така да не са представителни за реалните просрочия от страна на клиента в бъдеще.

Подход за обезценка на парични средства

Паричните средства и паричните еквиваленти са най-високо ликвидните финансови инструменти. Те не са носители на сетълмент риск, а ликвидният риск, който носят е ограничен до техническата

възможност дадено разпореждане с тях да не бъде изпълнено. Паричните средства, депозирани в банки, обаче са носители на кредитен риск от контрагента (риск от неизпълнение). Рискът от контрагента представлява вероятността насрещната страна по финансова сделка да не изпълни своите договорни задължения. Групата прилага стандартизирания подход за изчисление на очакваните кредитни загуби на паричните средства в банки, като за определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които Групата е депозирала паричните си средства.

2.25.3. Преоценени стойности на имоти, машини и оборудване

В групата е прието преоценката на имотите, машините и оборудването до тяхната справедлива стойност да се извършва на 3-годишен период от независими лицензирани оценители. Такива преоценки са извършени на всеки три години, като последната е към 31.12.2019г.

При тези преоценки са приложени следните подходи и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните видове дълготрайни материални активи:

- Пазарен подход- извежда индикативна стойност, като сравнява актива, предмет на оценка с идентични или сходни активи, за които е налична ценова информация.
- Приходен подход-извежда индикативна стойност, като привежда бъдещите парични потоци към единна текуща капиталова стойност, т.е разглежда прихода , който актива ще генерира през полезния си живот и извежда индикативна стойност чрез процес на капитализация.
- Разходен подход-извежда индикативна стойност, използвайки икономическия принцип, че купувач не би платил за даден актив повече от разходите за придобиване на актив с равностойна стойност чрез покупка или изграждане.

В рамките на всеки подход , както и при възможните комбинации между тях са ползвани една или няколко техники (методи) за оценяване:

- Метод на пазарните сравнения, представлява анализ на стойността на правата върху актива, основан на сравнение на цени на активен пазар при актуални сделки с идентични права върху активи, имащи сходни характеристики.
- Метод на дисконтираните парични потоци, извежда стойност на базата на поредица от парични потоци за бъдещи периоди, които се преобразуват към настояща стойност, чрез прилагане на подходяща дисконтова норма.
- Метод на амортизираната възстановителна стойност, представлява анализ на стойността на правата върху актива, основан на разходите за неговото създаване или заместване с подобен към момента на оценката, намалени със стойността на физическото, морално и икономическо обезценяване.

Оценките по справедлива стойност са базирани на наблюдаеми и ненаблюдаеми данни, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване. Пряко или косвено наблюдаемите входящи данни използвани в оценката подлежат на корекции. Поради тази причина използваните хипотези се категоризират от ниво 3.

При тези преоценки са приложени следните подходи и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните видове дълготрайни материални активи:

Остатъчен метод за определяне на стойността на право на собственост:

Последователност в приложение на остатъчния метод за оценка:

-Определяне на строителна стойност за реализация на инвестиционно - строителен проект в ПИ при оптимални устройствени параметри/модел/;

- Оценка на прихода след реализация при експлоатация на ново застрояване;

- Остатъчна стойност на земята, като разлика в стойностите на приходния метод с вещни права и метод въз основа на ЧСА (само за застрояването)

-Корекции на остатъчната стойност на земята.

-Корекция на разходи за придобиване на собствеността

-Корекция за период на реализация на инвест.проект

-Годишен лихвен процент

-Целева норма на печалба

Пазарна стойност на правото на собственост на Поземлен имот, като остатъчна стойност на земята след развитие на имота.

Метод на разходите (Вещната стойност), за оценка на недвижим имот:

Използването на този метод за оценка се основава на теоретичната постановка за зависимост на стойността на сградите, строителните съоръжения и подобрения, от разходите за тяхното създаване. Същността на метода се състои в определяне на стойността на разходите за създаването на съответния обект при отчитане на степента на завършеност и всички стойностнообразуващи фактори, към момента на оценката и съответните пазарните условия.

Същевременно прилагането на метода изисква и извършване на оценка на вещни права на собственост върху земята (или идеални части от нея).

Окончателната стойност, получена при приложението на метода на оценка въз основа на разходите за създаване, представлява резултат от оценката на вещни права, сгради със съответната инфраструктура и съоръжения и ВП.

Определяне на стойността на неизпълнените СМР и подобрения.

Метода се състои в следното:

Разходите за придобиване на парцела земя (право на строеж) + разходите за създаването на

сградите и съоръженията върху него определят стойността на недвижимия имот.

Схема на метода:

Стойност на земята (заедно с разходите за придобиването и)

\+ *Брутните разходи за изграждане на аналогична сграда*

\- *Евентуалните отчисления за:*

Физическо овехтяване, (определено по квадратична формула)

Морално овехтяване, неактуалност

Технически дефекти

= ***Стойност на имота***

Стойността на терена се определя в съответствие с нивото на пазарните цени в района на имота и в зависимост от местоположението и спецификата на ПИ по **сравнителен метод (метод на пазарните аналози).**

Определянето на единичната цена (Себестойност) на строителната реализация е извършена на базата на подходящи аналози, отразяващи реалните производствени разходи за изграждане на подобни обекти. Отчита се техническото и моралното изхабяване, както и стойността на разходите за отстраняване на различни недостатъци и повреди.

Физическото обезценяване се определя по формулата за квадратична зависимост от нейната възраст:

$$A(B\%)=\frac{1}{2}\ (\frac{T}{TH}+\frac{T^2}{TH^2})\ \text{x}\ (100\ \%),$$

където:

A(B%) – физическо овехтяване;

T - възраст на сградата (или ефективна възраст на сградата в зависимост от състоянието, видима възраст на сградата)

TH - Нормативен срок за годност на сградата

Приходен метод

При този метод имота се определя като инвестиция направена от собственика с цел генериране на бъдещи доходи. Т.е. ще трансформираме пазарната стойност на имота в очакваните от него равностойни равномерни годишни приходи (наеми), което произтича от връзката между годишния доход от имота и неговата стойност по формулата:

CV = NI x YP,където

CV – капитална стойност

NI – нетен наем (годишен)

YP – години покупка (анюитетен фактор)

Размерът на пазарната стойност на имота (CV), необходим при определяне стойността на наема, е определен на база разходите за придобиване на подобен на оценявания парцел земя.

Стойността на земята се определя в съответствие с нивото на пазарните цени в страната и в зависимост от местоположението и спецификата на парцела, изградеността на инфраструктурата за дадения район.

Анюитетен фактор , вечна рента или Години – Покупка;

$$YP\ n_y@i\% = \frac{1 - \frac{1}{(1+n)^n}}{i} \text{ или } \frac{(1+n)^n - 1}{i(1+i)^n} = \frac{1 - PV\ 1}{i};$$

Години – покупка или анюитетен фактор наричаме сегашната стойност на сума от дисконтирани анюитети за периода @ i%. Години – покупка представлява сумата от дисконтовите фактори. Всички стойностти са по малки от n и не надвишава $\frac{1}{i}$;

Метод на пазарните аналози.

При извършване на оценката за определяне размера на справедливата пазарна стойност на земята е използван метод на сравнителните продажби на база оферти и сключени сделки на пазара за недвижими имоти.

По този метод пазарната стойност на един имот се определя при пряко сравнение с подобни недвижими имоти, които са били продадени или се предлагат на пазара за недвижими имоти, в района в период, близък до датата на оценката. Отчитат се и се анализират всички елементи на сравнение между съпоставимите обекти и оценявания обект, след което се внасят корекции в продажните цени така, че да се отрази левовата или процентната величина на забелязаните различия.

Анализиране събраната информация, обобщаване и заключение за стойността на оценявания имот въз основа на коригираните цени на съпоставимите имоти.

Основните източници за информация, използвани при изчисленията и преценките във връзка с определянето на справедливите стойности са: вътрешни данни и становища на ръководството на икономическата група относно експлоатационно състояние на активите, намерение за продажба на конкретни активи, извършени ремонти, перспективи за използване на активите, публикувани цени за реализирани сделки на пазарите за недвижими имоти, офертни данни от производители, търговци и вносители на нови специализирани машини и съоръжения, както и такива втора употреба.

2.25.4. Обезценка на имоти, машини и оборудване

Към датата на всеки отчет ръководството на съответното дружество организира преглед за обезценка на сградите, машините, оборудването и транспортните средства. Възникналите обезценки са признати в отчета за всеобхватния доход за съответния приключен период.

2.25.5. Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Дружеството определя справедливата стойност на финансовите инструменти на база на наличната пазарна информация, или ако няма такава - чрез подходящи модели за оценка.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които се търгуват активно на организирани финансови пазари, се определя на база на котираните цени „купува" в края на последния работен ден на отчетния период.

Когато справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви, отчетени в отчета за финансовото състояние, не може да бъде определена въз основа на котираните цени на активните пазари, ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти. При прилагане на техники за оценяване, ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

Счетоводни преценки във връзка със застраховане

Преценките за предявените и непредявени претенции и определянето на застрахователните резерви се преглеждат и обновяват постоянно, като всички корекции се отразяват в Отчета за печалбите и загубите. Процесът се основава на основното допускане че миналият опит коригиран с ефекта от текущите обстоятелства и тенденции е подходяща база за предвиждане на бъдещите събития. Не се отчита информация по оперативни сегменти (съгласно МСФО 8 „Оперативни сегменти"), тъй като преобладаващия източник на рискове и възвръщаемост е общото застраховане и не е налице отделен външен компонент по които да се извършва оценяване на индивидуална база.

2.25.6. Активи с право на ползване и пасиви по лизингови договори

Ръководството прави приблизителни оценки базирани на преценките му относно установяване на елементи на лизинг в договорите, вероятните срокове на лизинговите договори, опциите за удължаване и прекратяване, определяне на диференциален лихвен процент и др. при признаване на „активи с право на ползване" и пасиви по лизингови договори. Тези оценки оказват влияние върху отчетните приходи, разходи, активи и пасиви по лизингови договори и съответстващите оповестявания.

В резултат на несигурността по отношение на тези предположения и приблизителни оценки, е възможно да възникнат промени в балансовата стойност на активи с право на ползване, пасиви по лизингови договори и отчетените разходи и приходи в резултат на промени от преоценки или изменения в лизинговите договори

3. ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ

	2019	*2018*
	BGN '000	***BGN '000***
Приход от лихви		
Парични средства и парични еквиваленти	971	-
Кредити и аванси на банки	4,333	-
Инвестиционни ценни книжа по амортизирана стойност	1,756	-
Инвестиционни ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (FVOCI) (2017: на разположение за продажба)	9	-
Общо	**7,069**	**-**

4. РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ

	2019	*2018*
	BGN '000	***BGN '000***
Разходи за лихви		
Депозити в банки	(27)	-
Депозити от клиенти	(2,565)	-
Други разходи от лихви	(196)	-
Общо разходи от лихви	**(2,788)**	**-**

5. ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОННИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ

	2019	*2018*
	BGN '000	***BGN '000***
Приходи от комисионни		
Транзакции с дебитни карти	2,109	-
Комисионни по гаранции	51	-
Обслужване на клиентски сметки	694	-
Комисионни при касови операции	973	-
Други комисионни	935	-
Общо	**4,762**	**-**

6. РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОННИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ

	2019	*2018*
	BGN '000	***BGN '000***
Разходи за комисионни		
Комисионни по услуги за дебитни карти	(1,142)	-
Платежни операции с банки кореспонденти	(462)	-

Други комисионни	(49)	-
Общо	**(1,653)**	**-**

7. ДРУГИ НЕТНИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

	2019 BGN '000	*2018 BGN '000*
Приходи от услуги по събиране	(116)	-
Други приходи от картови операции	48	-
Други приходи	8	-
Такси, глоби и други получени санкции	53	-
Печалби от отписване на нефинансови активи	(143)	-
Общо	**(150)**	**-**

8. ВАЛУТНИ КУРСОВИ РАЗЛИКИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ

	2019 BGN '000	*2018 BGN '000*
Приходи от валутни операции, нето	1,428	-
Печалба от обмяна на валута	(116)	-
Приходи от финансова дейност, нето	**1,312**	**-**

9. НАЧИСЛЕНИ / ВЪЗСТАНОВЕНИ ОБЕЗЦЕНКИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ

	2019 BGN '000	*2018 BGN '000*
Кредити: допълнителна обезценка	1,346	-
Кредити: възстановени	10,895	-
Други финансови активи: допълнителна обезценка	(141)	-
Други финансови активи: възстановени	(282)	-
Други активи	96	-
Обезценка / възстановяване на загуби	**11,914**	**-**

10. РАЗХОДИ ПО ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ОПЕРАЦИИ

ПРОМЕНИ В ТЕХНИЧЕСКИТЕ (ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ) РЕЗЕРВИ

	2019 BGN '000	*2018 BGN '000*

Заделен пренос-премиен резерв	(6,214)	(3,693)
Освободен пренос премиен резерв	5,831	5,521
Заделен резерв за предстоящи плащания	(1,106)	(1,042)
Освободен резерв за предстоящи плащания	1,054	742
Заделен резерв за неизтекли рискове	(66)	(180)
Освободен резерв за неизтекли рискове	69	211
Заделен резерв за бонус и отстъпки	(8)	(7)
Освободен резерв за бонус и отстъпки	5	-
Освободен резерв за бонус и отстъпки	-	18
Освободен запасен фонд	208	
Общо:	**(227)**	**1,570**

ВЪЗНИКНАЛИ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ПРЕТЕНЦИИИ

	2019 BGN '000	***2018 BGN '000***
Разходи по застраховка заболяване	(11,721)	(9,639)
Разходи по застраховка злополука		
Разходи за уреждане на претенции	(428)	(537)
Общо:	**(12,149)**	**(10,176)**

АКВИЗАЦИОННИ РАЗХОДИ

	2019 BGN '000	***2018 BGN '000***
Разходи за агентски комисионни	(1467)	(923)
Разходи за реклама	(84)	(167)
Общо	**(1551)**	**(1,090)**
Общо	**(13,927)**	**(9,696)**

11. ПРИХОДИ ОТ ДРУГИ БИЗНЕС СЕКТОРИ

11.1. Приходите от договори с клиенти

За годината, приключваща на 31 декември 2019 г.

Сегменти	**Строи-телство**	**Винопро-изводство**	**Шивашка индустрия**	**Търговия със стоки от вида "Нап-рави си**	**Медицин-ски услуги**	**Перилни препарати и битова хи-мия**	**Общо**

				сам"			
	BGN '000	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*
1. Видове стоки или услуги							
- Шивашки изделия			13				13
- Строителни материали							
- Грозде и вино		2,797					2,797
- Перилни препарати и битова химия						2,095	2095
- Търговия на дребно				101,887			101,887
- Шивашки услуги			460				460
- Строителни услуги	7,044						7,044
- Здравни услуги					15,971		15,971
- Други	251			329			580
Общо приходи от договори с клиенти	**7,295**	**2,797**	**473**	**102,216**	**15,971**	**2,095**	**130,847**
2. Географски пазари							
- Вътрешен пазар	7,295	2,666	473	100,531	15,971	2,095	129,031
- Чуждестранни пазари		131		1,685			1,816
Общо приходи от договори с клиенти	**7,295**	**2,797**	**473**	**102,216**	**15,971**	**2,095**	**130,847**
3. Момент във времето за признаване на приходите							
Стоки, прехвърлени в определен момент във времето		2,797		102,216		2,095	107,108
Услуги, прехвърлени в течение на времето	7,295		473		15,971		23,739
Общо приходи от договори с клиенти	**7,295**	**2,797**	**473**	**102,216**	**15,971**	**2,095**	**130,847**
4. Продължителност на договора							
Краткосрочни договори	7,295	2,797	473	102,216	15,971	2,095	130,847
Дългосрочни договори							0
Общо приходи от договори с клиенти	**7,295**	**2,797**	**473**	**102,216**	**15,971**	**2,095**	**130,847**
5. Вид на договора							
Договори с фиксирана цена	7,295	2,797	473	102,216	15,971	2,095	130,847
Договори, базирани на договорена ставка за единица време							
Общо приходи от договори с клиенти	**7,295**	**2,797**	**473**	**102,216**	**15,971**	**2,095**	**130,847**

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

Сегменти	**Строителство**	**Винопроизводство**	**Шивашка индустрия**	**Търговия със стоки от вида "Направи си сам"**	**Медицински услуги**	**Перилни препарати и битова химия**	**Общо**
	BGN '000	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*
1. Видове стоки или услуги							
- Шивашки изделия			154				**154**
- Строителни материали	2,158						**2,158**

- Грозде и вино		2,501					**2,501**
- Перилни препарати и битова химия						2,798	**2,798**
- Търговия на дребно				98,975			**98,975**
- Шивашки услуги			1,533				**1,533**
- Строителни услуги	1,547						**1,547**
- Здравни услуги					14,782		**14,782**
- Други	194		13	295			**502**
Общо приходи от договори с клиенти	**3,899**	**2,501**	**1,700**	**99,270**	**14,782**	**2,798**	**124,950**
2. Географски пазари							
- Вътрешен пазар	3,899	2,320	1,200	96,975	14,782	2,798	**121,974**
- Чуждестранни пазари		181	500	2,295			**2,976**
Общо приходи от договори с клиенти	**3,899**	**2,501**	**1,700**	**99,270**	**14,782**	**2,798**	**124,950**
3. Момент във времето за признаване на приходите							
Стоки, прехвърлени в определен момент във времето	2,352	2,501		99,270		2,798	**106,921**
Услуги, прехвърлени в течение на времето	1,547		1,700		14,782		**18,029**
Общо приходи от договори с клиенти	**3,899**	**2,501**	**1,700**	**99,270**	**14,782**	**2,798**	**124,950**
4. Продължителност на договора							
Краткосрочни договори	3,899	2,501	1,700	99,270	14,782	2,798	**124,950**
Дългосрочни договори							
Общо приходи от договори с клиенти	**3,899**	**2,501**	**1,700**	**99,270**	**14,782**	**2,798**	**124,950**
5. Вид на договора							
Договори с фиксирана цена	3,899	2,501	1,700	99,270	14,782	2,798	**124,950**
Договори, базирани на договорена ставка за единица време							
Общо приходи от договори с клиенти	**3,899**	**2,501**	**1,700**	**99,270**	**14,782**	**2,798**	**124,950**

Салдата по договори с клиенти са както следва:

	2019 г. *BGN '000*	**2018 г.** *BGN '000*
Вземания по договори с клиенти – трети лица, нетно от обезценка (Приложение № 33)	2,743	3,135
	2,743	**3,135**

11.2. Други приходи

За периода, приключващ на 31 декември 2019 г

Сегменти	**Отдаване под наем на движими и недвижими активи**	**Нефинансови предприятия, извършващи финансови услуги**	**Общо**
	BGN '000	***BGN '000***	***BGN '000***
1. Видове стоки или услуги			
- Застрахователни услуги			
- Отдаване под наем на недвижими имоти	362		362
- Финансови услуги		13	13
- Други			-
Общо други приходи	**362**	**13**	**375**
2. Географски пазари			
- Вътрешен пазар	362	13	375
- Чуждестранни пазари			-
Общо други приходи	**362**	**13**	**375**
3. Продължителност на договора			
Краткосрочни договори		13	13
Дългосрочни договори	362		362
Общо приходи от договори с клиенти	**362**	**13**	**375**

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

Сегменти	**Отдаване под наем на движими и недвижими активи**	**Нефинансови предприятия, извършващи финансови услуги**	**Общо**
	BGN '000	***BGN '000***	***BGN '000***
1. Видове стоки или услуги			
- Отдаване под наем на недвижими имоти	370		370
- Финансови услуги		42	42

- Други			
Общо други приходи	**370**	**42**	**412**
2. Географски пазари			
- Вътрешен пазар	370	42	412
- Чуждестранни пазари			
Общо други приходи	**370**	**42**	**412**
3. Продължителност на договора			
Краткосрочни договори		42	42
Дългосрочни договори	370		370
Общо приходи от договори с клиенти	**370**	**42**	**412**

12. РАЗХОДИ ЗА ДРУГИ БИЗНЕС СЕКТОРИ

	2019	***2018***
	BGN '000	***BGN '000***
Разходи за материали*	(8,965)	(10,987)
Балансова стойност на продадените активи	(69,249)	(67,711)
Промени в салдото на готовата продукция и незавършеното производство	(2,097)	2,872
Брак и липси на ДМА, МЗ и стоки	(2,731)	(1,568)
СМР - подизпълнител	(3,296)	(2,847)
Общо	**(86,338)**	**(80,241)**

	2019	***2018***
**Разходите за материали* включват:*	***BGN '000***	***BGN '000***
Основни материали**	(5,594)	(7,448)
Електроенергия	(1,199)	(1,185)
Горива и смазочни материали	(425)	(447)
Материали за ремонт и поддръжка	(220)	(248)
Газ и дизелово гориво и инсталации	(96)	(152)

Преки материали, отнесени към себестойността на услуги	(94)	(105)
Рекламни материали	(69)	(97)
Резервни части и технически материали	(41)	(92)
Топлоенергия (природен газ)	(65)	(47)
Охрана на труда	(83)	(91)
Вода	(50)	(39)
Други	(847)	(834)
Консумативи, канцеларски	(182)	(202)
Общо	*(8,965)*	*(10,987)*

***Разходите за основни материали по сектори* включват:	***2019 BGN '000***	***2018 BGN '000***
Шивашка промишленост	-	(100)
Строителство и пр-во на строителни м-ли	(406)	(1,957)
Медицински консумативи и продукти	(3,328)	(2,845)
Винопроизводство	(733)	(515)
Перилни препарати и химически добавки	(1,127)	(1,887)
Други	-	(144)
Общо:	*(5,594)*	*(7,448)*

13. ОПЕРАТИВНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

	2019 BGN '000	***2018 BGN '000***
Разходи за персонала*	(31,664)	(26,815)
Общи и административни разходи**	(17,100)	(19,153)
Общо:	**(48,764)**	**(45,968)**

Разходи за персонала*	***2019 BGN '000***	***2018 BGN '000***

Възнаграждения по трудов договор	(25,118)	(20,462)
Възнаграждения на Управителен съвет / Съвет на директорите и Из-пълнителни директори/ Управители	(1,572)	(1,326)
Възнаграждения на Надзорен съвет	(504)	(252)
Начисления за неизползван платен отпуск	1,184	(331)
Социални осигуровки	(4,562)	(3,631)
Социални надбавки	(895)	(649)
Обезщетения при пенсиониране	(59)	(50)
Провизии за доходи при придобиване право на пенсия	(137)	(114)
Общо:	**(31,664)**	**(26,815)**

Общи и административни разходи**	***2019 BGN '000***	***2018 BGN '000***
Наеми и режийни разноски	(621)	(5,082)
Реклама и маркетинг	(2,959)	(2,911)
Граждански договори	(2,550)	(2,175)
Вноски във фонд за гарантиране на влоговете	(208)	
Възнаграждения под форма на процент от прихода	(1,005)	(970)
Телефони и др. подобни	(265)	(279)
Юридически услуги и нот. такси	(303)	(216)
Консултантски услуги и обучение	(341)	(510)
Абонамент	(619)	(344)

Поддръжка и ремонт	(1,491)	(991)
Амортизация на стоки с ниска стойност и кратки жизнени елементи	(22)	
Застраховки	(216)	(230)
Пощенски и куриерски услуги	(234)	(99)
Одит	(355)	(287)
Комисионни	(34)	(87)
Охрана	(557)	(513)
Данъци и такси, лицензии и разрешителни	(1,873)	(1,519)
Почистване и изв. на отпадъци	(368)	(371)
Други	(1,634)	(1,239)
Учредяване право на строеж	(441)	-
Организация и диспечиране на доставки	(475)	(642)
Командировки	(356)	(209)
Представителни разходи	(214)	(184)
Присъдени суми по съдебни дела	-	(3)
Дарения	(31)	(36)
Отписани вземания	(100)	(31)
Провизии	310	
Разходи за придобиване на инвестиции	(138)	(79)
Други технически застрахователни разходи	-	(146)
Общо:	**(17,100)**	**(19,153)**

14. ДРУГИ ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ/РАЗХОДИ, НЕТНО

	2019	***2018***
	BGN '000	***BGN '000***
Лихви, нетно	(4,235)	(1,895)
Дивиденти/съучастия	480	490
Операции с финансови активи и инструменти, нетно	-	204
Оценка до справедлива стойност на придобита инвестиция	5,283	
Нетни печалби/ (загуби) от финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	(2,130)	(515)
Валутни курсови разлики, нетно	(1,463)	-
Други финансови приходи/разходи	(403)	324
Общо:	**(2,468)**	**(1,392)**

15. ДРУГИ ДОХОДИ /(ЗАГУБИ) ОТ ДЕЙНОСТТА

	2019	***2018***
	BGN '000	***BGN '000***
Приходи от продажба на ДМА	*1,578*	*3,964*
Балансова стойност на продадени ДМА	*(1,341)*	*(3,538)*
Печалба от продажба на ДМА	**237**	**426**
Приходи от продажба на материали	*39*	*144*
Балансова стойност на продадени материали	*(36)*	*(93)*

Печалба от продажба на материали	**3**	**51**
Приходи от наеми	737	481
Излишъци от активи	740	571
Приходи от рекламни услуги	161	115
Отписани задължения	92	1,738
Приходи от финансирания	32	118
Лихви по просрочени вземания	-	3
Приходи от промяна в справедлива стойност на инвестиционни имоти	247	1,424
Положителна разлика от оценка на апортирана земя	-	4,932
Начислена/ (възстановена) обезценка на търговски вземания и кредити (нетно)	210	(20)
Обезценка на материални запаси	(116)	(406)
Възстановена/начислена обезценка на нетекущи активи (нетно)	(24)	(953)
Приходи от поддръжка на сгради и инсталации	-	33
Получени/платени обезщетения	53	8
Други	223	174
Общо:	**2,595**	**8,695**

16.ПЕЧАЛБА/ЗАГУБА ОТ ПРИДОБИВАНЕ / ОСВОБОЖДАВАНЕ НА И ОТ ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Покупки на 3,856,722 бр. акции от капитала на „Moldindconbank" S.A.

	02.12.2019
Притежаван % от капитала преди покупката 0,00%	
Притежаван % от капитала след покупката 77,63%	
Неконтролиращо участиве 22,37%	
Печалба от изгодна покупка	**176,244**
Справедлива стойност на придобити нетни активи	274,960
Справедлива стойност на платено възнаграждение	(98,716)
	176,244

Групата, чрез дъщерно дружество придобива поетапно на публичен търг 77,63% от капитала на „Moldindconbank" S.A. Република Молдова.

Считано от 02 декември 2019 година Групата:

- има контрол върху мажоритарния акционерен дял в B.C Moldindconbank S.A.;
- има контрол върху решенията, взети от Съвета на директорите.

От датата на придобиването „Moldindconbank" S.A е реализирало приходи в размер на 13 мил. лв. печалба в размер на 9 мил. лв., които са включени в консолидирания финансов отчет.

Разпределението на покупната цена към придобитите активи и пасиви на „Moldindconbank" S.A е извършено през 2019 г. Стойността на всяка група придобити активи, пасиви и условни задължения, признати към датата на придобиване, е представена, както следва:

	Призната (справедлива) стойност към

	датата на придобиване
	'000 лв.
Пари и парични еквиваленти	776,169
Имоти, машини и съоръжения	36845
Активи за продажба	25913
Нематериални активи	15,052
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	2,210
Финансови активи по амортизирана стойност	278,740
Кредити на клиенти	720,702
Други активи	18,895
Общо текущи активи	**1,874,526**
Депозити от банки	885
Депозити от клиенти	1,400,302
Отсрочени данъчни пасиви	4,312
Провизии и условни задължения	886
Търговски и други задължения	113,968
Общо текущи пасиви	**1,520,353**
Нетни активи	**354,173**

Продажба на 244,570 броя акции от капитала на Ритон-П АД **12.09.2019**

Притежаван % от капитала преди продажбата 83,14%

Нетни активи към 30.06.2019	2,047
Дял от нетните активи	1,702
Платени суми/цена	5
Загуба от продажбата	(1,697)
Финансов резултат при загуба на контрола	(186)
Натрупани печалби и загуби към 30.06.2019	(1,016)
Резултат при освобождаване на инвестиция в дъщерно д-во	(495)
Освобождаване от текущ финансов резултат	186
Нетен резултат	**(309)**

17.ПЕЧАЛБА/ЗАГУБА ОТ ПРЕУСТАНОВЕНИ ДЕЙНОСТИ

	2019	***2018***
	BGN '000	***BGN '000***
Приходи от преустановени дейности	22	27
Разходи по преустановени дейност	(18)	(9)
Печалба/загуба от преустановени дейности	**4**	**18**

18. НЕКОНТРОЛИРАЩИ УЧАСТИЯ – ПЕЧАЛБИ/ЗАГУБИ

Дружество	% на участие	***31.12.2019*** ***BGN '000***	% на участие	***31.12.2018*** ***BGN '000***

ОЗОФ Доверие ЗАД	1,85	3	1,85	22
ЗК Медико 21 АД	4,80	(29)	4,80	(9)
Доверие Капитал АД			22,49	(99)
Доверие Брико АД	28,07	678	22,54	1,858
Марицатекс АД	45,64	(65)	45,64	440
Ритон - П АД			8,98	4
Биляна Трико АД	1,12	1	23,36	17
Новоселска гъмза АД	14,28	8	33,99	(21)
Дунав АД	18,18	(120)	36,58	(50)
Хидроизомат АД	6,66	4	9.36	7
Хидроизомат инженеринг АД	-	-	9.36	2
СТМ Доверие ЕООД	-	-	5,00	-
„Moldindconbank" S.A.	22,37	1,976		-
Всичко		**2,456**		**2,171**

19. НЕТНА ПЕЧАЛБА НА АКЦИЯ

	2019	*2018*
	BGN '000	***BGN '000***
Средно-претеглен брой акции	18,736,099	18,736,099
Нетна печалба/загуба за годината (BGN'000)	177,358	1,917
Нетна печалба на акция (BGN)	**9.4662**	**0,1023**

20.ИМОТИ, МАШИНИ, СЪОРЪЖЕНИЯ И ОБОРУДВАНЕ

	Земи	Сгради	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Транспортни средства	Стопански инвентар	Стопански инвентар	В процес на извършване	В процес на извършване	Други, в т.ч. биологични активи	Други, в т.ч. биологични активи	Общо	Общо
	31.12.2019 *BGN '000*	31.12.2019 *BGN '000*	31.12.2018 *BGN '000*	31.12.2019 *BGN '000*	31.12.2018 *BGN '000*	31.12.2019 *BGN '000*	31.12.2018 *BGN '000*	31.12.2019 *BGN '000*	31.12.2018 *BGN '000*	31.12.2019 *BGN '000*	31.12.2018 *BGN '000*	31.12.2019 *BGN '000*	31.12.2018 *BGN '000*	31.12.2019 *BGN '000*	31.12.2018 *BGN '000*
Отчетна стойност															
Салдо на 1 януари	28,404	46,670	86,106	38,961	38,348	3,156	3,010	10,804	10,649	318	428	4,397	4,352	132,710	142,893
Придобити	-	491	491	2,223	1,101	554	374	420	410	3,349	1,349	269	232	7,306	3,957
Справедлива стойност на придобити активи в новопридобито дъщерно дружество	3,431	12,835	-	8,001	472	1,104	11	839	10	1,232	-	-	-	27,442	493
Ефект от преоценка до справедлива стойност	(140)	(1,282)	(1,700)	63	(20)	141	(73)	(3)	(1)	-	-	(1,038)	-	(2,259)	(1,794)
Трансфер между сметки	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Преоценка	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Описани	(1,049)	(1,718)	(9,823)	(1,473)	(950)	(763)	(231)	(524)	(340)	(1,498)	(1,218)	(184)	(175)	(7,209)	(12,737)
Описана отчетна стойност на активи при продажба на дъщерни дружества	-	-		(2,712)	-	(79)	-	(38)	-	(3)	-	-	-	(2,832)	-
Трансфер към имоти, машини и оборудване	3	14		547	10	99	65	71	76	(1,015)	(241)	24	(12)	(257)	(102)
Разлика от преизчисление	(13)	(51)												(64)	
Салдо на 31 декември	**30,636**	**56,959**	**75,074**	**45,610**	**38,961**	**4,212**	**3,156**	**11,569**	**10,804**	**2,383**	**318**	**3,468**	**4,397**	**154,837**	**132,710**
Натрупана амортизация															
Салдо на 1 януари	**-**	13,368	12,492	22,506	20,796	1,473	1,368	9,387	9,305	-	-	1,040	981	47,774	44,942
Начислена амортизация за годината	-	1,346	1,391	2,854	2,692	432	403	459	424	-	-	253	184	5,344	5,094
Ефект от преоценка до справедлива стойност	-	(476)	(88)	(175)	(340)	(2)	(92)	-	(2)	-		-	(1)	(653)	(523)
Описана амортизация	-	(657)	(427)	(994)	(642)	(707)	(206)	(527)	(340)	-	-	(184)	(124)	(3,069)	(1,739)
Преоценка	-	-	0	(8)	-	-	-	-	-	-		(154)	-	(162)	-
Описана амортизация на активи при продажба на дъщерни дружества	-	-	0	(2,344)	-	(63)	-	(24)	-	-	-	-	-	(2,431)	-
Салдо на 31 декември	**-**	**13,581**	**13,368**	**21,839**	**22,506**	**1,133**	**1,473**	**9,295**	**9,387**	**-**	**-**	**955**	**1,040**	**46,803**	**47,774**
Балансова стойност на 1 януари	**28,404**	**33,302**	**73,614**	**16,455**	**17,552**	**1,683**	**1,642**	**1,417**	**1,344**	**318**	**428**	**3,357**	**3,371**	**84,936**	**97,951**
Салдо на 31 декември	**30,636**	**43,378**	**61,706**	**23,771**	**16,455**	**3,079**	**1,683**	**2,274**	**1,417**	**2,383**	**318**	**2,513**	**3,357**	**108,034**	**84,936**

Всички тежести върху имоти, машини и съоражения са подробно опонестени в т. 42. „ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ТЪРГОВСКИ ДРУЖЕСТВА КЪМ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ“

Допълнителни оповестявания, свързани с нетекущите материални активи

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи.

Към датата на отчета е извършен преглед за обезценка при спазване изискванията на МСС 36 „Обезценка на активи” на всички имоти машини и съоръжения на Групата (Приложение 2.10).

21.АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ

	Сгради	***Транспортни средства***	***Общо***
	31.12.2019 BGN '000	*31.12.2019 BGN '000*	*31.12.2019 BGN '000*
Отчетна стойност			
Салдо на 31.12.2018	**-**	**-**	**-**
Промени в началните салда от първо прилагане на МСФО 16	22,417	795	23,212
Салдо на 01.01.2019 г.	**22,417**	**795**	**23,212**
Придобити	***12***	61	**73**
Отписани	(299)	(236)	**(535)**
Справедлива стойност на придобити активи в новопридобито дъщерно дружество	**9,354**	**-**	**9,354**
Салдо към 31.12.2019	**31,483**	**620**	**32,103**
Натрупана амортизация			
Салдо в началото на отчетния период	**-**	-	**-**
Начислена амортизация за годината	5,046	263	**5,309**
Отписана амортизация	(270)	(56)	**(326)**
Салдо към края на отчетния период	**4,776**	**207**	**4,983**
Балансова стойност на 01.01.2019	**22,417**	**795**	**23,212**
Балансова стойност към 31.12.2019	**26,708**	**413**	**27,121**

22. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	31.12.2019	***31.12.2018***

	BGN '000	*BGN '000*
Инвестиционни имоти	**13,910**	**13,637**

Движението на инвестиционните имоти е представено по долу:

	Земи	*Офиси*	*Производ-ствени сгради*	*Социални обекти*	*Общо*
Салдо на 1 януари 2018 година	**6,618**	**3,128**	**2,436**	**148**	**12,330**
Придобити	-	7	-	-	7
Отписани	(26)	-	(108)	(7)	(141)
Оценка до справедлива стой-ност при трансфера, отчетена в преоценъчен резерв	17	-	-	-	17
Преоценка до справедлива стойност през печалбата или загубата - нереализирана	1,770	181	(527)	-	1,424
Салдо на 31 декември 2018 година	**8,379**	**3,316**	**- 1,801**	**- 141**	**13,637**
Придобити	-	-	-	121	**121**
Отписани	-		-	(72)	**(72)**
Преоценка до справедлива стойност през печалбата или загубата - нереализирана	203	18	18	(15)	**224**
Салдо на 31 декември 2019 година	**8,582**	**3,334**	**1,819**	**175**	**13,910**

- Ателиета в жилищна сграда, гр.Пловдив – 71 х.лв. (31.12.2018г.- 71х.лв.) и 70 х.лв. (31.12.2018г. – 70х.лв.), магазини гр. Пловдив – 61х.лв. (31.12.2018г.- 61х.лв.) и 41х.лв. (31.12.2018г.- 41 х.лв.)
- Имоти в жилищна сграда гр. Пловдив на обща стойност 260 х.лв. / гаражи с площ 293,43 кв.м. – и магазини с площ 174,44 кв.м.
- част от сграда на поликлиника в гр.В.Търново, придобита с цел отдаване под наем на ДКЦ 1 В.Търново с балансова стойност 55 х.лв
- сграда 5 кв.м., сграда 619 кв.м. , самостоятелен обект в сграда 303 кв.м. и поземлен имот 1438 кв.м., всички на територията на гр.Враца с балансова стойност 223 х.лв.

- урегулиран парцел в гр. Добрич на стойност 460 х.лв., собственост на "Доверие Капитал" АД. (за 31.12.2018 г.: 483 х.лв.).
- земеделска земя в община "Братя Даскалови" за 67 х.лв.
- земя и сграда в гр. Русе, ул. „Капитан Евстати Винаров" 10, на стойност 2,054 х. лв. (в т.ч. земя 374 х. лв.). Площта на земята е 1864 м², застроената площ на сградата е 3470 м². Същата е отдадена почти изцяло под наем за офиси и ресторант,
- част от приземен етаж на административната сграда в гр. Русе - барче и магазин съответно стойността им е 45 х.лв и 34 х.лв.
- многофункционална зала за спорт, намираща се в подземния етаж на сградата на ул. „Капитан лейтенант Евстати Винаров" № 10 на стойност 121 хил. лв.
- два офиса в сградата на строителната лаборатория на стойност 24 хил. и 7 хил. лв. в гр.Русе
- Земи/УПИ с обща квадратура 59,267 кв.м. площ на стойност 6,169 х.лв., находящи се в гр. Пловдив ул. Васил Левски №144;
- Сгради с обща квадратура 6,431 кв.м. площ на стойност 678 х.лв., находящи се в гр. Пловдив ул. Васил Левски №144;
- На 14.02.2013 год. беше подписано Рамково споразумение между „Биляна-трико" АД от една страна, Норман Хънтър, „Биляна Нитуеър" ЕООД представлявано от Христина Стамова и „Биляна Трейдинг" АД представлявано от Христина Стамова от друга страна за следното:

Биляна Нитуеър ЕООД наема поземлен имот с идентификатор 56126.600.282 заедно със сгради с идентификатори 56126.600.282.1 и 56126.600.282.2 поземления имот и сградите през отчетния период са класифицирани като инвестиционни имоти на стойност 3,443х.лв.

Определяне на справедливи стойности на инвестиционните имоти

Към 31.12.2019г.	ниво1	ниво2	ниво3	общо

Инвестиционни имоти		13,910		13,910
Към 31.12.2018г.	ниво1	ниво2	ниво3	общо
Инвестиционни имоти		13,637		13,637

23. РЕПУТАЦИЯ

Дружество	***31.12.2019 BGN '000***	***31.12.2018 BGN '000***
ЗК Медико 21 АД	1,153	1,153
Доверие грижа ЕАД (Веко ЕООД)	5,140	5,140
	6,293	**6,293**

Положителната репутация в ЗК Медико 21 АД след преглед от ръководството е обезценена с 1200х.лв. към 31.12.2008г., с 500х.лв. към 31.12.2010г., със 78х.лв. към 31.12.2011г. и 115 х.лв. към 31.12.2015г. Възникналата през 2017г. репутация е резултат от придобиването на Доверие грижа ЕАД (Веко ЕООД).

Към 31 декември 2019 г. няма индикации за обезценка на репутация.

24. ДРУГИ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Програмни продукти	Програмни продукти	Патенти и лицензи	Патенти и лицензи	Основни депозити	Основни депозити	Други НДА и в процес на придобиване	Други НДА и в процес на придобиване	Общо	Общо
	31.12.2019 BGN '000	31.12.2018 BGN '000	31.12.2019 BGN '000	31.12.2018 BGN '000	31.12.2019 BGN '000	31.12.2018 BGN '000	31.12.2019 BGN '000	31.12.2018 BGN '000	31.12.2019 BGN '000	31.12.2018 BGN '000
Отчетна стойност										
Салдо в началото на отчетния период	**1,333**	**1,301**	**597**	**189**			**9**	**12**	**1,939**	**1,502**
Справедлива стойност на придобити активи в новопридобито дъщерно дружество	790	1	3,782	-	10,463	-	-	-	15,035	1
Придобити	319	135	86	404	-	-	14	5	419	544
Трансфер	4	(11)	-	8	-	-	(4)	-	-	(3)
Отписана отчетна стойност на активи при продажба на дъщерни дружества	(42)	-	(387)	-	-	-	-	-	(429)	-
Отписани	(22)	(93)	(97)	(4)			-	(8)	(119)	(105)
Разлика за преизчисление	-	-	-	-	(39)	-	-	-	(39)	-
Салдо на 31 декември	**2,382**	**1,333**	**3,981**	**597**	**10,424**		**19**	**9**	**16,806**	**1,939**
Натрупана амортизация										
Салдо в началото на отчетния период	**608**	**570**	**182**	**87**	**-**	**-**	**-**	**-**	**790**	**657**
Начислена амортизация за годината	202	131	138	99	436	-	-	-	776	230
Отписана амортизация на активи при продажба на дъщерни дружества	(40)	-	(142)	-	-	-	-	-	(182)	
Отписана амортизация	(21)	(93)	(92)	(4)	-	-	-	-	(113)	(97)
Салдо към края на отчетния период	**749**	**608**	**86**	**182**	**436**	**-**	**-**	**-**	**1,271**	**790**
Балансова стойност на 1 януари	**725**	**731**	**415**	**102**	**-**	**-**	**9**	**12**	**1,149**	**845**
Балансова стойност на 31 декември	**1,633**	**725**	**3,895**	**415**	**9,988**	**-**	**19**	**9**	**15,535**	**1,149**

25. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата (капиталови инструменти)

25.1. НЕКОТИРАНИ КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ

Некотираните капиталови инвестиции представляват акции (малцинствени участия) в капиталите на следните дружества :

	31.12.2019 BGN '000	*% на участие*	***31.12.2018 BGN '000***	*% на участие*
Mr. Bricolage	9		9	
Компания за инженеринг и развитие АД	2,702	8,30	4,039	12,30
Мелко интернешънъл АД	1	0,03	1	0,03
ДКЦ Медико АД			504	21,94
Биляна Трейдинг АД	8	15,00	8	15,00
МЕДИЛАБ СМДЛ			8	16,00
Хеброс – П АД	1	19,50	1	19,50
Хидроизомат АД	1		1	0,03
Разходи за придобиване на инвестиции	-		13	
	2,722		**4,584**	

Групата притежава пряко и непряко участие:

- 8,30 % от капитала на Компания за инженеринг и развитие АД, Добрич

Инвестициите в капиталови инструменти, с изключение на инвестицията в ДКЦ Медико АД , са представени по цена на придобиване (себестойност), намалена с отчетени обезценки. Дружеството е преценило да ползва цената на придобиване, когато това е уместно съгласно МСФО 9, обикновено – липсва актуална информация и/или са налице широк обхват възможни оценки, при определени обстоятелства.

25.2. КОТИРАНИ КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ

	31.12.2019	*% на участие*	***31.12.2018***	*% на участие*
	BGN '000		***BGN '000***	
Ексклузив Пропърти АДСИЦ	52	0.42	40	0,42
Софарма АД	476	0.10	488	0,10
Софарма Трейдинг АД	8,851	4.79	11,029	4.79
Доверие обединен холдингАД	7	0.01		
Софарма имоти АДСИЦ	6	0		
ДЦК	1,161		1,204	
Компенсаторни записи	23		40	
	10,576		**12,801**	

Ексклузив Пропърти АДСИЦ

В настоящият финансов отчет е представена последваща оценка на инвестицията в "Ексклузив пропъртис" АД при борсова цена на една акция 1,29 лева или 52 х. лева за притежаваните 40 000 акции / приложение №11/

Софарма Трейдинг АД

Към датата на финансовия отчет акциите на Софарма Трейдинг АД са преоценени съгласно счетоводната политика по справедлива стойност, а именно: като средноаритметична на най-високата цена "купува" от поръчките, които са активни към края на търговската сесия на фондовата борса за последния работен ден на съответния месец, и среднопретеглената цена на сключените със съответните ценни книжа сделки за същия ден. Цената се определя по този ред само в случай, че има сключени сделки и подадени поръчки с цена "купува". Определената по този ред справедлива стойност към 31.12.2019г. за 1 576 947 броя акции е 5,63 лева за всяка акция.

Софарма АД

Към датата на финансовия отчет борсовата цена на Софарма АД е 3,40 лева за 139,548 акции, до която стойност е приложена оценка, призната в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход.

Софарма имоти АДСИЦ

Към датата на финансовия отчет борсовата цена на Софарма имоти АДСИЦ е 6,45 лева за 1000 акции, до която стойност е приложена оценка, призната в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход.

Доверие Обединен холдинг АД

Към датата на финансовия отчет борсовата цена на Доверие Обединен холдинг АД е 4,26 лева за 1600 акции, до която стойност е приложена оценка, призната в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход.

Хидроизомат АД

Към датата на финансовия отчет борсовата цена на Хидроизомат АД е 1,40 лева за 820 акции, до която стойност е приложена оценка, призната в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход.

Йерархията на справедливите стойности е представена в приложение № 48

26. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

	31.12.2019 BGN '000	*31.12.2018 BGN '000*
Финансови активи по амортизирана стойност (ДЦК)	297,323	4,816
Минус: Средства за обезценка	(5,283)	-
	292,040	**4,816**

Инвестициите в държавни ценни книжа към 31 декември 2019 г. представляват:

- съкровищни бонове в размер на 287,547 х.левова равностойност с матуритет от 91 до 364 дни и държавни облигации от 1-5 години, издадени от Министерството на финансите на Република Молдова с лихвен процент между 4,71 % и 7,06 % годишно.
- държавни облигации с размер на 4,493 х.лв.с матуритет от 730 до 2555 дни, издадени от Министерството на финансите на Република България с лихвен процент между 0,80 % и 5,00 % годишно.

Към 31 декември 2019 г. няма заложени държавни ценни книжа.

27. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

	31.12.2019 BGN '000
	% на участие
Централен депозитар на ценни книжа	0.41	10
Молдовска Фондова Борса	2.56	1
Visa INC	0.00003	259
CA Auto – Siguranţa SA	0.43	8
SWIFT	0.01	116
Biroul de credit SRL	8.93	138
ДЦК налични за продажба	н/п	1,702
		2,234

28. КРЕДИТИ НА БАНКОВИ КЛИЕНТИ

	31.12.2019 BGN '000	*31.12.2018 BGN '000*
Кредити	776,491	-
Други финансови активи	150,684	-
Кредити, общо	**927,175**	**-**
Минус: Отстъпка за загуба на стойността на кредити	(26,622)	-
Минус: Отстъпка за загуба на стойността на други финансови активи	(6,355)	-
	894,198	**-**

25.1 Анализът на кредитния портфейл по сектори е представен по-долу:

	31.12.2019 BGN '000
Селско стопанство	27,822
Добивна промишленост	16
Производствена индустрия	89,892
Производство електроенергия, отопление, газ, вода	602
Водоразпределение, канализация	2,270
Строителство	24,497
Търговия, поддръжка и ремонт на автомобили	7,707
Транспорт	16,387
Хотелиерство и ресторантьорство	2,645
Информация и телекомуникации	15,570
Финансова дейност, застраховка	55,728
Сделки с недвижими имоти	148,395
Професионални, научни и технически дейности	90
Административни услуги и спорт	921
Публична администрация	794
Образование	483
Индивидуални заеми	179,636
Здравни и социални грижи	7,376
Развлекателни дейности	864
Други услуги	194,796
	776,491

29.ДРУГИ БАНКОВИ АКТИВИ

	31.12.2019	*31.12.2018*

	BGN '000	***BGN '000***
Разплащания с юридически и физически лица	3,468	-
Безлихвени приходи	583	-
Разплащания с валутни операции	576	-
Други предплатени разходи	341	-
Други разплащания с бюджет	2,329	-
Международни трансфери и чекове	1,701	-
Други запаси от материали и стоки	953	-
Операции с банкови карти	3,450	-
Разплащания, свързани с нематериални активи	80	-
Длъжници по капиталови инвестиции	52	-
Форуърдни договори за обмяна на валута		-
Други активи	2,719	-
	16,252	**-**
Минус: Провизия за обезценка на други активи	(2,731)	-
	13,521	**-**

30. АКТИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	31.12.2019 BGN '000	***31.12.2018 BGN '000***
Активи, предназначени за продажба	30,712	-
Минус: Провизия за обезценка на кредитополучатели	(5,216)	-
Активи за продажба	**25,496**	**-**

31.АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

	Временна разлика	*Данък*	*Временна разлика*	*Данък*
	31.12.2019	**31.12.2019**	**31.12.2018**	**31.12.2018**

	BGN '000	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***
Имоти, машини и оборудване	(38,489)	(4,182)	(25,126)	(2,511)
в т.ч. преоценъчен резерв	(21,814)	(2,181)	(25,155)	(2,441)
Нематериални активи	(473)	(47)	(453)	(44)
Инвестиционни имоти	(1,060)	(106)	(53)	(5)
Други нематериални активи	(9,988)	(1,199)	-	-
Финансови активи по амортизирана стойност	(2,356)	(283)	-	-
Кредити на банкови клиенти	(14,825)	(1,779)	-	-
Инвестиции в акции	(118)	(12)	-	-
Общо пасиви по отсрочени данъци	(67,309)	(7,608)	(25,632)	(2,560)
Материални запаси	202	20	405	41
МСФО 16	259	26	-	-
Инвестиционни имоти	123	12	123	12
Инвестиции на разположение и за продажба	1,942	233	-	-
Инвестиции в акции	8,012	801	7,964	796
Задължения към персонала	4,086	471	1,067	108
Нематериални активи	-	-	269	27
Вземания	830	83	798	79
Провизии	4,588	521	584	59
Загуба за пренасяне	12,671	1,268	17,916	1,792
Начисления по задължения към трети лица	786	79	913	91
Общо активи по отсрочени данъци	33,499	3,514	30,039	3,005
Нетно салдо на отсрочени данъци върху печалбата	**(33,810)**	**(4,094)**	**4,407**	**445**

Не са признати отсрочени данъчни активи върху:

	Временна разлика	*Данък*	*Временна разлика*	*Данък*
	31.12.2019	**31.12.2019**	**31.12.2018**	**31.12.2018**
	BGN '000	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***
Загуби за приспадане	-	-	2,976	298
Обезценки на активи	2,111	211	1,172	118
	2,111	**211**	**4,148**	**416**

Отсрочени данъчни (пасиви)/активи	***Салдо на 1 януари 2019***	***Признати в отчета за доходите***	***Признати в собствения капитал***	***Придобити дружества през периода***	***Излезли дружества през периода***	***Салдо на 31.12.2019***
	BGN '000	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***
Имоти, машини и оборудване	(2,511)	171	(815)	(1,041)	14	(4,182)
МСФО 16	-	26	-	-	-	26
Инвестиции на разположение и за продажба		233				233
Инвестиционни имоти	7	(101)	-	-	-	(94)
Други нематериални активи	-	-	(1,199)	-	-	(1,199)
Финансови активи по амортизирана стойност	-	(283)	-	-	-	(283)
Кредити на банкови клиенти	-	(1,779)	-	-	-	(1,779)
Материални запаси	41	(3)	-	-	(18)	20
Нематериални активи	(17)	(3)	-	-	(27)	(47)
Задължения към персонала	108	(1)	-	373	(9)	471
Вземания	79	4	-	-	-	83
Провизии	59	84	-	378	-	521
Загуби за приспадане	1,792	(524)	-	-	-	1,268
Начисления по задължения към трети лица	91	(12)	-	-	-	79
Инвестиции в акции на дружества	796	(7)	-	-	-	789
	445	**(2,195)**	**(2,014)**	**(290)**	**(40)**	**(4,094)**

Отсрочени данъчни (пасиви)/активи	***Салдо на 1 януари 2018***	***Признати в отчета за доходите***	***Признати в собствения капитал***	***Резерв от трансформация в собствен капитал***	***Салдо на 31.12 2018***
	BGN '000	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***
Имоти, машини и оборудване	(3,075)	415	154	(5)	(2,511)
Инвестиционни имоти	7	-	-	-	7
Материални запаси	39	2	-	-	41
Нематериални активи	90	(107)	-	-	(17)
Задължения към персонала	116	(8)	-	-	108
Вземания	40	(35)	74	-	79
Провизии	71	(12)	-	-	59
Загуби за приспадане	1,918	(126)	-	-	1,792
Начисления по задължения към трети лица	114	(23)	-	-	91
Инвестиции в акции на дружества	868	(72)	-	-	796
	188	**34**	**228**	**(5)**	**445**

32. ИНВЕСТИЦИИ, ОТЧИТАНИ ПО МЕТОДА НА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

В АСОЦИИРАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

ДКЦ Медико АД

На 01 март 2019г. са придобити допълнително 2,721 бр. акции от капитала на ДКЦ Медико АД, В.Търново с което притежаваното участие за групата достига 30,23%. Инвестицията е рекласифицирана от Приложение 25.1 и е представена по метода на собствения капитал към датата на придобиване, изчислена на база нетни активи от 2,294 х.лв.

ДКЦ Медико АД			**30,23%**
	ДОХ АД	9,027	27,49%
	ИХД АД	900	2,74%

Дружеството е едноличен собственик на ДКЦ 1 ЕООД, гр. В.Търново – лечебно заведение за доболнична медицинска помощ и МЕДИЛАБ СМДЛ .

Таблицата по-долу представя обобщена финансова информация за асоциирано дружество ДКЦ Медико АД

	31.12.2019 *BGN'000*
Нетекущи активи	
Имоти, машини и съоръжения	2 665
Текущи активи	
Материални запаси	25
Търговски и други вземания	187
Парични средства	75
Разходи за бъдещи периоди	11
Нетекущи пасиви	
адължения към финансови предприятия в т.ч.:	(252)
Други нетекущи задължения	(18)
Текущи пасиви	
Задължения към свързани предприятия	(19)
Задължения към финансови предприятия	(49)
Задължения към доставчици и клиенти	(151)
Текуща част от нетекущите задължения	(26)
Задължения към персонал	(77)
Задължения към осигурителни предприятия	(24)
Данъчни задължения	(26)
Други текущи задължения	(27)
Нетни активи	**2,294**

Обобщена информация от отчета за всеобхватния доход	**2019**
	BGN'000
Нетна печалба/загуба за годината	(177)
Общ всеобхватен доход за годината	**(177)**

ДКЦ Медико АД	**31.12.2019**
	BGN'000
Нетни активи	2,294
Дял на Групата (%)	30.23%
Балансова стойност на инвестицията	**693**

33. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

	31.12.2019	***31.12.2018***
	BGN '000	***BGN '000***
Вземания от свързани предприятия	1,119	1,122
Вземания от клиенти	2,743	3,135
Предоставени аванси	741	726
Съдебни вземания	251	48
Присъдени вземания	273	44
Данъци за възстановяване в т.ч.	83	93
данък печалба	*34*	*12*
ДДС	*49*	*81*
Вземания от сделки с инвестиции	1,451	*0*
Други	1,789	1,499
Предплащания*	494	475
Общо:	**8,944**	**7,142**

Вземанията от свързани предприятия са:

ОЗОФ Доверие ЗАД АД – вземания с ненастъпил падеж в размер на 106 х. лв., отчитани съгласно специално законо

Индустриален Холдинг Доверие АД

Дружество	Цел на предоставения заем	Договорен размер на заема BGN'000	Краен срок на погасяване	Лихвен %	Общо вземания към края на отчетния период BGN'000	в т.ч. нетекуща част BGN'000	Текуща част, в т.ч. лихви и такси BGN'000
Дарик Холдинг АД	оборотни средства	1000	19.10.2020	5.00%	1004		4
					1004		4

Заемът е обезпечен с поръчителство от Р.Радев в качеството му на физическо лице.

СТМ Доверие АД - 2 х.лв. от вземания по договори за трудова медицина;

ЗК Медико 21 АД - 7 х. лв. вземания от Софарма АД

Предплащания*	*31.12.2019 BGN '000*	*31.12.2018 BGN '000*
Предплатени разходи за реклама	175	172
Застраховки	71	66
Абонаменти	59	41
Работно облекло	-	74
Други	189	122
Общо:	**494**	**475**

34. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	31.12.2019 BGN '000	*31.12.2018 BGN '000*

Материали	3,018	2,891
Продукция	4,446	2,209
Стоки	26,361	28,059
Незавършено производство	1,932	5,785
Активи държани за продажба	0	7
Общо:	**35,757**	**38,951**

35. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31.12.2019 BGN '000	***31.12.2018 BGN '000***
Парични средства и салда в Националната банка на Молдова*	535,522	
Задължителни резерви в Националната банка на Молдова**	73,295	
Разплащателни сметки и депозити на банка в банки***	20,856	
Парични средства по разплащателни сметки в банки	8,052	14,426
Парични средства в каса	458	350
Парични еквиваленти/ваучери	9	3
Блокирани парични средства	103	34
Общо:	**638,295**	**14,813**

Парични средства и салда в Националната банка на Молдова*

	31.12.2019 BGN '000
Парични средства	122,515
Разплащателна сметка в Националната банка	413,482
Минус: Намаление за обезценка	(475)
	535,522

Задължителни резерви в Националната банка на Молдова**

	31.12.2019 BGN '000
Задължителни резерви	73,379
Минус: Намаление за обезценка	(84)
	73,295

Разплащателна сметка и задължителни резерви

Въз основа на решение № 365 на Административния съвет на Националната банка на Молдова (НБМ) от 27 декември 2017 г (НБМ) изисква от търговските банки да поддържат резерв, изчислен за определен процент от средните средства, привлечени от банката през последния месец, включително всички клиентски депозити. Привлечените средства в молдовски леи (MDL) и в неконвертируема

валута се записват в MDL. Набраните средства в свободна конвертируема валута са запазени в щатски долари (USD) и/или евро (EUR).

През 2019г. е утвърден нов регламент № 302/28.11.2019г. Към 31 декември 2019 г. минималният задължителен резерв е 42,5 % за привлечените средства в MDL и неконвертируема валута и 14 % до 16.07.2019г. и 17% след тази дата за ресурсите, привлечени в конвертируема валута (31 декември 2018 г.: 42,5 % за привлечените средства в MDL и неконвертируема валута и 14 % за ресурсите, привлечени в конвертируема валута)..

Платените от НБМ лихви върху задължителните резерви през 2019 г. варират между 0,01 % и 0,36 % годишно за резерви в чуждестранна валута и 3,5 % до 4,5% за резервите в MDL (през 2018 г. - между 0,31 % и 0,47 % във валута и 3,5 % за резервите в MDL).

Задължителните резерви, държани по разплащателната сметка в НБМ, са на разположение на банката за ежедневните операции.

Разплащателни сметки и депозити на банка в банки***

	31.12.2019
	BGN '000
Разплащателни сметки	21,378
	21,378
Минус: Отстъпка за загуба на стойност	(522)
	20,856

Блокираните парични средства са учредени банкови гаранции за добро изпълнение – 21 х.лв.

Сумата 13 хил. представлява шестмесечния размер на лихвите върху разрешен лимит на инвестиционен кредит. Средствата са блокирани до издължаване на кредита в специална сметка.

Гаранции по договори за управление – 69 х.лв.

Групата е извършила анализ на база на приетата методика за изчисление на очаквани кредитни загуби на парични средства и еквиваленти в банкови сметки, Ръководството е определило, че не е необходима обезценка на паричните средства и еквиваленти.

Равнение на парични средства: отчет за финансово състояние и отчет за паричен поток:

В паричния поток допълнително са включени следните суми, които не влизат в "Парични наличности " в баланса на Молдиндконбанк	
Банкови ценни книжа до 90 дни	(127,345)
Други активи /международни трансфери и чекове/	(1,703
	(129,047))

**В паричния поток не включва Задължителни резерви в Националната банка на Молдова и ефекта от промени във валутните курсове

36. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

	31.12.2019	***31.12.2018***

	BGN '000	*BGN '000*
Основен акционерен капитал	18,736	18,736
Законови резерви	1,874	1,874
Допълнителни резерви	11,519	11,519
Преоценъчен резерв	23,930	25,215
Премийни резерви	581	2,842
Резерв от валутно преизчисление	(1,102)	-
Натрупани печалби	197,680	7,648
Общо	**253,218**	**67,834**

Основен капитал

Към 31.12.2019г. капиталът е разпределен в 18,736,099 броя обикновени безналични поименни акции с право на глас с номинална стойност 1 лев за една акция. Акциите са търгуеми на Българска Фондова Борса.

Законовите резерви са формирани от разпределение на печалбата и включват разпределени суми за фонд "Резервен". Достигнат е тавана, определен с ТЗ.

Допълнителните резерви са формирани от разпределение на печалбата в съответствие с решенията на Общите събрания на акционерите.

Преоценъчният резерв е формиран на база извършените към 31.12.2001 г., 31.12.2004 г. ,31.12.2007г., 31.12.2010г., 31.12.2013г. , 31.12.2016г. и към 31.12.2019г. преоценки на дълготрайните материални активи със съдействието на независими лицензирани оценители. Той съдържа положителната разлика между балансовата стойност на дълготрайните материални активи и новата им справедлива стойност за всички дружества от групата. Преоценъчният резерв е представен нетно от ефекта на отсрочените данъци.

Натрупани печалби

	31.12.2019 BGN '000	*31.12.2018 BGN '000*
Натрупани печалби/загуби за предходни отчетни периоди (консолидационни резерви)	20,322	5,731
Текуща печалба/загуба	177,358	1,917
Общо	**197,680**	**7,648**

37. ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ РЕЗЕРВИ

В годишния консолидиран отчет към 31.12.2019г. са представени и застрахователни резерви, формирани по реда на специалното законодателство за застраховане. Тези резерви не са елемент на собствения капитал и не се третират като собственост на акционерите.

	31.12.2019 **BGN '000**	***31.12.2018*** **BGN '000**
Пренос-премиен резерв	5,576	5,192
Резерв за предстоящи плащания	1,678	1,658
Запасен фонд	12	220
Резерв за бонуси и отстъпки	8	5
Резерв за неизтекли рискове	13	16
Резерв разходи за уреждане на претенции	40	0
Общо:	**7,327**	**7,091**

38. НЕКОНТРОЛИРАЩИ УЧАСТИЯ

Дружество	% на участие	***31.12.2019*** ***BGN '000***	% на участие	***31.12.2018*** ***BGN '000***
ОЗОФ Доверие ЗАД	1,85	227	1,85	241
ЗК Медико 21 АД	4,80	302	4,80	328
Доверие Капитал АД	-	-	22,49	8,520
Доверие Брико АД	28,07	11,384	22,54	9,942
Марицатекс АД	45.64	503	45.64	717
Ритон - П АД	-	-	16,86	346
Биляна Трико АД	1,12	52	23,36	1,025
Новоселска гъмза АД	14,28	156	33,99	397
Дунав АД	18,18	637	36,58	1,564
Хидроизомат АД	6,66	321	9,36	329
Хидроизомат инженеринг АД	-	-	9,36	(14)
СТМ Доверие ЕООД	-	-	5,00	4
„Moldindconbank" S.A.	22,37	80,638		-
Всичко		**94,220**		**23,399**

39. ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКОВИ КЛИЕНТИ

	31.12.2019 **BGN '000**
Предприятия	
Разплащателни сметки	325,491
Срочни депозити	46,331

	371,822
Физически лица	
Разплащателни сметки	412,449
Срочни депозити	646,265
	1,058,714
	1,430,536

Към 31 декември 2019 г. десетте най-големи корпоративни вложители притежават дял от около 17,9 % (31 декември 2018: 23,6 %) от общия размер на депозитите на юридическите лица, което е равностойността на 655,663 хил. лева (31 декември 2018 г.: 797,496 хил. лева).

Към 31 декември 2019 г. първите 10 лица-вложители са притежавали дял от 1,76 % (31 декември 2018 г.: 2,05 %) от общата сума на депозитите на физическите лица, която е еквивалентна на 183,337 хил. лева (31 декември 2018 г.: 198,698 хил. лева).

Портфолиото на срочните депозити на банката не включва депозити, които дават право на предсрочно прекратяване на депозитния договор с изплащането на изчислената лихва. За такива депозити, в случай на предсрочно прекратяване на договора, изчислената лихва не се заплаща.

От портфейла на депозитите на юридически лица 11,698 хил. лева представляват депозити на юридически лица в производство по несъстоятелност, които са регистрирани в специални сметки, които съгласно действащото законодателство са освободени от принудителни мерки.

40. ПРИВЛЕЧЕН ОТ БАНКА РЕСУРС ОТ ДР.ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ

	31.12.2019 **BGN '000**
DLC кредити (акредитив) с плаващ лихвен процент, дължими за 2017/2026 година	29,044
AID кредити с плаващ лихвен процент, дължими за 2020 година	10
FIDA кредити с плаващ лихвен процент, дължими за 2017/2023 година	656
MCA Moldova кредити с плаващ лихвен процент, дължими за 2017/2021 година	1,600
	31,310

41. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

	31.12.2019 BGN '000	*31.12.2018 BGN '000*
Общо:	**109,655**	**30,040**

- задължение по заеми от Софарма АД при следните условия:

Договорен размер на заема:	17,537 левова равностойност
Лихвен процент:	3,5 %
Падеж:	31.12.2021
Валута на кредита	евро
Цел на кредита:	оборотни средства
Задължение към 31.12.2019 г., в т.ч.:	**6,896х. лева**
Главница	6,876 х. лева
Лихви – текуща част	20 х. лева

Договорен размер на заема:	5,990 х.лв
Лихвен процент:	3,3 %
Падеж:	31.12.2020
Валута на кредита	лева
Цел на кредита:	оборотни средства
Задължение към 31.12.2019 г., в т.ч.:	**6,005 х. лева**
Главница	5,990 х. лева
Лихви – текуща част	15 х. лева

Договорен размер на заема:	190 х.лв.

Лихвен процент:	3,5 %
Падеж:	31.12.2020
Валута на кредита	лева
Цел на кредита:	оборотни средства
Задължение към 31.12.2019 г., в т.ч.:	**49 х. лева**
Главница	49 х. лева

Договорен размер на заема:	3,400 х. лв.
Лихвен процент:	3.00%
Падеж:	31.12.2021
Цел на кредита:	оборотни средства
Задължение към 31.12.2019, в т.ч.:	**2,717 х. лева**
Главница	2,716 х. лева
Лихви – текуща част	1 х. лева
Договорен размер на заема:	81,900 х. лв.
Лихвен процент:	3.00%
Падеж:	31.12.2025
Цел на кредита:	оборотни средства
Задължение към 31.12.2019, в т.ч.:	**82,109 х. лева**
Главница	81,900 х. лева
Лихви – текуща част	209 х. лева

- задължение по заеми от ТЕЛСО АД при следните условия:

Договорен размер на заема:	2,020 х.лв.
Лихвен процент:	3 %
Падеж:	18.12.2021 г.
Валута на кредита	лева
Цел на кредита:	оборотни средства
Задължение към 31.12.2019 г., в т.ч.:	**2,022 х. лева**
Главница	2,020 х. лева
Лихви – текуща част	2 х. лв

Договорен размер на заема:	2,500 х.лв.

Лихвен процент:	3 %
Падеж:	09.05.2020 г.
Валута на кредита	лева
Цел на кредита:	оборотни средства
Задължение към 31.12.2019 г., в т.ч.:	**2,548 х. лева**
Главница	2,500 х. лева
Лихви – текуща част	48 х. лв

Договорен размер на заема:	6,000 х.лв.
Лихвен процент:	3 %
Падеж:	13.02.2020 г.
Валута на кредита	лева
Цел на кредита:	оборотни средства
Задължение към 31.12.2019 г., в т.ч.:	**6,160 х. лева**
Главница	6,000 х. лева
Лихви – текуща част	160 х. лв

- МБ АЛ Доверие АД – задължение към Софарма Трейдинг АД в размер на 1,045 х.лв. по покупки на медикаменти и консумативи;
- Ма рицатекс АД – задължение към ВЛС АД за доставка на услуги;
- До верие Грижа ЕАД – задължение към Софарма АД за покупки.

42. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ТЪРГОВСКИ ДРУЖЕСТВА КЪМ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ

	31.12.2019 BGN '000	*31.12.2018 BGN '000*
Общо:	**23,554**	**28,135**

Получени заеми от финансови институции - в отчета за финансовото състояние са представени като нетекущи 15,902 х. лв. и текущи – 7,652 х. лв.

Дружество	**Усвоена част**	**Банка**	**Усвоена част**

МБАЛ Доверие АД	1,512	Алианц Банк България АД	489
МЦ Доверие АД	472	ОББАД	20,201
Дунав АД	880	Юробанк България АД	2,864
Новоселска гъмза АД	178		
Българско Вино ООД	311		
Доверие Брико АД	15,540		
Доверие - грижа ЕАД	4,661		
Общо:	**23,554**	**Общо:**	**23,554**

Дружество	Вид валута	Вид Кредит	Договорена сума на кредита в BGN'000	Усвоена част от кредита BGN'000	Дългосрочна част BGN'000	Краткосрочна част BGN'000	Лихвен процент	Обезпечение (пазарна оценка)	Падеж
МБАЛ Доверие АД	BGN	Инвестиционен	3,000	1,512	761	751	РЛП + 2,35 пункта надбавка, минимум 2,5%	1.Първи по ред залог, учреден по реда на ЗОЗ в полза на „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ" АД, върху Роботизирана операционна система Da Vinchi Si-e HD 3 arm. С определена пазарна стойност по сключен договор за особен залог върху индивидуално определени движими вещи №100-22-17-2/27.11.2017 г. в размер на 1496 хил. евро. 2. Първи по ред залог учреден по ЗДФО върху паричните вземания на МБАЛ Доверие АД, визирани в сключения договор за особен залог върху вземания и наличности № 100-2217-1/27.11.2017 г. 3. Поръчителство от Доверие Обединен Холдинг АД, съгласно сключен договор за поръчителство №100-22117-1/31.01.2018 г. 4. Поръчителство от Софарма Трейдинг АД, съгласно договор за поръчителство №100-2217-226.02.2018 г.	15.12.2021
МБАЛ Доверие АД	BGN	Овърдрафт	500	0	0	0	Базов индекс за юридически лица +1.60, но не по-малко от 2.6%	Настоящи и бъдещи вземания на МБАЛ и МЦ към НЗОК и всички останали вземания по сметки на дружеството в Юробанк АД. Поръчителство на "Доверие - Обединен холдинг" АД, което ще бъде сключено до 90 дни, след подписване на договора за кредит	10.08.2020
МЦ Дове-	BGN	Овърдрафт	240	0			Базов индекс за	Настоящи и бъдещи вземания	10.08.2020

рие АД							юридически лица +1.60, но не по-малко от 2.6%	на МБАЛ и МЦ към НЗОК и всички останали вземания по сметки на дружеството в Юробанк АД. Поръчителство на "Доверие - Обединен холдинг" АД, което ще бъде сключено до 90 дни, след подписване на договора за кредит	
МЦ Доверие АД	BGN	Инвестиционен	630	472	352	120	Базов индекс за юридически лица +1.90, но не по-малко от 2.9%	Залог на движими вещи, собственост на МЦ Доверие АД, настоящи и бъдещи вземания към НЗОК и всички останали вземания по сметки на дружеството в Юробанк АД. Поръчителство на "Доверие - Обединен холдинг" АД, което ще бъде сключено до 90 дни, след подписване на договора за кредит. Поръчителство но МБАЛ Доверие АД	21.12.2023
Българско Вино ООД	BGN	Овърдрафт	100	0		0	Базов депозитен индекс за юридически лица +2.95%, но не по-малко от 3.1%	Втора по ред договорна ипотека върху винарска изба и снек – бар /административна сграда/ с обща РЗП от 3 282 кв.м. заедно с УПИ в м. „Дълбок Андък”с площ 6499 кв.м., парцел №30 от масив 19, имот № 019030 в с. Смочево, община Рила, собственост на „Българско вино”ООД ; Поръчителство на ИХД АД	25.05.2020/с опция за удължаване 25.03.2027
Българско Вино ООД	BGN	Инвестиционен /41482	400	169	124	45	Базов депозитен индекс за юридически лица +2.95%, но не по-малко от 3.1%	Втора по ред договорна ипотека върху винарска изба и снек – бар /административна сграда/ с обща РЗП от 3 282 кв.м. заедно с УПИ в м. „Дълбок Андък”с площ 6499 кв.м., парцел №30 от масив 19, имот № 019030 в с. Смочево, община Рила, собственост на „Българско вино”ООД ; По-	25.10.2023

								ръчителство на ИХД АД.Поръчителство на ДОХ АД	
Българско Вино ООД	BGN	Инвестиционен /42386	300	142	109	33	Базов депозитен индекс за юридически лица +2.95%, но не по-малко от 3.1%	Втора по ред договорна ипотека върху винарска изба и снек – бар /административна сграда/ с обща РЗП от 3 282 кв.м. заедно с УПИ в м. „Дълбок Андък”с площ 6499 кв.м., парцел №30 от масив 19, имот № 019030 в с. Смочево, община Рила, собственост на „Българско вино”ООД ; Поръчителство на ИХД АД.Поръчителство на ДОХ АД	25.03.2024
Дунав АД	BGN	Кредитна линия	400	291		291	РЛП + 2,65%	Поземлени имоти с идентификатори 63428.8.948, 63247.8.653, 63427.8.1092,63427.8.1091	27.09.2020
Дунав АД	BGN	Кредитна линия за издаване на банкова гаранция	400	0	0	0	0.35% върху сумата на издадените гаранции	Поземлени имоти с идентификатори 63428.8.948, 63247.8.653, 63427.8.1092,63427.8.1091	27.09.2020
Дунав АД	BGN	Овърдрафт	400	0		0	РЛП + 2,65%	Поземлени имоти с идентификатори 63428.8.948, 63247.8.653, 63427.8.1092,63427.8.1091	27.09.2020
Дунав АД	BGN	Инвестиционен	980	589		589	РЛП + 2.50%	Бизнес център на ул. Капитан лейт. Евст. Винаров 10 Поръчители- Доверие Обединен Холдинг АД и Доверие Капитал АД	21.12.2020
Новоселска гъмза АД	BGN	Овърдрафт	140	140		140	Базов депозитен индекс за юридически лица +2.95%, но не по-малко от 3.1%	Ипотека върху недв. Имот, находящ се в с. Смочево, собственост на "Българско вино"ООД, състоящ се от поземлен имот площ 6499кв.м., произв. Терен в землището но с. Смочево,заедно с изградените в имота три сгради с обща РЗП	25.05.2020

								3265 кв. м.; Доверие - Обединен холдинг АД - солидарен длъжник	
Новоселска гъмза АД	BGN	Инвестиционен	51	38	38		Базов депозитен индекс за юридически лица +2.95%, но не по-малко от 3.1%	Ипотека върху недв. Имот, находящ се в с. Смочево, собственост на "Българско вино"ООД, състоящ се от поземлен имот площ 6499кв.м., произв. Терен в землището но с. Смочево,заедно с изградените в имота три сгради с обща РЗП 3265 кв. м.; Доверие - Обединен холдинг АД - солидарен длъжник	25.05.2024
Доверие Брико АД	EUR	Дългосрочен	21,514	15,540	12,556	2,984	1-мес. EURIBOR +1,95%, но не по-малко от 1,95%	първи по ред договорни ипотеки на недвижими имоти на Дружеството (собствените земи и сгради на Дружеството, с изключение на парцела в гр. София, бул. България, незастроения парцел в близост до магазин София 2 и земята в гр. Стара Загора). Балансовата стойност на ипотек. активи е 34423 хил.лв. залог върху финансово обезпечение (вземанията по всички банкови сметки при банката- кредитор) на стойност 11 млн. евро; - първият транш е временно обезпечен с договор за поръчителство от свързано лице.	20.02.2025
Доверие Брико АД	BGN	Овърдрафт	4,890	0	0		1M Euribor + 1,95%, но не по-малко от 1,95% или 1M Sofibor + 2,25%, но не по-малко от 2,25% или 1M Libor + 0,773%,	първи по ред договорни ипотеки на недвижими имоти на Дружеството (собствените земи и сгради на Дружеството, с изключение на парцела в гр. София, бул. България, незастроения парцел в близост до магазин София 2 и	28.02.2020

							но не по-малко от 2,25%	земята в гр. Стара Загора) с балансова стойност 34423х.лв.; залог върху финансово обезпечение (вземанията по всички банкови сметки при банката- кредитор) на стойност 4,500 хил. евро;	
Доверие - грижа ЕАД	BGN	Овърдрафт	2,075	2,063		2,063	РЛП+ 1.85%, но не по-малко от 1.85%	Ипотека на земи и сгради с бал. стойност 3651х.лв.Залог на движимо имущество на обща стойност 1307х.лв. Съдлъжничество на "Доверие Обединен холдинг" АД, Корпоративна гаранция на "Доверие Обединен холдинг" АД	19.03.2020г
Доверие - грижа ЕАД	BGN	Инвестиционен	3,774	2,598	1,962	636	РЛП + 2.00%, но не по-малко от 2.00%	Ипотека на земи и сгради с бал. стойност 3651х.лв.Залог на движимо имущество на обща стойност 1307х.лв. Съдлъжничество на "Доверие Обединен холдинг" АД, Корпоративна гаранция на "Доверие Обединен холдинг" АД	25.01.2023
			Общо	**23,554**	**15,902**	**7,652**			

43. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ПОКУПКА НА АКЦИИ

	31.12.2019 BGN '000	*31.12.2018 BGN '000*
Общо:	**4,304**	**5,928**

На 31.07.2018 г. са сключени договори за покупка на акции от капитала на Доверие-Брико АД с Mr.Bricolage SA и Windspell Limited . 50% от договорената сума е платена на 07.08.2018 г., на 23.07.2019 г. е погасена дължимата за 2019 г. вноска , а останалото задължение е разсрочено на две вноски до 31.12.2021 г. Задължението по тези договори се отчита по амортизируема стойност.

44. ЛИЗИНГ

В хиляди лева	*31.12.2019 BGN '000*	*31.12.2018 BGN '000*
1 януари преди преминаване по МСФО 16	**823**	**527**
Ефект от първоначално прилагане на МСФО 16	23,212	-
1 януари след преминаване по МСФО 16	**24,035**	**527**
Увеличения	79	519
Стойност в новопридобито дъщерно дружество	9,354	0
Начислена лихва	603	62
Отписани задължения по прекратени договори	(1,081)	-
Плащания	(5,640)	(285)
31 декември 2019 г.	**27,350**	**823**
Дългосрочна част	*21,791*	*610*
Краткосрочна част	*5,559*	*213*

45. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2019 BGN '000	*31.12.2018 BGN '000*
Задължения към доставчици и клиенти	19,267	21,158
Задължения по получени търговски заеми	17,601	-
Получени аванси	1,763	4,376
Задължения към персонала	2,051	2,116
Задължения към осигурителни предприятия	571	545
Данъчни задължения	1,642	1,185
Други	1,281	974
Общо:	**44,176**	**30,354**

Задължения по получени търговски заеми

- Задължения по предоставени заеми от Телекомплект АД

Договорен размер на заема:	6,337 х.лева
Лихвен процент:	3 %
Падеж:	04.04.2020 г.
Валута на кредита	лева
Задължение към 31.12.2019 г, в т.ч.:	6,439 х.лв.
Главница	6,337 х.лв.
Лихви – текуща част	102 х. лв

Договорен размер на заема:	2,500 х.лева
Лихвен процент:	3 %
Падеж:	09.05.2020 г.
Валута на кредита	лева
Задължение към 31.12.2019 г, в т.ч.:	2,548 х.лв.
Главница	2,500 х.лв.
Лихви – текуща част	48 х. лв

Договорен размер на заема:	61 х.лева
Лихвен процент:	6 %
Падеж:	30.06.2020 г.
Валута на кредита	лева
Задължение към 31.12.2019 г, в т.ч.:	87 х.лв.
Главница	61 х.лв.
Лихви – текуща част	26 х. лв

- Задължения по предоставени заеми от Калиман РТ АД

Договорен размер на заема:	120 х.лева
Лихвен процент:	5,50 %
Падеж:	31.12.2019 г.
Валута на кредита	лева
Задължение към 31.12.2019 г, в т.ч.:	155х.лв.
Главница	120 х.лв.
Лихви – текуща част	35 х. лв

Договорен размер на депозита:	200 х.лева
Лихвен процент:	3 %
Падеж:	04.04.2020 г.
Валута на кредита	лева
Задължение към 31.12.2019 г, в т.ч.:	201 х.лв.
Главница	200 х.лв.
Лихви – текуща част	1х. лв

- Задължения по предоставени заеми от Телекомплект инвест АД

Договорен размер на заема:	8,000 х.лева
Лихвен процент:	2,50 %
Падеж:	20.02.2020 г.
Валута на кредита	лева
Задължение към 31.12.2019 г, в т.ч.:	8,171х.лв.
Главница	8,000
Лихви – текуща част	171 х. лв

46. КОРЕСПОНДЕНТСКИ СМЕТКИ (ЛОРО)

Име на банка	***31.12.2019 BGN '000***
Interstate Bank, Москва, Русия	298
LBBW, Stuttgard, Germany	39
Общо задължения към банки	**337**

47. ДРУГИ СПЕЦИФИЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА БАНКИ

	31.12.2019 *BGN '000*
Получени лихви, но не реализирани	1
Получени пари от международни трансфери	401
Суми с идентифициран характер	64
Операции с карти	1,384
Други плащания с бюджета	17
Разплащания с други физически и юридически лица	336
Провизия за възможни загуби	23,892
Разплащания с покупка / продажба на валута	4
Кредитори на документални сетълменти	2,855
Разплащания с други държавни средства	1,641
Провизия за неизползван отпуск	3,111
Наследени задължения на банки в ликвидация	2,280
Други задължения	29,690
	65,676
Текущ данък върху приходите	3,690
	69,366

В структурата на кредиторите по отношение на документните сетълменти са регистрирани блокирането/резервирането на паричните средства за емитиране на банкови гаранции за осигуряване изпълнението на облигациите, чийто размер е 2,855 хил.лв.

В структурата на другите пасиви към 31.12.2019 г. са регистрирани други очаквани приходи, вземания, получени плащания за прехвърляне по местоназначение и други задължения, които не могат да бъдат отразени в други сметки, чийто общ размер е 29,690 хил.лв., представляващи основно пасиви към юридически и физически лица.

48. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

Структурата на финансовите активи и пасиви към 31.12.2019 г е както следва:

	Приложение	*31.12.2019 BGN '000*	*31.12.2018 BGN '000*
Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата в т.ч.:		***13,298***	***17,385***
Некотирани капиталови инвестиции	*25.1*	*2,722*	*4,583*
Котирани капиталови инвестиции	*25.2*	*10,576*	*12,802*
Финансови активи по амортизирана стойност в т.ч.:		***1,201,061***	***15,748***
Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)	26	*292,040*	4,816
Финансови активи по справедлива стойност в друг Всеобхватен доход	*27*	*2,234*	
Кредити на банкови клиенти	*28*	*894,198*	
Вземания от свързани предприятия	*33*	*1,119*	*1,122*
Вземания от клиенти и доставчици	*33*	*2,743*	*3,135*
Вземания по застрахователни договори		*5,487*	*5,176*
Вземания от продажба на акции	*33*	*1,451*	
Други вземания	*33*	*1,789*	*1,499*
Парични средства и парични еквиваленти	***35***	**638,295**	**14,813**
		1,852,654	***47,946***

Финансови пасиви	*Приложение*	*31.12.2019 BGN '000*	*31.12.2018 BGN '000*
Финансови пасиви по амортизирана стойност в т.ч.:			
Депозити от банкови клиенти	*39*	*1,430,536*	
Привлечен от банка ресурс от др.фин.институции	*40*	*31,310*	
Задължения на търг.дружества по банкови заеми	*42*	*23,554*	*28,135*
Задължения към свързани лица	*41*	*109,655*	*30,040*
Търговски задължения	*45*	*19,267*	*21,158*
Задължения по търговски заеми	*45*	*17,601*	
Задължения по застрахователни договори		*557*	*468*
Задължения по лизинг	*44*	*27,350*	*823*
Задължения по придобити акции	*43*	*4,304*	*5,928*
Други задължения	*42*	*31,308*	*862*
Общо финансови пасиви по амортизирана стойност		**1,695,442**	**87,414**

Групата няма практика да работи с деривативни инструменти.

В хода на обичайната си стопанска дейност групата е изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: риск на лихвено-обвързани парични потоци, пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск и

ликвиден риск. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и постигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на услугите на дружествата и на привлечения заемен капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от групата инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска в групата се осъществява текущо от оперативното ръководство на дружеството, съгласно политиката определена от Управителния съвет.

Управителният съвет е приел основните принципи на общото управление на финансовия риск и за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на деривативни и недеривативни (основно) инструменти.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложена групата при осъществяване на търговските си операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

48.1.Валутен риск

Валутен риск от банкови операции

	Total BGN BGN'000	**MDL BGN'000**	**USD BGN'000**	**EUR BGN'000**	**Other BGN'000**
Активи					
Парични средства и салда в Националната банка	535,522	488,902	12,384	30,425	3,811
Разплащателни сметки и депозити в банки	20,856	0	9,047	10,967	842
Дългов инструмент – по амортизирана стойност	287,547	287,547	0	0	0
Кредити на клиенти	894,198	559,282	86,783	248,133	0
Задължителни резерви	73,295	0	20,266	53,029	0
Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (2018: налични за продажба)	2,234	1,859	259	116	0
Общо активи	**1,813,652**	**1,337,590**	**128,739**	**342,670**	**4,653**
Пасиви					
Депозити в банки	337	298	0	39	0
Други заеми	31,310	15,590	3,909	11,811	0
Депозити от клиенти	1,430,536	975,508	330,826	122,043	2,159
Други задължения	37,873	35,590	1,260	1,010	13
Общо пасиви	**1,500,056**	**1,026,986**	**335,995**	**134,903**	**2,172**

Валутен риск от други операции

Групата е изложена на значителен валутен риск. Цената на придобиване на инвестицията в Moldindconbank SA е реализирана чрез плащане в молдовски леи, конвертирането на които от евро води до значителни курсови разлики.

Валутните курсови разлики са признати в Отчета за всеобхватния доход.

31.12.2019 г	**в USD**	**в EUR**	**в BGN**	**Общо**
	BGN '000	**BGN '000**	**BGN '000**	**BGN '000**
Финансови активи по справедлива стойност в печалбата и загубата		9	13,289	13,298
Финансови активи по амортизирана стойност			4,493	4,493
Заеми и вземания			12,589	12,589
Парични средства и парични еквиваленти	99	464	8,059	8,622
Общо финансови активи	**99**	**473**	**38,430**	**39,002**
Банкови заеми		15,540	8,014	23,554
Други заеми и задължения		9,613	143,051	152,664
Задължения по финансов лизинг		865		865
Задължения по оперативен лизинг		10,719	7,584	18,303
Задължения по финансови гаранции				-
Общо финансови пасиви	**-**	**36,737**	**158,649**	**195,386**

31.12.2018	**в USD**	**в EUR**	**в BGN**	**Общо**
	BGN '000	**BGN '000**	**BGN '000**	**BGN '000**
Финансови активи на разположение и за продажба		83	22,118	22,201
Заеми и вземания		702	10,230	10,932
Парични средства и парични еквиваленти	410	3,235	11,168	14,813
Общо финансови активи	**410**	**4,020**	**43,516**	**47,946**
Банкови заеми		18,579	9,556	28,135
Други заеми и задължения	514	22,863	35,902	59,279
Общо финансови пасиви	**514**	**41,442**	**45,458**	**87,414**

48.2.Ценови риск

Групата е изложена на ценови риск от негативни промени в цените на услугите. При договаряне на новите цени клиентите на експортно ориентираните в групата дружества оказват сериозен натиск за снижаване на цените в условията на финансово-икономическа криза, включително се стига до отказ от договаряне. Дружествата, ориентирани към вътрешен пазар са подложени на ценови натиск, производен от понижена покупателна способност, липса на финансов ресурс за крайно потребление или оскъпяването на същия.

Групата е изложена на ценови риск и по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, и компенсаторни инструменти, отчитани по справедлива стойност.

48.3. Кредитен риск

Кредитен риск от банкови операции

В рамките на обичайната си дейност банката осигурява кредитния си риск по отношение на предоставените кредити и авансови плащания за клиенти, по отношение на неговите депозити за други финансови заеми и други извънбалансови елементи. Банката може да бъде засегната и от загуби от концентрация на кредитен риск в определена икономическа група в контекста на икономическите промени в Молдова. Управлението на кредитния риск се следи редовно чрез спазване на кредитните лимити, оценка на качеството на длъжниците и някои консервативни политики по отношение на съставянето на провизии.

Банката структурира нивата на кредитния риск, който поема, като поставя лимити върху размера на приетия риск по отношение на един кредитополучател или групи кредитополучатели и отраслови сегменти. Тези рискове се наблюдават на революираща основа и подлежат на годишен или по-чест преглед. Лимитите за нивото на кредитния риск по продуктови и отраслови сектори се одобряват на тримесечие от Съвета на директорите.

Кредитният риск е настоящият или бъдещ риск от обезценка на печалби и капитал в резултат на невъзможността на длъжника или контрагента да изпълни договорните си задължения или неизпълнение на посочените в договора задължения.

Кредитният риск на контрагента е подкатегория кредитен риск, която представлява риск от обезценка на печалбите и собствения капитал, когато контрагент по сделка е в неизпълнение преди окончателното уреждане на паричните потоци по сделката.

Рискът от сетълмент е рискът от загуба, причинена от разликата между договорената цена на сетълмента и текущата пазарна стойност за сделки, при които дълговият инструмент, собственият капитал или чуждестранната валута остават неуредени след датата на падежа.

Финансовата стабилност на банката е пряко повлияна от подхода на управление на риска. Като се има предвид, че кредитната дейност играе основна роля в дейността на банката, ефективната система за управление на кредитния риск има положителни ефекти както за банката, така и за нейните клиенти. За банката положителните ефекти се състоят в намаляване на нивото на загубите от необслужвани кредити. За клиентите положителните ефекти са оптимизиране на тарифите, повишаване на качеството, разнообразяване на услугите и ефективност на изпълнението им, повишаване степента на защита на интересите на клиентите.

Оценка на бизнес модела на портфейла на финансовите инструменти на банката

Парични средства и парични еквиваленти

Банката съхранява пари в брой на каса, транзитно, в обменното бюро, пари в други подразделения, банкомати и възпоменателни и юбилейни банкноти и монети.

Ностро сметки

Банката притежава средства в Ностро „сметка“ в НБМ, „открита за фондовете на Националната банка на Молдова в национална валута и в други сметки”. Сметка „Ностро“ в банки, „открити в лицензирани банки от Молдова и в чужбина, означава пари в чуждестранна валута.

Междубанкови депозити

Банката има две категории междубанкови депозити: краткосрочни депозити с матуритет до 1 месец и по-малко от 1 месец и краткосрочни депозити с матуритет над 1 месец и до или включително 1 година.

Минимален резерв в НБМ

Банката трябва да разполага със средства и да ги поддържа като задължителни резерви на банката на специална сметка в НБМ, в съответствие с разпоредбите на нормативните актове.

Съкровищни бонове и облигации

Тази категория се състои от краткосрочни ценни книжа, емитирани от Националната банка на Молдова и Министерството на финансите на Република Молдова (97 %) и средносрочни държавни ценни книжа.

Кредити и аванси на клиенти

Банката предлага широка гама от продукти, които могат да бъдат представени, както следва: Кредитни карти

Овърдрафти

Ипотечни кредити

Кредити за лични нужди

Факторинг

Кредити за текущи активи

Инвестиционни кредити

Кредитите се предлагат в MDL, EUR и USD.

Основната цел на банката по отношение на взаимоотношенията между нейните кредити, портфейла за предплащане и клиентите, е да поддържа договорни парични потоци за инкасиране. Тази цел е ясно идентифицирана в банковия бизнес модел на управление, мониторинг и организация. Освен това, от основните кредитни дейности на банката произтичат кредити за предоставяне на основни лихвени приходи, които се събират в брой.

Бизнес модел	**Основните фактори за тази класификация:**
Парични средства и парични еквиваленти, държани за събиране	Бизнес моделът произтича от естеството на финансовите активи (парични средства) - които имат краткосрочна характеристика. Резултатите се наблюдават на базата на амортизирана стойност. Няма история на продажбите - както се очаква за този вид финансов актив.
„Ностро“ сметки, държани за събиране	Бизнес моделът произтича от естеството на финансовите активи - с краткосрочна характеристика. Резултатите се наблюдават на базата на амортизираната стойност. Няма история на продажбите - както се очаква за този вид финансов актив.
Междубанкови депозити, държани за събиране	Основните рискове на бизнес моделите съответстват на бизнес модела на активите, държани за събиране, с акцент върху кредитния риск и лихвения риск. Рискът по отношение на цената и справедливата стойност се счита за по-малко важен. Няма история на продажбите. Резултатите се наблюдават на базата на амортизираната стойност.
Съкровищни бонове и облигации, държани за събиране	Основните рискове на бизнес моделите съответстват на бизнес модела на активите, държани за събиране, с акцент върху кредитния риск и лихвения риск. Рискът по отношение на цената и справедливата стойност не се счита за важен. Няма история на продажбите. Резултатите се наблюдават на базата на амортизираната стойност.
Минимален резерв в НБМ, държан за	Бизнес моделът произтича от естеството на финансовите активи - с краткосрочна характеристика.

събиране	Резултатите се наблюдават на базата на амортизираната стойност. Няма история на продажбите - както се очаква за този вид финансов актив.
Кредити и аванси на клиенти, държани за събиране	Основните рискове на бизнес моделите съответстват на бизнес модела на активите, държани за събиране, с акцент върху кредитния риск и лихвения риск. Стойностният риск не е свързан с цената или справедливата стойност. Няма история на продажбите. Резултатите се наблюдават на базата на амортизираната стойност.

Анализ на качеството на финансовите активи

	31 декември 2019 г. BGN'000			
	Етап 1	**Етап 2**	**Етап 3**	**Общо**
Парични средства и салда в Националната банка на Молдова	535,522	-	-	535,522
Разплащателни сметки и депозити в банки	20,857	-	-	20,857
Финансови инвестиции по амортизирана стойност	287,547	-	-	287,547
Кредити на клиенти	667,159	42,355	40,355	749,869
Други финансови активи	144,329	-	-	144,329
Други активи	1,401	-	833	2,234
Балансова стойност	**1,656,815**	**42,355**	**41,188**	**1,740,358**

	Етап 1	**Етап 2**	**Етап 3**	**Общо**
Парични средства и салда в Националната банка на Молдова	**535,522**	**-**	**-**	**535,522**
Текущи	535,998	-	-	535,998
Дължими ≤ 30 дни	-	-	-	-
Дължими > 30 ≤ 90 дни	-	-	-	-
Дължими > 90 дни	-	-	-	-
Загуба за коректив	(476)	-	-	(476)
Балансова стойност	**535,522**	-	-	**535,522**
Разплащателни сметки и депозити в банки	**20,857**	-	-	**20,857**
Текущи	21,378	-	-	21,378
Дължими ≤ 30 дни	-	-	-	-
Дължими > 30 ≤ 90 дни	-	-	-	-
Дължими > 90 дни	-	-	-	-
Коректив за загуби	(522)	-	-	(522)
Балансова стойност	**20,857**	-	-	**20,857**
Дългов инструмент – по амортизирана стойност	**287,547**	-	-	**287,547**
Текущи	290,343	-	-	290,343

Дължими ≤ 30 дни	-	-	-	-
Дължими > 30 ≤ 90 дни	-	-	-	-
Дължими > 90 дни	-	-	-	-
Коректив за загуби за финансови активи	(2,796)	-	-	(2,796)
Балансова стойност	**287,547**	-	-	**287,547**

Кредити на клиенти	**667,159**	**42,355**	**40,355**	**749,869**
Текущи	648,353	31,420	27,603	707,376
Дължими ≤ 30 дни	24,769	6,397	14,225	45,391
Дължими > 30 ≤ 90 дни	-	5,641	3,346	8,988
Дължими > 90 дни	-	-	14,737	14,737
Коректив за загуби за финансови активи	(5,962)	(1,103)	(19,557)	(26,622)
Балансова стойност	**667,159**	**42,355**	**40,355**	**749,869**

Други финансови активи	**144,329**	**-**	**-**	**144,329**
Текущи	144,500	-	-	144,500
Дължими ≤ 30 дни	-	-	-	-
Дължими > 30 ≤ 90 дни	-	-	-	-
Дължими > 90 дни	-	-	6,184	6,184
Коректив за загуби за финансови активи	(171)	-	(6,184)	(6,355)
Балансова стойност	**144,329**	**-**	**-**	**144,329**

Ефект от промяната на кредитните загуби:

	31.12.2019
	BGN '000
Парични средства и салда в Националната банка	
Баланс към 1 януари	499,783
Нетна преоценка на коректив за загуби	(476)
Създадени или закупени нови финансови активи	36,215
Баланс към 31 декември 2019 г.	**535,522**

Разплащателни сметки и депозити в банки	
Баланс към 1 януари	39,117
Нетна преоценка на коректив за загуби	(522)
Създадени или закупени нови финансови активи	(17,738)
Баланс към 31 декември 2019 г.	**20,857**

Дългов инструмент – по амортизирана стойност

Баланс към 1 януари	297,396
Нетна преоценка на коректив за загуби	(2,796)
Създадени или закупени нови финансови активи	(9,409)
Други корекции (включително влияние на валутния обменен курс)	6,849
Баланс към 31 декември 2019г.	**292,040**

Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (2017: налични за продажба)	
Баланс към 1 януари	1,401
Създадени или закупени нови финансови активи	833
Баланс към 31 декември 2019 г.	**2,234**

Обяснения на термините, използвани от ТБ Молдиндконбанк С.А.:

Характеристики на Етап 1: (за всички договори, за които не е зададен знак по подразбиране):

Всички договори с дни просрочие между 0 и 30 дни (0 <= DAYS_PAST_DUE <= 31) и които не са определени в етап 3 или 2, задействат етап 1.

Веднага след като финансов инструмент е създаден / закупен или не възникне събитие по подразбиране и няма значително увеличение на кредитния риск, кредитните загуби се оценяват на 12-месечна база, признават се в печалбата или загубата и представляват провизия за загуба. Те се разпределят на базата на понастоящем наличните рискови параметри в хомогенни портфейли.

Това служи като приближение за първоначалните очаквания за кредитни загуби.

При финансовите активи приходите от лихви се изчисляват на базата на брутната сума (т.е. няма корекция за очакваните кредитни загуби).

Характеристики на Етап 2: (за всички договори, за които не е зададен знак по подразбиране):

Всички договори със сума, равна на 0, задействат разпределението в стъпка 2. Това правило идентифицира неразрешения овърдрафт и този вид договор трябва да бъде в стъпка 2. Следва да се отбележи, че всички договори с посочена главница равна на 0, са изключени при изчисляването на миграционните матрици. В бъдеще банката следва да създаде марка, върху която тези експозиции да могат да бъдат подходящо филтрирани.

Също така, всички договори с дни просрочие между 31 и 89 дни (31 <= DAYS_PAST_DUE <= 89) или договори с маркер за преструктуриране задействат етап 2.

D и E са класифицирани в етап 2.

Длъжникът може да има активи, класифицирани в етап 1 и етап 2, в зависимост от ситуацията.

Ако рискът се увеличи значително и полученото кредитно качество не се счита за кредитен риск в ниския диапазон, тогава се признават кредитни загуби, оценени през целия срок на кредита.

Очакваните кредитни загуби през целия период се признават, освен ако финансовият инструмент не представя нисък кредитен риск към датата на отчитане.

Изчисляването на приходите от лихви по финансови активи остава същото като при Етап 1.

Характеристики на Етап 3:

Длъжникът регистрира най-малко един договор за повече от 90 дни;

През последните 12 месеца длъжникът е показал признаци за неизпълнение.

Ако длъжникът има актив в етап 3, всички активи на длъжника ще се считат за такива в етап 3. Всички договори, които имат маркер за неизпълнение задействат етап 3. Ако клиентът има договор на етап 3, всички негови договори ще бъдат засегнати.

Ако кредитният риск на даден финансов актив се увеличи до точката, в която се счита, че има неизпълнение, приходите от лихви се изчисляват на базата на амортизирана стойност.

Прогнозните кредитни загуби за срока на кредита все още се признават за тези финансови активи.

МСФО 9 съдържа насоки относно изискванията за обезценка. Предложеният подход разграничава очакваните 12-месечни кредитни загуби и очакваните кредитни загуби за срока на кредита. Стандартът определя дали провизията за загуба следва да се основава на очакваните 12-месечни кредитни загуби или загубите през целия живот и зависи от това дали е налице съществена обезценка на кредита на финансовия инструмент след първоначалното признаване (или датата на ангажимента).

кредитни загуби, изчислени на **12 месеца**, са частта от очакваната кредитна загуба за цялата продължителност на очакваните кредитни загуби, произтичащи от финансови инструменти в неизпълнение, които са възможни в рамките на 12 месеца след отчетната дата (Етап 1).

прогнозните кредитни загуби **за целия период** са прогнозните кредитни загуби, произтичащи от всички възможни събития в случай на неизпълнение през прогнозния жизнен цикъл на финансовия инструмент (Етап 2 или 3).

Значимите концептуални различия са илюстрирани в таблицата по-долу:

Кредитни загуби, изчислени на 12 месеца	**Изчислени кредитни загуби за целия период**
• Прогнозните кредитни загуби на 12 месеца са загубите, произтичащи от финансови инструменти в неизпълнение, които са възможни в рамките на 12-месечен период след отчетната дата. • Паричният недостиг през целия период, който ще се получи, ако неизпълнението настъпи в рамките на 12 месеца от отчетната дата (или по-кратък период, ако прогнозната продължителност на финансовия инструмент е по-малка от 12 месеца), претеглени с вероятността от възникване на неизпълнение.	• Прогнозните кредитни загуби през целия период са загубите, произтичащи от всички възможни събития на неизпълнение през периода на определения финансов инструмент. • Загубите от обезценка се оценяват по прогнозни кредитни загуби през целия период, ако кредитният риск на даден инструмент се е увеличил значително от първоначалното признаване. • Ако през следващ период не се наблюдава значително увеличение на кредитния риск, оценката на провизията за обезценка ще се върне към прогнозна кредитна загуба за 12 месеца (с изключение на обезценените закупени или емитирани инструменти).

Разпределение на експозициите по етапи към банките-кореспонденти, кредити и други активи:

Кредити	**Етап_1**	**Етап_2**	**Етап_3**	**Общо**
A	422,622	-	18	422,640
B	264,509	11,387	-	275,896
C	-	34,786	11,210	45,996
D	-	-	74,275	74,275
E	-	-	13,956	13,956
	687,131	**46,173**	**99,459**	**832,763**
Коректив за загуби	(5,962)	(1,103)	(34,382)	(41,447)
Балансова стойност	**681,169**	**45,070**	**65,077**	**791,316**

Банки	**Етап_1**	**Етап_2**	**Етап_3**	**Общо**
A+	144,648	-	-	144,648
E	-	-	12,368	12,368
Коректив за загуби	(148)	-	(6,184)	(6,332)
Балансова стойност	**144,500**	**-**	**6,184**	**150,684**

Вземания по лизинг	**Етап_1**	**Етап_2**	**Етап_3**	**Общо**
A	664	-	-	664
B	693	-	6	699
C	974	52	1	1,027
D	-	-	52	52
E	-	-	2,649	2,649
Коректив за загуби	(46)	(1)	(2,708)	(2,755)
Балансова стойност	**2,285**	**51**	**-**	**2,337**

Кредити, обезпечени с ипотека върху жилищни имоти

Следващата таблица показва кредитните експозиции за ипотечни кредити и аванси на клиенти въз основа на стойността на заема към стойността на обезпечението (LTV). LTV се изчислява като съотношението между брутната сума на кредита или сумата, заделена за задълженията по кредита, и сумата на обезпечението. Оценяването на гаранцията изключва всякакви корекции за получаване и продажба на гаранцията. Размерът на обезпечението за жилищни ипотечни кредити се основава на размера на първоначалната гаранция, актуализирана въз основа на промените в индексите на цените на жилищата. За кредити / активи, обезценени или с амортизация, сумата на обезпечението се основава на последните оценки.

Съотношение на стойността на заема към стойността на обезпечението (LTV)	**31.12.2019 BGN'000**
По-малко от 50 %	8,312
51 % - 70 %	18,240
71 % - 90 %	47,722
91 % - 100 %	15,732
Над 100 %	50,740
	140,746
Обезценени кредити	
По-малко от 50 %	575
51 % - 70 %	835
71 % - 90 %	477
91 % - 100 %	79
Над 100 %	878
	2,844
Задължения по ипотечни кредити	
По-малко от 50 %	519
71 % - 90 %	78
Над 100 %	-
	597

Кредити на корпоративни клиенти

Изплащането на дълга / спазването на задълженията на корпоративния клиент обикновено е най-уместният показател за кредитното качество на отпуснат кредит. Въпреки това допълнителната гаранция (залог) осигурява допълнителна сигурност, а ТБ Молдиндконбанк С.А. като цяло изисква корпоративните кредитополучатели да предоставят такава. Също така, ТБ Молдиндконбанк С.А. може да приема гаранции под формата на всякакви недвижими имоти.

Значително увеличение на кредитния риск

При определяне дали рискът от неплащане на финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване, ТБ Молдиндконбанк С.А. смята, че разумната и подходяща информация е на разположение без неоправдани разходи или усилия. Те включват количествена и качествена информация и анализи, базирани на историческия опит на банката и кредитните оценки и прогнозната информация.

Целта на оценката е да се установи дали е налице значително увеличение на кредитния риск за дадена експозиция чрез сравняване на:

- вероятност от неизпълнение (PD) на отчетната дата с:
- остатъчната продължителност на дългосрочния живот, изчислена към момента на първоначалното признаване на експозицията (коригирана, ако е необходимо, за очакваните промени).

Нива на кредитен риск

ТБ Молдиндконбанк С.А. оценява кредитния риск, свързан с всеки актив, изложен на кредитен риск, като взема предвид някои фактори, в зависимост от това кои активи се разделят на етапи от 1 до 3. Основните критерии, използвани за разпределение по етапите са:

Дни просрочие

Класификация съгласно пруденциалните норми на Националната банка на Молдова

Вътрешен рейтинг за експозиции на юридически лица

Регистриране на неизпълнението през последните 12 месеца и т.н.

Етапите на кредитния риск се определят и калибрират по такъв начин, че рискът от неизпълнение се измерва и изчислява експоненциално, така че разликата между кредитния риск между етап 1 и 2 е по-ниска от разликата между кредитния риск между етап 2 и етап 3.

Всяка активна експозиция към кредитен риск се причислява на кредитен риск при първоначално признаване въз основа на наличната информация за кредитополучателя. Експозициите подлежат на непрекъснат мониторинг, който може да доведе до експозиция, която се прехвърля към друг клас кредитен риск във времето. Мониторингът обикновено включва използването на следните данни:

За корпоративни експозиции:

Информацията, получена от анализа на финансовите отчети, представяна тримесечно

Вътрешни рейтинги

Данни, предоставени от кредитни агенции, статии в пресата, промени във външния кредитен рейтинг

Значителни и очаквани промени в политическата, регулаторната и технологичната среда на кредитополучателя или в търговската му дейност

За експозиции на дребно:

Събрани данни за поведението на клиента

Информация за официалните доходи на длъжниците

За всички експозиции:

Историята на вътрешния кредит и банковата финансова система

Съществуващи и прогнозни промени в бизнес, финансовите и икономическите условия

Портфейлът на банката е класифициран в идентични или сходни рискови сегменти, наречени хомогенни групи. За да се отрази различното ниво на риск, беше направено разделение за експозицията на корпоративния сектор, като сегментите се базират на нивото на отпуснатата сума (в евро). Експозицията на дребно и корпоративната експозиция са класифицирани според спецификата на продукта, отразена чрез сегментиране на Групата сметки.

Договорите на дребно бяха разделени на следните сегменти: Търговия на дребно, кредитни карти на дребно, потребление на дребно TL, потребители на дребно TM, потребители на дребно TS, ипотека на дребно и овърдрафт на дребно. По този начин бяха сформирани шест хомогенни групи и група други договори за търговия на дребно „На дребно, други". Последната група се състои от продукти, които не могат да формират разпределение на базата на исторически процент на неизпълнение по следните причини: малко договори, продукти, които вече не са налични в последните записи на портфейла.

Корпоративните клиенти бяха разделени на два подсегмента: Корпоративни клиенти => 140 хил. и корпоративни <140 хил. За да се постигне разделението, отпуснатата сума беше конвертирана в евро и агрегирана на ниво клиент.

Банката е използвала статистически модели за анализ на събраните данни и за генериране на оценки на експозицията през целия живот на експозициите и как се очаква те да се променят в резултат на изминалото време.

Изчисленията на ECL (очаквана кредитна загуба) се основават на следните параметри:

Срочна структура на вероятността от неизпълнение (PDt),

Срочна структура на загубата при неизпълнение (LGD),

Срочна структура на експозицията при неизпълнение (EAD),

Стойност на отстъпка.

Вероятност от неизпълнение

Вероятността от неизпълнение е критична информация както за изчислението на очакваната кредитна загуба, така и за оценката дали е налице значително увеличение на кредитния риск. Стойностите на вероятността от неизпълнение бяха разпределени въз основа на сегментирането и разпределението на просрочието в дни. Сегментацията на риска, взета предвид за всички сегменти, се основава на просрочие в дни, тъй като няма други детерминанти на риска или статистически модели (например рейтинг). Групите просрочие в дни бяха разпределени въз основа на следните подходи: клиент или договор.

ТБ Молдиндконбанк С.А. смята, че значително увеличение на кредитния риск възниква преди даден актив да надхвърли 30 дни. Дните в просрочие се определят чрез преброяване на броя на дните от най-краткия период на просрочие, за който не е получено пълно плащане. Дните в просрочие се

определят без да се взема предвид гратисният период, който може да бъде предоставен на кредитополучателя.

Ако няма доказателства за значително увеличение на кредитния риск в сравнение с първоначалното признаване, тогава изчисляването на очакваната загуба на инструмент се възобновява до измерване на 12-месечната очаквана кредитна загуба. Някои качествени показатели за растеж на кредитния риск могат да покажат нарастване на риска от неизпълнение, който продължава след като показателят престане да съществува. В тези случаи банката определя изпитателен срок, в който финансовият актив трябва да демонстрира добро поведение, за да докаже, че кредитният риск е намалял в достатъчна степен. Когато договорните условия на кредита са били променени, доказателствата, че критериите за признаване на живота на очакваната кредитна загуба вече не са изпълнени, включва актуализирана история на извършените плащания на променените договорни условия. По правило този период е 12 месеца.

Банката следи за ефективността на критериите, използвани за идентифициране на значителни увеличения на кредитния риск чрез периодични прегледи, за да потвърди, че:

критериите не съответстват, когато активът има просрочие от 30 дни;

средното време между установяването на значително увеличение на кредитния риск и неплащането изглежда разумно;

експозициите обикновено не се прехвърлят директно от 12-месечната оценка на очакваната кредитна загуба на хора с кредитни дефицити;

няма неоправдана променливост при прехвърлянето на премиите за загуби между 12-месечна вероятност от неизпълнение (Етап 1) и вероятност от неизпълнение за жизнения цикъл (Етап 2).

Неизпълнение

Банката счита, че даден финансов актив е в неизпълнение, когато:

малко вероятно е длъжникът изцяло да изплати кредитните си задължения към банката, без да прибягва до действия като принудително изпълнение на залога (ако има такива);

длъжникът има повече от 90 дни просрочие за значително кредитно задължение към банката;

длъжникът е бил в състояние на неизпълнение през последните 12 месеца (както е определено съгласно Рамката Базел III);

кредитополучателят е вероятно да преструктурира актива в резултат на фалит поради невъзможността на длъжника да изплати кредитните си задължения.

За да прецени дали даден длъжник е в неизпълнение, банката отчита показателите, включително:

качествени: напр. нарушение на договорните условия;

количествено: напр. неплащане на друго задължение на същия длъжник към банката; и

въз основа на вътрешно генерирани данни, получени от външни източници.

Включване на информация за бъдещи периоди

Банката включва информация, свързана с бъдещи периоди, както при оценката на кредитния риск на инструментите, за които тя е нараснала значително след първоначалното й признаване, така и при измерването на очакваната кредитна загуба.

Банката формулира три икономически сценария: базов сценарий, който представлява 50 % вероятност за среден сценарий и два по-малко вероятни сценария, положителен и отрицателен сценарий, като всеки определя вероятност 25 %.

Базовият сценарий е съобразен с информацията, използвана от банката за други цели, като например стратегическо планиране и бюджетиране. Отчетената външна информация включва данни и икономически прогнози, публикувани от правителствени и парични органи в Република Молдова и специалисти от финансовия сектор.

Периодично банката извършва стрес-тестове с екстремни шокове, за да оцени финансовата си стабилност. Най-малко веднъж годишно се извършва цялостен преглед на проектирането на сценарии от група експерти от банката.

Банката идентифицира и документира основните детерминанти на кредитния риск и загубите по кредити за всеки портфейл от финансови инструменти и, като използва исторически анализ на данните, оценява връзките между макроикономическите променливи и кредитния риск и кредитните загуби.

Основните двигатели, генериращи кредитен риск за портфейлите на едро, са: Ръст на БВП, безработица и лихвени проценти. За експозициите към конкретни отрасли и / или региони ключовите фактори включват и съответните цени на стоки и

/ или недвижими имоти. Основните двигатели, генериращи кредитен риск за портфейлите на дребно, са: нивото на безработица, цените на жилищата и лихвените проценти.

Отписване на кредити / активи

Кредитите или активите, за които са формирани провизии в съответствие с МСФО 9 в обем от 100 % от тяхната балансова стойност, така че нетната им стойност да е нула, могат да бъдат анализирани за отписване (формиране на загуба). Такива кредити или активи ще бъдат отписани, ако банката няма разумни очаквания за възстановяване на активите в разумни срокове. Допълнителен критерий, използван за определяне на разумното очакване на банката за възстановяване на въпросните активи, е регистрирането на над 360 дни в просрочие на разглежданите активи.

Банката предоговаря / удължава кредити на клиенти с финансови затруднения, за да увеличи възможностите за събиране и да минимизира риска от неизпълнение. Съгласно Наредбата за удължаване и предоговаряне на отпуснати от банката кредити, ако се установи обективността на причините, водещи до невъзможност за изпълнение на съществуващия график за погасяване на кредита, банката започва проучване на възможността за удължаване или предоговаряне на кредита. като изисква от клиента основните документи, необходими за анализа. По преценка на банката, на нея може да ѝ се наложи да разполага с всички необходими документи, за да разполага с цялата необходима информация за вземане на обективно и справедливо решение.

Ревизираните договорни условия обикновено включват удължаване на падежа, промяна на погасителния план на лихвите и промяна на условията на договора за кредит. Както кредитите за корпоративни, така и корпоративни заемополучатели са предмет на политика на удължаване и предоговаряне. Органите за вземане на решения на банката периодично преглеждат докладите за дейността на банката по удължаване и предоговаряне.

За модифицираните финансови активи като част от политиката на банката за удължаване и предоговаряне, оценката на дните в просрочие отразява дали подобрението е подобрило или възстановило способността на банката да събира лихви и главница и предишен опит на банката с подобни действия за удължаване или предоговаряне. Като част от този процес, банката оценява изпълнението на плащанията на кредитополучателя спрямо променените договорни условия и взема под внимание различни поведенчески показатели.

Като основен критерий съществуването на удължаване или предоговаряне е качествен показател за значително увеличение на кредитния риск. Клиентът трябва да демонстрира висока способност за плащане и изпълнение на договорни задължения в продължение на дълъг период от време, преди неговата експозиция да не се счита за засегната от висок кредитен риск и може да бъде преоценена експозиция към кредитен риск, съответстващ на етапа / етапа 1.

Загубата при неизпълнение е сумата на загубата при неизпълнение, ако е вероятна. ТБ Молдиндконбанк С.А. оценява параметрите на загубата при неизпълнение въз основа на историческите нива на възстановяване на вземанията спрямо участващите контрагенти. Стойностите на загубата при неизпълнение вземат предвид структурата, гаранцията, ранг на вземането, индустрията на контрагента и разходите за възстановяване на обезпечение, което е неразделна част от финансовия актив.

EAD е очакваната експозиция при неизпълнение. ТБ Молдиндконбанк С.А. поучава очакваната експозиция при неизпълнение от текущата експозиция на контрагента и потенциалните промени в текущата стойност, позволени по договора в резултат на амортизацията. Очакваната експозиция при неизпълнение на финансов актив е брутната счетоводна стойност към момента на неизпълнението. За

кредитни ангажименти, очакваната загуба при неизпълнение са всички бъдещи суми, отнасящи се към договора, които се оценяват въз основа на исторически наблюдения и прогнози.

Както е описано по-горе, и при условията, при които се използва максимум 12-месечна вероятност от неизпълнение за финансовите активи от Етап 1, ТБ Молдиндконбанк СА измерва очакваната кредитна загуба, като взема предвид риска от неизпълнение спрямо максималната продължителност на договора (включително опциите на кредитополучателя), през която той е изложен на кредитен риск, дори и за управлението на кредитния риск ТБ Молдиндконбанк СА да разглежда по-дълъг период. Максималният срок на договора се простира до датата, на която ТБ Молдиндконбанк С.А. има право да поиска възстановяване на аванс или да прекрати кредит или гаранция по кредит.

Когато моделирането на параметър се извършва колективно, финансовите инструменти се групират на базата на общи рискови характеристики, които включват:

вид инструмент;

класификация на кредитния риск;

вид гаранция;

Съотношение на стойността на заема към стойността на обезпечението за ипотеки на дребно;

датата на първоначалното признаване,

оставащия срок до падеж;

сектор.

31.12.2019 (BGN'000)

Баланс в началото и в края на периода, миграционни етапи

	Етап_1	**Етап_2**	**Етап_3**	**ОБЩО**
Корекция за обезценка (МСФО 9)	-	-	-	-
Начален баланс 2019	14,014	9,200	69,827	93,040
Етап на прехвърляне 1	5,569	(5,292)	(277)	-
Етап на прехвърляне 2	(314)	592	(278)	-
Етап на прехвърляне 3	(21)	(370)	391	-
Увеличаване на вътрешния дълг	9,556	1,337	63	10,956
Намаляване поради отписване	(4,584)	(1,917)	(5,324)	(11,826)
Нетни колебания, дължащи се на промени в кредитния риск	(7,012)	(1,066)	4,120	(3,959)
Намаление поради преместване в задбалансови позиции	-	-	(33,952)	(33,952)
изменение модулей	(11,277)	(1,409)		(12,685)
Други корекции	33	27	(187)	(127)
Баланс в края на периода 31 декември	**5,963**	**1,103**	**34,382**	**41,447**

КОРПОРАТИВНИ	**Етап_1**	**Етап_2**	**Етап_3**	**ОБЩО**
Начален баланс 2019	13,266	8,890	66,233	88,389
Етап на прехвърляне 1	5,204	(5,187)	(17)	-
Етап на прехвърляне 2	(288)	534	(246)	-
Етап на прехвърляне 3	(3)	(230)	233	-
Увеличаване на вътрешния дълг	9,044	1,284	26	10,355

Намаляване поради отписване	(4,444)	(1,850)	(4,693)	(10,987)
Колебания, дължащи се на промени в кредитния риск (нетно)	(6,515)	(1,149)	2,116	(5,547)
Намаление поради преместване в задбалансови позиции	-	-	(32,889)	(32,889)
изменение модулей	(12,030)	(1,500)	-	(13,530)
Други корекции	33	27	(190)	(130)
Баланс в края на периода 31 декември	**4,268**	**820**	**30,573**	**35,661**

НА ДРЕБНО	**Етап_1**	**Етап_2**	**Етап_3**	**ОБЩО**
Начален баланс 2019	748	310	3,594	4,652
Прехвърляне към етап 1	365	(105)	(260)	-
Прехвърляне към етап 2	(26)	58	(32)	-
Прехвърляне към етап 3	(17)	(140)	158	-
Увеличаване на вътрешния дълг	511	3	37	551
Намаление поради отписване	(129)	(17)	(631)	(777)
Колебания, дължащи се на промени в кредитния риск (нетно)	(510)	83	2,003	1,576
Намаление поради преместване в задбалансови позиции	-	-	(1,063)	(1,063)
изменение модулей	753	91	-	844
Други корекции	(0)	-	3	3
Баланс в края на периода 31 декември	**1,695**	**283**	**3,809**	**5,786**

Кредитен риск на останалите бизнес сектори

Кредитен риск е основно рискът, при който заемополучателите, клиентите и другите контрагенти на групата няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските и кредитните вземания. Последните са представени в отчета за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудно събираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Паричните, включително разплащателни операции, са ограничени до банки с добра репутация и ликвидност.

Предоставени заеми

Към датата на всеки финансов отчет Групата определя дали кредитният риск по финансовите инструменти се е променил значително спрямо първоначалното признаване, като използва цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия. При тази оценка, Групата преразглежда движението и/или преструктурираният на инструмента, както и обективни външни фактори, които, по преценка на Групата, могат да имат отражение върху вземанията на индивидуално или колективно ниво. В допълнение се преценява дали

съществува значително увеличение на кредитния риск, когато плащанията по договора са в просрочие над 30 дни.

Групата приема даден финансов инструмент за такъв в неизпълнение, когато договорните плащания са в просрочие над 90 дни. В определени случаи, обаче, даден финансов актив може да се разглежда като такъв в неизпълнение, когато вътрешна или външна информация предоставя индикация, че е малко вероятно Групата да получи пълния размер на неиздължените суми по договора, преди да се вземат под внимание каквито и да било кредитни подобрения, държани от него.

Групата прилага портфейлен и индивидуален подход за изчисление на обезценката за очаквани кредитни загуби за предоставени кредити. Групата измерва кредитния риск като използва вероятността за неизпълнение (PD), експозицията при неизпълнение (EAD) и загубата при неизпълнение (LGD).

Групата признава провизия за очаквани кредитни загуби (ECL) за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата. ECL се базират на разликата между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Групата очаква да получи, дисконтирани с доближение до първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

ECL се признават на два етапа. За кредитни експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, ОКЗ се провизират за кредитни загуби, които възникват в резултат на събития по неизпълнение, които са възможни през следващите 12 месеца (12-месечни ECL). За кредитни експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, провизия за загуба се изисква по отношение на кредитните загуби, очаквани през оставащия срок на експозицията, независимо от момента на възникване на неизпълнението (ECL за целия срок на инструмента).

Преценили сме, че променяме оповестяването спрямо 2018г. В следващи отчети ще съкратиме и други подробности, които на фона на консолидацията с банката са излишно обременяващи и не дават смислена информация на инвеститорите.

48.4.Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация групата да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Тя провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства, добра способност на финансиране на

стопанската си дейност, включително чрез осигуряване и поддържане на адекватни кредитни ресурси и улеснения, постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на дружествата в групата.

Ликвиден риск на Moldindconbank SA

	Балансова стойност	Брутна стойност	До 1 м	От 1 до 3 м	От 3 м до 1 г	От 1 до 5 г	Над 5 г	Неопределен матуритет
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
31 декември 2019 г.								
Видове финансови пасиви								
Депозити в банки	337	376	326	50	-	-	-	-
Други заеми	31,310	33,902	871	685	9,987	16,048	6,311	-
Депозити от клиенти	1,430,536	1,442,547	797,978	95,417	430,078	116,417	2,657	-
Други задължения	37,873	37,873	8,430	4,215	4,173	354	-	20,701
	1,500,056	**1,514,698**	**807,605**	**100,367**	**444,238**	**132,819**	**8,968**	**20,701**
Задбалансови пасиви								
Задължения по предоставени кредити и издадени гаранции	20,519	20,519	7,785	-	-	-	-	-
Видове финансови активи								
Парични средства и салда в Националната банка	535,522	535,997	535,997	-	-	-	-	-
Разплащателни сметки и депозити в банки	20,856	21,378	21,378	-	-	-	-	-
Дългов инструмент – по амортизирана стойност	287,547	298,274	92,161	37,415	148,562	20,136	-	-
Кредити на клиенти	894,198	1,126,499	98,732	101,301	207,798	484,050	215,429	19,189
Задължителни резерви	73,295	73,379	73,379	-	-	-	-	-
Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (2017: налични за продажба)	2,234	1,996	94	373	830	501	-	198
	1,813,652	**2,057,523**	**821,741**	**139,089**	**357,190**	**504,687**	**215,429**	**19,387**

Матуритетен анализ на финансови активи и финансови пасиви

31.12.2019 г.	*Без матуритет* BGN '000	до 1 м BGN '000	от 1 до 3 м BGN '000	от 3 до 6 м BGN '000	от 6 до 12 м BGN '000	от 1 -до 2 г BGN '000	от 2 -до 5 г BGN '000	над 5 г BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи по спроведлива стойност в печалбата и загубата	12,137	777	384						**13,298**
Финансови активи по амортизирана стойност		1,169	504	1,859			430	531	**4,493**
Заеми и вземания		2,788	1,988	1,707	4,987	1,036	83		**12,589**
Парични средства и парични еквиваленти	8,622								**8,622**
Общо активи	**20,759**	**4,734**	**2,876**	**3,566**	**4,987**	**1,036**	**513**	**531**	**39,002**
Банкови заеми		306	3,491	1,469	3,138	5,151	9,736	263	**23,554**
Други заеми и задължения					56,387	96,277			**152,664**
Задължения по финансов лизинг					235	630			**865**
Задължения по оперативен лизинг					5,145	13,158			**18,303**
Общо пасиви		**306**	**3,491**	**1,469**	**64,905**	**115,216**	**9,736**	**263**	**195,386**

31.12.2018	*Без матуритет* BGN '000	до 1 м BGN '000	от 1 до 3 м BGN '000	от 3 до 6 м BGN '000	от 6 до 12 м BGN '000	от 1 -до 2 г BGN '000	от 2 -до 5 г BGN '000	над 5 г BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	17385	1,542				255	527	2,492	**22,201**
Заеми и вземания		2,919	1,853	1,507	3,674	540	439	-	**10,932**
Парични средства и парични еквиваленти	14768				45			-	**14,813**
Общо активи	**32,153**	**4,461**	**1,853**	**1,507**	**3,719**	**795**	**966**	**2,492**	**47,946**
Банкови заеми		128	469	1,118	5,751	4,210	13,901	2,558	**28,135**
Други заеми и задължения					31,268	27,401	610		**59,279**
Общо пасиви		**128**	**469**	**1,118**	**37,019**	**31,611**	**14,511**	**2,558**	**87,414**

Риск на лихвоносните парични потоци

Лихвен риск от банкови операции

31 декември 2019 г.	**Балансова стойност**	**До 3 месеца**	**3-6 месеца**	**6-12месеца**	**1 - 5 години**	**Над 5 години**	**Неопрезелен матуритет**
	BGN'000	**BGN'000**	**BGN'000**	**BGN'000**	**BGN'000**	**BGN'000**	**BGN'000**
Парични средства и салда в Националната банка	535,522	350,029	-	-	-	-	185,493
Задължителни резерви	73,295	51,738	-	-	-	-	21,557
Разплащателни сметки и депозити в банки	20,856	7,335	-	-	-	-	13,521
Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (2017: налични за продажба)	2,234	759	654	289	-	-	532
Дългов инструмент – по амортизирана стойност	287,547	159,710	78,939	48,898	-	-	-
Кредити на клиенти	894,198	846,287	14,580	6,104	9,201	7,426	10,600
	1,813,652	**1,415,858**	**94,173**	**55,291**	**9,201**	**7,426**	**231,703**
Депозити в банки	(337)	(39)	-	-	-	-	(298)
Други заеми	(31,310)	(7,267)	(15,578)	(357)	(2,617)	(5,247)	(244)
Депозити от клиенти	(1,430,536)	(849,118)	(48,884)	(114,821)	(0)	-	(417,714)
	(1,462,184)	(856,424)	(64,462)	(115,178)	(2,617)	(5,247)	(418,256)

Лихвен риск от други бизнес операции

31.12.2019 г.

	безлихвени	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи по справедлива стойност в печалбата и загубата	12,137		1,161	13,298
Финансови активи по амортизирана стойност			4,493	4,493
Заеми и вземания	9,630		2,959	12,589
Парични средства и парични еквиваленти	7,680		942	8,622
Общо финансови активи	**29,447**	**-**	**9,555**	**39,002**
Банкови заеми		15,718	7,836	23,554
Други заеми и задължения	27,139		125,525	152,664
Задължения по финансов лизинг		865		865
Задължения по оперативен лизинг			18,303	18,303
Задължения по финансови гаранции				-
Общо финансови пасиви	**27,139**	**16,583**	**151,664**	**195,386**

31.12.2018	безлихвени	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	16,141		6,060	22,201
Заеми и вземания	9,932		1,000	10,932
Парични средства и парични еквиваленти	14,813	-		14,813
Общо финансови активи	**40,886**	**-**	**7,060**	**47,946**
Банкови заеми	-	28,135		28,135
Други заеми и задължения	30,273	823	28,183	59,279
Общо финансови пасиви	**30,273**	**28,958**	**28,183**	**87,414**

Управление на застрахователния риск

Основната застрахователна дейност е да се поема риск от загуба от лица и организации, които са преки субекти на риска, както и финансови и други рискове произтичащи от дадено застрахователно събитие. Дейността е изложена на несигурност свързана с времето и размера на обезщетенията по договори, както и на пазарен риск в частта представляваща инвестиционна дейност. Ограничаването на застрахователния риск се извършва чрез управление на застрахователните договори посредством лимити, методи на ценообразуване и мониторинг на здравно осигурителната дейност.

Инвестициите във финансови активи целят да намалят пазарния и финансовия риск по дейността от застраховане.

Финансовият риск възниква във връзка с извършените инвестиции във финансови инструменти което може да доведе до допълнителни финансови рискове, като пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск. Това налага балансираност на подхода при избора на финансови инструменти за инвестиране.

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала групата цели да създава и поддържа възможности да продължи да функционира като група от действащи предприятия и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Компанията майка текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на капитала. Нетният дългов капитал се определя като разлика между лихвоносните привлечени средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в отчета за финансовото състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на капитала е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структурата на капитала към датата на съответния финансов отчет:

	31.12.2019 BGN '000	***31.12.2018 BGN '000***
Общо дългов капитал, т.ч.:	***1,636,227***	***79,333***
Депозити от банкови клиенти	*1,430,536*	
Привлечен от банка ресурс от др.фин. институции	*31,310*	
Задължения на търг. дружества по банкови заеми	*23,554*	*28,135*
Задължения към свързани предприятия	*109,655*	*30,040*
Задържения за покупка на акции	*4,304*	
Търговски задължения	*19,267*	*21,158*
Задължения по търговски заеми	*17,601*	
Намален с паричните средства и парични еквиваленти	*(638,295)*	*(14,813)*
Нетен дългов капитал	***997,932***	***64,520***
Общо собствен капитал	***253,218***	***67,834***
Общо капитал	***1,251,150***	***132,354***
Съотношение на задлъжнялост	***79,76%***	***48,75%***

Данните за 2018 са от заверения отчет с допълнена рекласификация на *Търговски задължения* ***с цел съпоставимост на данните за 2019***

Справедливи стойности

Дружеството определя справедлива стойност съгласно МСФО 13, използвайки следната йерархия, която отразява значимостта на факторите, използвани за определяне на справедлива стойност:

- Ни во 1: котирани цени (некоригирани), на активни пазари за сходни активи или пасиви;
- Ни во 2: входящи данни различни от котирани цени включени в ниво 1, които могат да се намерят за актива или пасива, или директно (т.е. като котировки) или индиректно (т.е. получени от котировки);
- Ни во 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на налична пазарна информация (неналични входящи данни).

Таблицата по долу представлява анализ на финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност според използваните оценъчни методи.

Таблицата по долу представлява анализ на финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност според използваните оценъчни методи.

31декември 2019 г.	**Балансова стойност**	**Справедлива стойност**	**Ниво 1**	**Ниво 2**	**Ниво 3**
Финансови активи	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***
Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	**13,298**	**10,576**	**10,576**		**-**
Некотирани капиталови инвестиции	*2,722*	*-*	*-*	*-*	*-*
Котирани капиталови инвестиции	*10,576*	*10,576*	*10,576*	*-*	*-*
Финансови активи по амортизирана стойност в т.ч.:	**1,201,061**	**1,201,061**	**295,249**	**2,234**	**906,787**
Финансови активи по амротизирана стойност / Дългови инструменти /	*292,040*	*292,040*	*292,040*		
Финансови активи по спаведлива стойност в др.всеобхватен доход	*2,234*	*2,234*		*2,234*	
Кредити на банкови клиенти	*894,198*	*894,198*			*894,198*
Вземания от свързани предприятия	*1,119*	*1,119*	*-*	*-*	*1,119*
Вземания от клиенти и доставчици	*2,743*	*2,743*			*2,743*
Вземания по застрахователни договори	*5,487*	*5,487*			*5,487*
Вземания от продажба на акции	*1,451*	*1,451*			*1,451*
Други вземания	*1,789*	*1,789*			*1,789*
Парични средства и парични еквиваленти	**638,295**	**638,295**		**-**	**638,295**
Общо активи	**1,852,654**	**1,849,932**	**302,616**	**2,234**	**1,545,082**
Финансови пасиви					
Финансови пасиви по амортизирана стойност в т.ч.					
Депозити от банкови клиенти	*1,430,536*	*1,430,536*			*1,430,536*
Привлечен от банката ресурс от др. фин.институции	*31,310*	*31,310*			*31,310*
Задължения към свързани лица	*109,655*	*109,655*	*-*	*-*	*109,655*
Търговски задължения	*19,267*	*19,267*	*-*	*-*	*19,267*
Задължения по търговски заеми	*17,601*	*17,601*			*17,601*
Задължения по придобити акции	*4,304*	*4,304*	*-*	*-*	*4,304*
Задължения по застрахователни договори	*557*	*557*	*-*	*-*	*557*
Други задължения	*31,308*	*31,308*	*-*	*-*	*31,308*
Задължения по лизинг	*27,350*	*27,350*	*-*	*27,350*	
Задължения по банкови кредити	*23,554*	*23,554*	*-*	*-*	*23,554*
Общо финансови пасиви по амортизирана стойност	**1,695,442**	**1,695,442**	**-**	**27,350**	**1,668,092**

31 декември 2018 г.	**Балансова стойност**	**Справедлива стойност**	**Ниво 1**	**Ниво 2**	**Ниво 3**
Финансови активи	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***
Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	**22,201**	**18,122**	**11,598**	**6,020**	**504**
Некотирани капиталови акции	*4,583*	*504*	*-*	*-*	*504*
Котирани капиталови акции	*11,558*	*11,558*	*11,558*	*-*	*-*
Котирани дългови инструменти	*1,244*	*1,244*	*40*	*1,204*	*-*
Финансови активи по амортизирана стойност / Дългови инструменти	*4,816*	*4,816*		*4,816*	
Кредити и вземания	**10,932**	**10,932**	**-**	**-**	**10,932**
Вземания от свързани предприятия	*1,122*	*1,122*	*-*	*-*	*1,122*
Вземания от клиенти и доставчици	*3,135*	*3,135*			*3,135*
Вземания по застрахователни договори	*5,176*	*5,176*			*5,176*
Други вземания	*1,499*	*1,499*			*1,499*
Парични средства и парични еквиваленти	*14,813*	*14,813*		*-*	*14,813*
Общо активи	**47,946**	**43,867**	**11,598**	**6,020**	**26,249**
Банкови заеми и други задължения					
Задължения към свързани лица	*30,040*	*30,040*	*-*	*-*	*30,040*
Търговски задължения	*21,158*	*21,158*	*-*	*-*	*21,158*
Задължения по придобити акции	*5,928*	*5,928*	*-*	*-*	*5,928*
Задължения по застрахователни договори	*468*	*468*	*-*	*-*	*468*
Други задължения	*862*	*862*	*-*	*-*	*862*
Задължения по финансов лизинг	*823*	*823*	*-*	*823*	*-*
Задължения по банкови кредити	*28,135*	*28,135*	*-*	*-*	*28,135*
Общо финансови пасиви по амортизирана стойност	**87,414**	**87,414**	**-**	**823**	**86,591**

49. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ

Ръководството определя оперативните сегменти на базата на основните продукти и услуги, които предлага Групата:

Сегментните приходи и разходи за 2019 г. включват:

2019	Банков сектор	Застрахователен сектор	Търговия със стоки от вида "Направи си сам"	Нефинансови предприятия, извършващи финансови активи	Медицински услуги	Перилни препарати и битова химия	Други	Общо
Приходи от дейността (външни)	24,907	17,867	102,217	13	15,971	2,095	10,926	173,996
Разходи за дейността	(4,441)	(13,927)	(73,252)		(3,894)	(2,036)	(7,156)	(104,706)
Нетен доход от дейността	***20,466***	***3,940***	***28,965***	***13***	***12,077***	***59***	***3,770***	***69,290***
Оперативни и административни разходи	(5,860)	(2,309)	(20,143)	(2,297)	(10,995)	(2,223)	(4,937)	(48,764)
Други финансови приходи/разходи нетно		(1,631)	(930)	734	(93)	(294)	(254)	(2,468)
Амортизации	(968)	(360)	(6,651)	(333)	(1,715)	(564)	(877)	(11,468)
Други доходи и загуби нетно			1,600	83	32	50	830	2,595
Оперативна печалба	**13,638**	**(360)**	**2,841**	**(1,800)**	**(694)**	**(2,972)**	**(1,468)**	**9,185**
Печалба от придобиване и освобождаване на и от дъщерни дружества								175,935
Печалба/загуба преди облагане с данъци								**185,120**
Данъци върху печалбата								(5,258)
Печалба/загуба от продължаващи дейности								**179,862**
Печалба/загуба от преустановени дейности								4
Нетна печалба/(загуба) за годината								**179,866**

Печалба/загуба от асоциирани дружества	(52)
Нетна печалба/(загуба) за годината	**179,814**

Сегментните приходи и разходи за 2018 г. включват:

***Преизчислн** **2018**	**Банков сектор**	**Застрахователен сектор**	**Търговия със стоки от вида "Направи си сам"**	**Нифинансови предприятия, извършващи финансови активи**	**Медицински услуги**	**Перилни препарати и битова химия**	**Други**	**Общо**
Приходи от дейността		13,336	99,270	42	14,782	2,798	8,470	138,698
Разходи за дейността		(9,696)	(71,183)		(3,362)	(2,104)	(3,592)	(89,937)
Нетен доход от дейността		***3,640***	***28,087***	***42***	***11,420***	***694***	***4,878***	***48,761***
Оперативни и административни разходи		(2,054)	(23,455)	(2,519)	(10,262)	(3,191)	(4,487)	(45,968)
Други финансови приходи/разходи нетно		(354)	(578)	(2)	(118)	(179)	(161)	(1,392)
Амортизации		(82)	(2,317)	(218)	(1,481)	(250)	(976)	(5,324)
Други доходи и загуби нетно		(49)	6,427	121	(32)	11	2,217	8,695
Оперативна печалба		**1,101**	**8,164**	**(2,576)**	**(473)**	**(2,915)**	**1,471**	**4,772**

Печалба от придобиване и освобождаване на и от дъщерни дружества	18
Печалба/загуба преди облагане с данъци	**4,790**
Данъци върху печалбата	(720)
Печалба/загуба от продължаващи дейности	**4,070**
Печалба/загуба от преустановени дейности	18
Нетна печалба/(загуба) за годината	**4,088**
Печалба/загуба от асоциирани дружества	

Нетна печалба/(загуба) за годината	**4,088**

Сегментните активи и пасиви към 31 декември 2019 г. включват:

31.12.2019	Банков сектор	Застрахо-вателен сектор	Търговия със стоки от вида "Направи си сам"	Нифинансови предприятия, извършващи финансови активи	Медицински услуги	Производство на перилни препарати	Други	Общо
Имоти, машини и оборудване	28,176	50	48,795	2,520	10,682	6,164	11,647	108,034
Активи с право на ползване	9,170	3,150	10,492	2,002	1,368	638	301	27,121
Инвестиционни имоти		67		1,241			12,602	13,910
Финансови активи	289,781	13,772	9	793			3,217	307,572
Кредити на банкови клиенти	894,198							894,198
Търговски вземания/Вземания по застрахователни договори		5,487	1,063	316	929	81	6,555	14,431
Материални запаси			27,347	34	588	2,955	4,833	35,757
Парични средства и парични еквиваленти	629,673	3,046	1,374	2,240	598	4	1,360	638,295
Активи на сегмента	**1,850,998**	**25,572**	**89,080**	**9,146**	**14,165**	**9,842**	**40,515**	**2,039,318**
Неразпределени активи								65,052
Общо активи								**2,104,370**
Депозити от клиенти	1,430,536							1,430,536
Привлечен от банка ресурс от други финансови институции	31,310							31,310
Задължения към свързани лица				102,243			7,412	109,655
Задължения на търговски дружества към банкови институции			15,540		1,984	4,661	1,369	23,554
Задължения към доставчици и клиенти					423	222	18,622	19,267
Задължения по получени търговски заеми				17,359			242	17,601
Задължения по лизинг	8,182	3,217	11,145	2,136	1,390	653	627	27,350
Други специфични задължения за банки	69,366							69,366
Пасиви на сегмента	**1,539,394**	**3,217**	**26,685**	**121,738**	**3,797**	**5,536**	**28,272**	**1,728,639**

Неразпределени пасиви	20,966
Общо пасиви	**1,749,605**

Сегментните активи и пасиви към 31 декември 2018 г. включват:

***Преизчислен** **31.12.2018**	**Банков сектор**	**Застрахо-вателен сек-тор**	**Търговия със стоки от вида "Направи си сам"**	**Нифинансови предприятия, извършващи финансови активи**	**Медицински услуги**	**Перилни препарати и битова хи-мия**	**Други**	**Общо**
Имоти, машини и оборудване		76	50,867	3,150	11,112	6,209	13,522	84,936
Активи с право на ползване								
Инвестиционни имоти		67					13,570	13,637
Финансови активи		16,062	9	1,312			4,818	22,201
Кредити на банкови клиенти								
Търговски вземания/Вземания по застрахователни договори		5,176	1,518	330	881	125	4,288	12,318
Материални запаси			27,949		876	3,506	6,620	38,951
Парични средства и парични еквиваленти		2,398	6,010	3,729	685	10	1,981	14,813
Активи на сегмента	**-**	**23,779**	**86,353**	**8,521**	**13,554**	**9,850**	**44,799**	**186,856**
Неразпределени активи								10,447
Общо активи								**197,303**
Депозити от клиенти								-
Привлечен от банка ресурс от други финансови институции								-
Задължения към свързани лица			174	25,050	1,246	3,209	361	30,040
Задължения на търговски дружества към банкови институции			18,579		2,855	5,328	1,373	28,135
Задължения към доставчици и клиенти			20,151	38	153	456	360	21,158
Задължения по получени търговски заеми								-
Задължения по лизинг		27	466	146	4		180	823
Други специфични задължения за банки								-
Пасиви на сегмента	**-**	**27**	**39,370**	**25,234**	**4,258**	**8,993**	**2,274**	**80,156**
Неразпределени пасиви								18,823

Общо пасиви	**98,979**

50. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД (ДАТАТА НА БАЛАНСА)

В края на 2019 г. за първи път се появиха новини от Китай за COVID-19 (Коронавирус), когато ограничен брой случаи на неизвестен вирус бяха докладвани на Световната здравна организация. През първите няколко месеца на 2020 г. вирусът се разпространи в световен мащаб и отрицателното му въздействие набра скорост. Ръководството счита това за некоригиращо събитие след датата на отчетния период.

Ръководството внимателно следи ситуацията и търси начини за намаляване на въздействието й върху Дружествата в групата, но спадът в цените на акциите на световните фондови борси би могъл да повлияе на справедливата стойност на инвестициите на Компанията - майка, ако негативната тенденция се запази. Ръководството ще продължи да следи потенциалното въздействие и ще предприеме всички възможни стъпки за смекчаване на потенциалните ефекти.

Доверие Обединен холдинг АД

На 26.03.2020г.е сключен договор за кредит между Уникредит Булбанк АД и Доверие-Обединен холдинг АД в размер на 30 000 х.лв. Целта на кредита е погасяване на задължения към Софарма АД . Лихвеният процент е 1,97%, падежът е 31.01.2027г.

На 20.03.2020 г. е сключен договор за кредит между Доверие-Инвест ЕАД и Доверие-Обединен холдинг АД в размер на 22 900 хил.лв., с фиксиран лихвен процент 2,8% за първата година от ползването му и 2,4% за останалия период. Срок на договора – 7 години. Цел на кредита: погасяване на задължения на Доверие-Инвест ЕАД към Софарма АД.

На 01.04.2020г. е сключен договор за цесия между Доверие-Обединен холдинг АД (цедент) и Индустриален холдинг Доверие АД (цесионер) в общ размер на 3 266 х.лв за прехвърляне на вземания от Марицатекс АД.

„Moldindconbank” S.A.

1. На 29.01.2020 г. се проведе извънредно общо събрание на акционерите на ВС “Moldindconbank” S.A. По време на събранието акционерите избраха нов Надзорен съвет за срок от 4 години, който

се състои от петима преизбрани членове (избрани преди това с решение на годишното общо събрание на акционерите на Банката от 28.06.2019 г.) и двама нови членове, г-н Хърбърт Степич - бивш изпълнителен директор на Райфайзен Банк Интернешънъл (2001-2013) и г-н Томас М. Хигинс - банков експерт и висш мениджър, с повече от 25 години професионален опит.

В същото време акционерите одобриха единодушно размера на трудовото възнаграждение и на допълнителните плащания на членовете на Надзорния съвет, както и промяна в Устава на Банката и в Наредбата за Борда (Надзорния съвет).

2. Изпълнителният съвет на Националната банка на Молдова реши единодушно да **преустанови надзорния режим**, осъществяван над ВС „Moldindconbank" S.A. Решението е взето на 10.02.2020 г. Заедно с него, е взето и решение, с което е одобрен Управителнен съвет на ВС „Moldindconbank" S.A. с членове: г-н Николай Борисов Борисов – председател; г-н Victor Cibotaru – първи зам. – председател и г-жа Пенка Петкова Кратунова – зам. – председател. Тримата са назначени на посочените позиции единодушно с решение на Борда (Надзорния съвет) на ВС „Moldindconbank" S.A., взето на 19.12.2019 г. Така, считано от 11.02.2020 г., банката има напълно функциониращ Управителен съвет в посочения състав.

МБАЛ Доверие АД

На 04.02.2020 г. е постъпила сума от НЗОК в размер на 269 х.лв., която сума е претендирана от дружеството по съдебен спор във връзка с извършени надлимитни дейности за периода м. септември 2016 г. – м. октомври 2017 година. , присъдена с решение 2000/08.11.2019г. на СГС.

Доверие Брико АД

• настъпиха значими промени в условията за търговия и икономическия климат, в които Дружеството работи, във връзка с обявеното на 13 март 2020 година извънредно положение и наложените ограничения поради разпространението на коронавирус COV1D-19. Това доведе до намаляване на икономическата активност на потребителите и значителен спад в приходите от продажби на стоки в магазините на Дружеството, както и затваряне на магазин София 3, поради неговата локация в търговски център тип мол;

• не са настъпили някакви събития в известните ни области на риск и в условните ангажименти, с изключение на негативното влияние на наложените ограничения във връзка с разпространението на коронавирус COVID-19 (виж по-горе); не са вписани нови неотменими ангажименти, заеми или гаранции, с изключение на оповестените в настоящото писмо и годишния финансов отчет;

• през месец февруари е удължен с една година срокът на договора за краткосрочен банков кредит при максимален размер на кредита 4.500 евро ;

• в края на месец февруари 2020 година е удължена валидността на издадената банкова гаранция като обезпечение по договора за наем на магазин София 3 до 31.03.2021 година. Новият размер на гаранцията е 99 хил. евро (194 хил. лева);

• на 5 март 2020 година са сключени анекси към договорите за наем на магазини София 1 и Варна, с които са договорени следните по-съществени изменения: удължаване на сроковете на двата договора до 31 декември 2026 година: отпадане на индексацията на наемите, считано от 1 януари 2020 година: намаляване на размера на банковите гаранции;

• на 10 март 2020 година е осъществена продажбата на земя и построените върху нея сгради в гр. Пловдив;

• на 9 април 2020 година са подновени банковите гаранции, обезпечаващи задълженията по договори за наем на магазини София 1 и Варна. Срокът им е до 31.03.2021 голина, а общият им размер възлиза на 337 хил. евро (658 хил. лева).

• Във връзка със затварянето на магазин София 3 персоналът е в принудителен отпуск, а в действащите магазини работният график е изготвен, при съблюдаване на засилени мерки за безопасност на служителите и клиентите, както и ускорено ползване на отпуск. В Централния офис са предприети действия за осигуряване на възможност за дистанционна работа и ползване на отпуск. Водят се преговори с доставчици, банки и клиенти за отсрочване и/или намаляване на задължения и вземания;

не планираме продажби или придобивания на съществени активи, с изключение на придобиването на активи, във връзка с рсновиранство на магазин Пловдив 1, който отвори врати за клиенти на 20 март 2020 година;

Доверие Капитал АД

На 24.01.2020 г. е сключен Анекс към договор за заем от 20.02.20196 г. между Телекомплект инвест АД и Доверие-Капитал АД с който се удължава срока на действие на договора до 31.12.2025 г. и се променя лихвения процент от 2,5% на 3%.

- На 24.01.2020 г. е сключен Анекс към договор за заем от 13.02.2019 г. между ТЕЛСО АД и Доверие-Капитал АД с който се удължава срока на действие на договора до 31.12.2025 г.

Индустриален холдинг Доверие АД

На 01.04.2020г. е сключен договор за цесия между Доверие-Обединен холдинг АД (цедент) и Индустриален холдинг Доверие АД (цесионер) в общ размер на 3 266 х.лв за прехвърляне на вземания от Марицатекс АД.

Доверие Грижа АД

Към 15 април 2020г. са сключени анекси по договор за заем със Софарма АД за **847 хил. лв**. както следва – м. Януари – 230 хил.лв., м. Февруари – 230 хил. лв.; м.Март – 387 хил. лв.;

Доверие Инвест АД

На 20.03.2020 г. е сключен договор за кредит между Доверие-Инвест ЕАД и Доверие-Обединен холдинг АД в размер на 22 900 хил.лв., с фиксиран лихвен процент 2,8% за първата година от ползването му и 2,4% за останалия период. Срок на договора – 7 години. Цел на кредита: погасяване на задължения на Доверие-Инвест ЕАД към Софарма АД.

Дунав АД

С предварителен договор от 08.04.2020г. е предвидена продажба на учебна работилница - земя 888 м2 застроена площ на сграда 390 м2 , при цена 89 х.лв.

Към 17.02.2020г. е изплатен заем с лимит 980 хил. лв. и използван лимит 589 хил. лв. към 31.12.2019г. На същата дата е подадено искане за вдигане на всички обезпеченя вкл. и прекратяване поръчителството на Доверие Обединен Холдинг и Доверие Капитал.

На 17.01.2020 г е заплатен остатъкът от задължението /205 хил. лв./ по ревизионен акт издаден от НАП Варна ,с който не се признава правто за ползване на данъчен кредит за периода 01.07 – 31.12.2018 г. по фактури издадени от Ник Билдинг ЕООД. Сума на главницата по ревизионния акт - 215 хил., сума на лихвите към датата на плащане - 25 хил.лв. Дружеството обжалва ревизионния акт пред Адмистративен съд Русе.

Годишният консолидиран финансов отчет, приключващ на 31.12.2019г. е одобрен за публикуване на 15 април 2020 година от:

Анна Павлова
Председател на УС

Александър Христов
Изпълнителен директор

Мина Николова - Ангелова
Член на УС

ДОВЕРИЕ ОБЕДИНЕН ХОЛДИНГ АД